

TILINPÄÄTÖS

Maaseutuviraston (Mavi) tilinpäätös vuodelta 2017

Dnro 2059/02.00.05/2017

Sisällysluettelo

1. Toimintakertomus.....	2
1.1. Johdon katsaus	2
1.2. Tuloksellisuus	3
1.3. Vaikuttavuus.....	4
1.3.1. Toiminnan vaikuttavuus.....	4
1.3.2. Siirto- ja sijoitusmenojen vaikuttavuus.....	7
1.4. Toiminnallinen tehokkuus	12
1.4.1. Toiminnan tuottavuus.....	14
1.4.2. Toiminnan taloudellisuus.....	15
1.4.3. Maksullisen toiminnan tulos ja kannattavuus	17
1.4.4. Yhteisrahoitteisen toiminnan kustannusvastaavuus	17
1.5. Tuotokset ja laadunhallinta	18
1.5.1. Suoritteiden määrät ja aikaansaadut julkishyödykkeet	18
1.5.2. Palvelukyky sekä suoritteiden ja julkishyödykkeiden laatu	28
1.6. Henkisten voimavarojen hallinta ja kehittäminen	30
1.7. Tilinpäätösanalyysi	34
1.7.1. Rahoituksen rakenne	34
1.7.2. Talousarvion toteutuminen.....	35
1.7.3. Tuotto- ja kululaskelma.....	36
1.7.4. Tase	38
1.7.5. Mavin kautta maksetut tuet	39
1.7.6. Mavin IT-toiminta	42
1.8. Sisäisen valvonnan arviointi- ja vahvistuslausuma	44
1.9. Arviointien tulokset	44
1.10. Yhteenveto havaituista väärinkäytöksistä	44
2. Talousarvion toteutumalaskelma.....	48
3. Tuotto- ja kululaskelma.....	54
4. Tase.....	55
5. Liitetiedot.....	57
6. Allekirjoitus.....	63

1. Toimintakertomus

1.1. Johdon katsaus

Maaseutuviraston perustamisesta tuli toimintakertomusvuonna kuluneeksi 10 vuotta: virasto aloitti toimintansa 1.5.2007. Vuoden 2017 aikana merkipaalu juhliitti sidosryhmien ja kumppaneiden kanssa, oman henkilöstön kesken Mavi10-juhlallisuudet yhdistettiin Suomi100-teemaan. Mavia sen perustamisesta lähtien luotsannut ylijohtaja Leena Tenhola jäi eläkkeelle juuri viraston 10-vuotissyntymäpäivän aattona ja vapunpäivänä ohjaksiin tarttui uusi ylijohtaja Antti-Jussi Oikarinen.

Vuosi 2017 oli ensimmäinen kokonainen uuden organisaatiomallin mukainen toimintavuosi. Uudistuneen prosessiorganisaation vaikutukset ovat näkyneet erityisesti mm. kustannustehokkuuden ja -tietoisuuden kasvuna. Toiminnan kehittämisessä on pyritty lisäksi ottamaan huomioon vuoden 2016 loppupuolella valmistuneen ulkoisen arvioinnin suositukset. Ulkoisen arvioinnin toteutti Solita Oy ja tilaajana toimi maa- ja metsätalousministeriön ruokaosasto.

Toimintakertomusvuoden aikana ministeriö asetti yhdistämishankkeen, jossa uuteen, toimintansa 1.1.2019 aloittavaan virastoon siirtyy Elintarviketurvallisuusviraston (Evira) ja Mavin toiminnat sekä osa Maanmittauslaitoksen tietotekniikan palvelukeskusta (Mitpa). Hankkeessa on vuoden aikana aktiivisesti tehty työtä yhdistämiseen liittyvien erilaisten osa-alueiden saralla yhdessä Eviran, MML:n, ministeriön sekä asiakkaiden, kumppaneiden ja sidosryhmien kanssa. Lisäksi yhteistyötä Eviran kanssa on pyritty tiivistämään yhteisten asioiden tiimoilta jo vuoden 2017 aikana; esimerkkinä tästä toimii yhteisen eläinvalvonnan ja täydentävien ehtojen tietojärjestelmän uudistamishankkeen asettaminen vuoden 2018 alussa.

Tiivis työ maakuntaudistuksen parissa jatkui mm. informaatio- ja keskustelutilaisuuksien sarjalla, joka toteutettiin yhteistyössä ministeriön, Eviran ja Kuntaliiton kanssa. Mavin osalta uudistuksessa on olennaista ollut tuoda esiin erityisesti maksajavirastotehtävien sisältöä.

Uuden ohjelmakauden valmistelua käynnisteltiin. Etukäteisvaikuttamisessa on nähty tärkeäksi toimenpanon näkökulman tuominen vahvemmin valmisteluun tavoitteena yksinkertaistaminen ja hallinnollisen taakan vähentäminen.

Viljelijätukien haku sähköisesti kasvoi edelleen vuonna 2017. Päätukihaussa noin 92 prosenttia maataloista palautti tukihakemuksensa Vipu-palvelussa. Päätukihaku oli nyt toista vuotta auki pidempään, aina 15.6. asti. Manner-Suomen maaseudun kehittämisohjelman tukihakemuksista sähköisesti palautettiin 94 prosenttia; myös tämä prosenttiosuus kasvoi. Maaseudun kehittäjien ja maaseutuverkoston yhteinen tiedonvälityskanava maaseutu.fi –verkkosivusto avattiin uudistuneena käyttöön elokuussa 2017.

Vuoden aikana valmisteltiin Mavissa hoidettujen laadunvarmennustehtävien siirtoa ministeriöön. Tehtävät siirrettiin ministeriön sisäisen tarkastuksen yksikköön 1.1.2018 alkaen; siirron tarkoituksena on erottaa laadunvarmennus selkeämmin maksajaviraston toiminnasta sekä kehittää todentamisviranomaistehtävien kokonaisprosessia. Siirto koski neljää henkilötyövuotta.

Maaseutuohjelmasta rahoitettavaa Neuvo 2020 –neuvontaa laajennettiin vuoden 2017 aikana siten, että se jatkossa mahdollistaa myös neuvonnan maatalan nykyaikaistamiseen sekä kilpailukyvyn parantamiseen. Tärkeimmät kohderyhmät uudelle neuvonnalle ovat taloudellisissa vaikeuksissa olevat ja velkaiset maatilat. Neuvontaa voi saada lisäksi mm. eri tukiehtoihin liittyen sekä energiasuunnitelman tekemiseen. Neuvontaa hyödyntäneet viljelijät ovat olleet saamaansa neuvontaan todella tyytyväisiä.

Viljelijäasiakkaiden satokauden haasteet jatkuivat paikoin erityisen haasteellisina sadonkorjuuloina kärjistäen jo aikaisemmin taloudellisiin vaikeuksiin ajautuneiden tilannetta. Maatilojen ja maaseudun

muun pienyritystoiminnan investointihalukkuus on alueittain vaihdellut osan päästessä myös osalliseksi Suomen talouden elpymisestä.

Koulujakelujärjestelmän lainsäädäntö uudistui ja sen myötä Suomi alkoi toimeenpanna koulumaitojärjestelmän lisäksi kouluhedelmäjärjestelmää 1.8.2017 alkaen. Kouluhedelmäjärjestelmällä tuetaan peruskoululaisille jaettavia hedelmiä, vihanneksia, kasviksia ja marjoja.

Maitotuotteiden markkinatilanne on parantunut erityisesti voim osalta, mutta maitojauheen hintataso on erittäin alhainen. Komissio ei ole pystynyt purkamaan maitojauheen interventiovarastoja, joten Suomellakin on edelleen noin 3 700 tonnia maitojauhetta varastossa.

Syksyllä maksettiin viljelijätukia korotettujen ennakoiden mukaisesti, kun komissio antoi hyväksyntänsä korotukselle. Luonnonhaittakorvauksen, luonnonmukaisen kasvintuotannon ja ympäristökorvauksen ympäristösitoumuksen ennakkomaksuja maksettiin 85 prosenttia korvauksen määrästä aiemmin ilmoitetun 75 prosentin sijaan.

Luonnonhaittakorvauksen loppuosa ja kansalliset peltotuet maksettiin tavoitteellista maksuaikataulua aikaisemmin jo marraskuussa. Joulukuun aikana maksuun meni noin 95 prosenttia perustuen, viherystämistuen, nuoren viljelijän EU-tuen ja peltokasvipalkkion määrästä sekä EU:n eläinpalkkioiden 1. maksuerä, yhteensä noin 465 miljoonaa euroa. Kaikkiaan Maaseutuvirasto maksoi vuonna 2017 haettuja viljelijätukia hakuvuoden aikana noin 1,5 miljardia euroa (92 % viljelijätukien kokonaissummas- ta).

Henkilöstön tyytyväisyys parantui edelleen ollen valtion keskimääräistä tyytyväisyyttä parem- malla tasolla. Viraston oman toimintamenomomentin nettomenot olivat toimintakertomusvuonna 23,4 milj. euroa vuodelle 2018 siirtyvän erän kasvaessa 0,8 milj. eurolla. Siirtyvä määräraha nousi jon- kin verran alkuperäistä arviota suuremmaksi. Tämä on kuitenkin helpottanut vuoden 2018 toiminnan suunnittelua ja mm. tietojärjestelmien kehittämis- ja ylläpitotyötä sekä Ruokaviraston valmisteluun liittyvien hankintojen suunnittelua.

Vuosi 2017 oli Maaseutuvirastolle edeltäjänsä vakaampi ja ennakoitavampi. Toiminnassa pystyttiin keskittymään perustehtäviin ja edelleen tietojärjestelmien käytettävyyden parantamiseen sekä sähköis- ten palveluiden ja prosessien edistämiseen. Loppuvuotta kohti uuden Ruokaviraston valmistelu vei resursseja. Lähivuosien haasteita tulevatkin olemaan uuden Ruokaviraston toiminnan vakiinnuttami- nen samaan aikaan, kun aluehallintouudistuksen valmistelu etenee. Ruokavirastossa maksajavirasto- asioista vastaavan maaseutulinjan erityisenä vastuualueena on uuden maatalouspolitiikan hallittu toi- meenpano: tulevan ohjelmakauden valmistelutyö tulee jatkumaan tiiviisti siten, että heti uuden ohjel- makauden käynnistyessä voidaan aloittaa uudistetun politiikan mukaiset toimeenpanotehtävät.

1.2. Tuloksellisuus

Maaseutuviraston ja maa- ja metsätalousministeriön välisessä tulossopimuksessa sovittiin viraston yh- teiskunnallisen vaikuttavuuden, toiminnallisen tuloksellisuuden ja voimavarojen hallinnan tulostavoit- teista ja niihin liittyvistä toimenpiteistä vuosille 2017–2021.

Kokonaisuutena monivuotiset tulostavoitteet toteutuivat vuonna 2017 seuraavasti:

Taulukko 1. Tulostavoitteet ja niiden toteutuminen vuosina 2015–2017.

Arviointi	2015		2016		2017	
	Kpl	%-osuus	Kpl	%-osuus	Kpl	%-osuus
Tavoitteesta on luovuttu	-	-	1	4 %	-	-
Tavoite ei ole toteutunut	2	8 %	1	4 %	-	-
Tavoite on toteutunut osittain	7	28 %	2	9 %	7	37 %
Tavoite on saavutettu	16	64 %	19	83 %	12	63 %
Tavoite on ylitetty	-	-	-	-	-	-
Yhteensä	25	100 %	23	100 %	19	100 %

Tulossopimuksessa sovitut tulostavoitteet ja niitä toteuttavat toimenpiteet on listattu ja arvioitu edelleen kappaleissa 1.3.1., 1.4. ja 1.6. Tulostavoitteet saavutettiin joko täysin tai osittain. Useat tulostavoitteet ja niihin liittyvät toimenpiteet kohdistuvat useammalle vuodelle, joten työ tavoitteiden toteuttamiseksi jatkuu myös vuoden 2017 jälkeen.

Yhteiskunnallisen vaikuttavuuden osalta eri tukijärjestelmäkohtaiset tavoitteet saavutettiin; mm. uusimuotoisen koulujakelujärjestelmän toimeenpano aloitettiin ja tämän osalta toteutettiin tarvittavat tietojärjestelmämuutokset. Palveluiden ja prosessien sähköistämistä edistettiin ja mm. sekä pinta-alaperusteisten tukien että hanke-, yritys- ja rakennetukien haussa sähköisesti hakemuksensa jättäneiden prosenttiosuudeksi asetetut tavoitteet ylittyivät. Toiminnallisen tehokkuuden ja voimavarojen hallinnan osalta tulostavoitteet toteutuivat niin ikään hyvin tai vähintään tyydyttävästi: erityisesti Ruokaviraston ja maakuntauudistuksen valmistelu on vaatinut aktiivista osallistumista ja näiden osalta asetettujen tavoitteiden voidaan arvioida saavutetun. Samaan aikaan talous pystyttiin pitämään tasapainossa mm. jatkuvan seurannan ja analysoinnin kautta; seuraavalle vuodelle siirtyvä määräraha jopa kasvoi jonkin verran. Henkilötyövuosikertymä pysyi alkuperäisen arvion alapuolella.

1.3. Vaikuttavuus

1.3.1. Toiminnan vaikuttavuus

Maaseutuviraston toiminta tukee maa- ja metsätalousministeriön hallinnonalan sekä pääministeri Sipilän hallituksen hallitusohjelman ja sen toimeenpanosuunnitelman yhteiskunnallisten tavoitteiden saavuttamista. Toiminta tukee Manner-Suomen maaseudun kehittämisohjelmalle (2014–2020) asetettujen strategisten ja määrällisten tavoitteiden saavuttamista. Lisäksi virasto ohjaa ELY-keskuksia ja muita toimijoita siten, että niiden toiminnan vaikutuksesta ohjelman tavoitteet saavutetaan.

Yhteiskunnallisen vaikuttavuuden tavoitteet maa- ja metsätalousministeriön hallinnonalalla vuosille 2017–2021 ovat

- A1. Maaseutu on elinvoimainen paikka yrittää ja asua,
- A2. Edellytykset biotalouteen ja ruokaan perustuvien liiketoimintojen kilpailukykyiselle kasvulle ovat hyvät,
- A3. Uusiutuvia luonnonvaroja käytetään kestävästi samalla sovittaen yhteen luonnonvarojen käytön ja suojelun tarpeet,
- A4. Ihmisten, eläinten ja kasvien terveys, hyvinvointi ja turvallisuus on varmistettu vastuullisella toiminnalla,
- A5. Luonnonvara-, kiinteistö- ja paikkatiedot palvelevat laajasti yhteiskunnan tarpeita tukien kilpailukykyä.

Tulostavoitteisiin liittyvien toimenpiteiden toteutumien arvioinnissa on käytetty valtion tulostietojärjestelmän (Netra) arvosana-asteikkoa:

- 1 = Tavoitteesta on luovuttu,
- 2 = Tavoite ei ole toteutunut,
- 3 = Tavoite on toteutunut osittain,
- 4 = Tavoite on saavutettu,
- 5 = Tavoite on ylitetty.

Seuraavassa taulukossa on listattu ne toimenpiteet, joiden kautta Mavi on toteuttanut yllä olevien yhteiskunnallisen vaikuttavuuden tavoitteiden saavuttamista:

Yhteiskunnallinen vaikuttavuus

TAVOITE, TOIMENPIDE	Arvosana	KOKO VUODEN 2017 TILANNE = TOTEUMA
1. Tukijärjestelmäkohtaiset toimenpiteet Pinta-alaperusteisten tuet - tukien käsittely on kokonaisuudessaan uudessa Tukisovelluksessa - kehitetään käsittelyyn liittyviä uusia toiminnallisuksia Eläin- ja erikoistuet - eläin- ja erikoistukien käsittelyn siirto uuteen Tukisovellukseen aloitetaan (esiselvitys) - täydentävien ehtojen rakentaminen uuteen Tukisovellukseen aloitetaan (esiselvitys) Hanke-, yritys- ja rakennetuet - Kaikkien Manner-Suomen maaseudun kehittämisohjelman toimeenpanon prosessin ja seurannan osalta toimivasta Hyrrä-järjestelmästä (ml. raportointiosio QlikView) saadaan kaikki tarvittava tieto oikein ja ajallaan. Markkinatuet - Valmistaudutaan uusimuotoisen koulujakelujärjestelmän käyttöönottoon hyödyntäen koulumaito-ohjelman käytössä olevaa prosessia ja tietojärjestelmää. - Käyttöön otetaan FLEGT-valvontajärjestelmä - EUTR-tarkastusten määrä 2017: Mavi toteuttaa 30 tuontipuutarkastusta. Osallistutaan vuonna 2021 alkavan ohjelmakauden valmisteluun ja etukäteisvaikuttamiseen	4	Pinta-alaperusteiset tuet sekä eläin- ja erikoistuet Pinta-alaperusteisissa tuissa viimeinen siirto peruslohkojen osalta toteutuu keväällä 2018. Eläintukien ja täydentävien ehtojen kehittämisen esiselvitys valmistui vuoden aikana. Eläinvalvonta-hanke on käynnistetty ja ensimmäinen tuotantoon vienti on suunniteltu toteutettavaksi vuoden 2019 alussa. Eläinvalvonnan yhteydessä jo osin toteutetaan täydentävät ehdot -kokonaisuus. Maidon tuotantotuen siirron valmistelu on aloitettu ja toteutetaan vuoden 2019 alussa. Tukilaskennassa on avattu tietoja hallinnon käyttöön. Tukisovellus-hankkeen työskentelymenetelmän uudistus on tuottanut tuloksia, määrittelyt ovat tehostuneet, hyväksymistestaus on kattavampaa ja projektien eteenpäin vienti hallittua. Hanke-, yritys- ja rakennetuet Hyrrä tuottaa yritystukien, hanke- ja maatalousinvestointien, nuoren viljelijän aloitustukien, toimintarahaa, teknisen avun, neuvontakorvauksen sekä poro- ja luontaiselinkeinojen rakennetukien määrittelyjen mukaiset tiedot tietokantaan. Muutokset on toteutettu Mavin sivuilla julkaistun Hyrrä-aikataulun mukaisesti. Hyrrää on esitelty sekä muutenkin osallistuttu useissa maaseutuverkostotoimintaan liittyvissä tapahtumissa (koulutukset, seminaarit, messut jne.). Markkinatuet Uusimuotoinen koulujakelujärjestelmä otettiin käyttöön aikataulun mukaisesti elokuussa 2017. FLEGT-lupajärjestelmä otettiin käyttöön vuoden aikana. EUTR-tarkastuksia suoritettiin vuoden aikana 32 kappaletta. Mavi on osallistunut ministeriön CAP2020-valmisteluryhmän työhön. Ministeriön kanssa yhteistyössä on valmisteltu mm. taustamuistioita ja pidetty esim. viljelijätukiin keskittyvä työpaja. Ohjelman tavoitteiden seurantaraportointia on kehitetty edelleen, määrittelyjä tarkennettu ja seurantatietoja tarkistettu yhteistyössä ELY-keskusten ja MMM/RO:n kanssa. Ohjelman tavoitteiden seurantaraportointi on toimitettu ELY-keskusten ja ministeriön käyttöön 31.5.2017. Väliraportti vuoden 2017 tavoitteiden toteutumisesta on toimitettu ministeriöön toimialaneuvotteluita varten 5.11.2017. Syksyllä maksettiin viljelijätukia korotettujen ennakkoiden mukaisesti, kun komissio antoi hyväksyntänsä korotukselle. Luonnonhaitta-
2. Toimialaohjauksen ja Mavin omien prosessien avulla varmistetaan, että maaseutuohjelman tavoitteet toteutuvat siten, että suoritusvaraus saadaan.	4	Toimialaohjaukseen on osallistuttu MMM/ruokaosasto-Mavi-yhteistyössä. Ohjelman seurantaraportointia on kehitetty edelleen, määrittelyjä tarkennettu ja seurantatietoja tarkistettu yhteistyössä ELY-keskusten ja MMM/RO:n kanssa. Ohjelman tavoitteiden seurantaraportointi on toimitettu ELY-keskusten ja ministeriön käyttöön 31.5.2017. Väliraportti vuoden 2017 tavoitteiden toteutumisesta on toimitettu ministeriöön toimialaneuvotteluita varten 5.11.2017. Syksyllä maksettiin viljelijätukia korotettujen ennakkoiden mukaisesti, kun komissio antoi hyväksyntänsä korotukselle. Luonnonhaitta-

			korvauksen, luonnonmukaisen kasvintuotannon ja ympäristökorvauksen ympäristösitoumuksen ennakkomaksuja maksettiin 85 prosenttia korvauksen määrästä aiemmin ilmoitetun 75 prosentin sijaan. Luonnonhaittakorvauksen loppuosa ja kansalliset peltotuet maksettiin tavoitteellista maksuaikataulua aikaisemmin jo marraskuussa. Joulukuun aikana maksuun meni noin 95 prosenttia perustuen, viherryttämistuen, nuoren viljelijän EU-tuen ja peltokasvipalkkion määrästä sekä lisäksi maksettiin luonnonhaittakorvauksen loppuosa, EU:n eläinpalkkioiden 1. maksuerä ennakot sekä kansalliset peltotuet, yhteensä noin 465 miljoonaa euroa. Kaikkiaan Maaseutuvirasto maksoi vuonna 2017 haettuja viljelijätukia hakuvuoden aikana noin 1,5 miljardia euroa (92 % vuonna 2017 haettujen viljelijätukien kokonaissummasta).
3.	Kehitetään ruokaketjun toimintaa hanketukien sujuvalla hallinnoinnilla ja Mavin hankekehittäjän aktiivisella toiminnalla.	4	Ruokaketjun maksatukset ja uusi hankehaku valmistuivat aikataulussa. Erillinen rahoitus hankekehittäjälle mahdollisti hankekehittäjän aktiivisen toiminnan.
4.	Ruokapolitiittisen selonteon mukaisesti edistetään ruoka-alan toimijoiden välistä yhteistyötä viestinnän keinoin (kansalliset laatujärjestelmät, EU-laatupolitiikka).	4	Uuden hankehaun valmistelua tehtiin aktiivisesti hankekoordinaatioryhmässä. EU-nimisuojajärjestelmän kansallinen käsittely on ollut sujuvaa. Nimisuojajärjestelmästä ja EU-menekinedistämisestä on viestitty aktiivisesti alan toimijoille.
5.	Tiedon tarvitsijalla on käytössään laaja valikoima luotettavia raporttipohjia, joita hyödyntämällä raportit voi ajaa itse. (Mavi valmistelee ehdotuksen konkreettiseksi toimenpiteeksi ml vaiheistus)	3	Sisäisten raporttipyyntöjen tekemiseen ja seurantaan on otettu vuoden aikana käyttöön Jira. Raporttoinnin osalta on pidetty sekä ulkoisia että Mavin sisäisiä koulutuksia.
6.	Virasto aloittaa mobiililaitteiden käytön vuoden 2017 peltoalavalvonnoissa ja tavoittelee peltovalvontaprosessin sähköistämistä kokonaisuudessaan vuoden 2018 loppuun mennessä.	3	Raporttien luotettavuutta on pyritty edistämään. Mobiililaitteet otettiin käyttöön peltoalavalvonnoissa, osa laitteista saatiin käyttöön kuitenkin vasta myöhään syksyllä. Suurimmaksi ongelmaksi on muodostunut verkkoyhteydet maastossa. Uusi Karttasovellus otettiin käyttöön valvonnoissa. Tukisovelluksen mobiililominaisuuksia on toteutettu uuden karttaosion osalta. Kesällä 2018 otetaan käyttöön mm. kuvien liittäminen, gps-pisteiden näyttäminen ja mahdollisesti reittioptimointi lohkoille.
7.	Mavi osuus HO-kärkihankkeiden toimeenpanossa Suomalainen ruoantuotanto kannattavaksi, kauppatase ja sininen biotalous nousuun • Raportointijärjestelmä mahdollistaa ajantasaisen raportoinnin kärkihankkeisiin liittyvien varojen käytöstä Mavi osallistuu säästöjen sujuvoittamista ja normipurkua koskeviin hallitusohjelman kärkihankkeisiin oman tehtäväalueensa osalta • arvioimalla jatkuvasti toimintaansa ja karsimalla toiminnastaan tarpeetonta byrokratiaa • etsimällä yhdessä MMM:n kanssa edelleen lainsäädännön ja ohjauksen keinoin mahdollisuuksia liialliseksi koetun byrokratian keventämiseksi • sähköistämällä prosesseja mahdollisimman laajasti • tuomalla toimeenpanon näkökulman vuonna 2021 alkavan ohjelmakauden tukijärjestelmien suunnitteluun mm. arvioimalla eri vaihtoehtoja niiden hallinnollisen taakan näkökulmasta	4	Lainsäädännöllisistä esteistä johtuen paperisista hakulomakkeista luopuminen ei ole toistaiseksi mahdollista. Asian edistämistä lähestyttiin lähestymällä suunnitelmalla tallentaa kaikki hakemukset Vi-pu-palvelun kautta. Pilotoitiin hakemuksen tallentamista yhden käyttöliittymän kautta ympäristökorvausten syysilmoitusten osalta. Mavi osallistui byrokratian purkuhankkeen työhön sekä valvontaselvitystyöhön. Valvontaselvitys valmistui ja ehdotusten priorisointi ja käsittely aloitettiin. Eri tukiin liittyen laadittiin yksinkertaistamishdotuksia. Pieniä tai kertaluontoisia tukimuotoja ei ole järkevää eikä taloudellista sähköistää Hyrrään. Pienet tai kertaluontoiset tukimuodot toteutetaan Rahtu2000- järjestelmään ja hallinnoidaan paperiprosessilla (ei-tuotannolliset investoinnit, peruskuivatusavustukset ja sika-aitatuki). Tuotu toimeenpanon näkökulmaa mm. koulujakeluohjelman valmistelussa. Vuoden aikana Virrassa otettiin käyttöön sähköinen allekirjoitus ja KTA-työnkulkumoottori, joka mahdollistaa päätösten tekemisen sähköisesti. Virrassa on siirrytty valtaosin vain sähköiseen arkistointiin.

Taulukko 2. Yhteiskunnallista vaikuttavuutta koskevien strategisten tavoitteiden keskeiset tunnusluvut vuosina 2015–2017.

Tunnusluku	Toteuma 2015	Toteuma 2016	Tavoite 2017	Toteuma 2017
Sähköinen tukihakuprosentti pinta-alaperusteisissa tuissa	86	90	91	92
Sähköinen tukihakuprosentti yritys-, hanke- ja rakennetuissa	73	77	83	94
Yritys-, hanke- ja rakennetukivarojen sidontaprosentti	-	35	40	47 ¹
Yritys-, hanke- ja rakennetukivarojen maksuprosentti sidonnoista	-	21	20	27 ¹
Yritys-, hanke- ja rakennetukivarojen maksuprosentti ohjelman rahoitussuunnitelmasta	-	7	10	13 ¹

¹ Tilanne 08/2017. METAH-katkosta johtuen tietojen saaminen tilinpäätösaikataulussa viivästynyt.

1.3.2. Siirto- ja sijoitusmenojen vaikuttavuus

Mavin kautta maksettavien kansallisten ja EU-tukien tarkoituksena on mm. turvata maatalous- ja puutarhatuotannon kannattavuus ja jatkuvuus sekä tuotannon harjoittaminen kestävästi ja ympäristöystävällisesti, maataloustuotteiden hintatason vakauttaminen ja EU:n markkinoiden tasapainon säätötelemine, eläinten hyvinvoinnin edistäminen, tuotteiden ja elintarvikkeiden laadun parantaminen sekä maaseudun elinvoimaisuuden säilyttäminen.

Mavin toimintakertomuksessa on arvioitu siirtomenojen vaikuttavuutta virastolle tilijaottelussa osoitettujen siirtomenomomenttien osalta.

<u>Siirtomenomomentti:</u> 30.10.40. Maatalouden aloittamis- ja investointiavustukset (siirtomääräraha 3 v)	käyttö 96 104 898 euroa
<u>Tieto/ arvio vaikuttavuudesta:</u>	
Avustusten vaikuttavuustavoitteina on mm. maaseudun säilyttäminen elinvoimaisena paikkana asua ja yrittää, biotalouteen ja ruokaan perustuvien liiketoimintojen kilpailukykyisen kasvun edellytysten varmistaminen, luonnonvarojen kestävä käyttö sekä vastuullisuus. Kärkihankkeina on maatalouden kannattavuuden ja kilpailukykyyn turvaaminen. Avustuksella pyritään turvaamaan tuotantorakennetta parantavien, kustannuksia vähentävien sekä uuden teknologian ja prosessien käyttöönottoa tukevien investointien rahoitus ja panostetaan erityisesti kotieläintuotantorakennusinvestointeihin.	
<u>Toiminnan tuloksellisuus:</u>	
Tilojen keskikoko niin pinta-alan, eläinmäärien kuin tilakohtaisten tuotantomäärien perusteella mitattuna on kasvanut. Tilamäärän vähenemisestä huolimatta tuotannon kokonaismäärä on pysynyt ennallaan tai kasvanut. Esimerkiksi tuotannon tehostumisen ja laajentumisen myötä tuotossurantaan kuuluvilla lypsykarjatililla tuotettu maitomäärä tilaa kohden on kolminkertaistunut viimeisen viiden vuoden aikana ja samaan aikaan keskimääräinen lehmäluku tiloilla on kaksinkertaistunut. Avustusten rooli on investointien toteutumisen kannalta hyvin keskeisessä asemassa, sillä jopa kolmasosa investoinneista jäisi muuten toteutumatta ilman tukea.	

<u>Siirtomenomomentti:</u> 30.10.41. Maaseutuelinkeinotoiminnan korkotuki (arviomääräraha)	käyttö 10 582 104 euroa
<u>Tieto/ arvio vaikuttavuudesta:</u>	
Lainojen korkotason alentamisella tuetaan viljelijöiden investointimahdollisuuksia. Lainamuotoinen tuki investointeihin ja nuorten viljelijöiden tilanpidon aloitustukeen myönnetään korkotukilainaan liittyvänä korkotukena. Korkotukilainoja myönnetään pääasiassa maatalojen tuotantorakennusten rahoittamiseen sekä nuorten viljelijöiden aloitustukeen liittyviin kiinteistö- ja irtaimistohankintoihin. Maatalouden rakennetukilain nojalla myönnettävissä korkotukilainoissa korkotuki on vuonna 2013 tehdyn lain muutoksen jälkeen enintään kolme prosenttiyksikköä ja aiemmin myönnettyissä enintään neljä prosenttiyksikköä.	
<u>Toiminnan tuloksellisuus:</u>	
Korkotukilainojen lainapääoma oli vuoden 2017 lopussa 1 482 812 642 euroa, vuonna 2017 uusia korkotukilainoja myönnettiin 175 250 027 euroa, nuoren viljelijän ja nuoren elinkeinoharjoittajan tilanpidon aloittamista varten 312 kpl (46,3 milj. euroa) ja maatalouden investointihankkeisiin 2395 kpl (128,9 milj. euroa). Korkotukea vuonna 2017 maksettiin yhteensä 10 582 103 euroa. Menot ovat hiukan laskeneet viime vuosiin verrattuna. Pääsyy tähän on ollut, että yleinen korkotaso on pysynyt alhaisella tasolla jo useamman vuoden, jolloin korkotukimenot (korkotuen osuus kokonaiskorosta) ovat olleet maltillisia.	

<u>Siirtomenomomentti:</u> 30.10.42. Luopumistuet ja –eläkkeet (siirtomääräraha 2 v)	
	käyttö 62 599 173 euroa
<u>Tieto/ arvio vaikuttavuudesta:</u>	
Luopumistuellla edistetään pellon siirtymistä tilanpidon jatkajalle tai toisten maatilojen lisämaaksi. Maatalouden harjoittajien (MYEL-vakuutettujen) keski-ikä oli 48,8 vuotta vuoden 2017 lopussa. Korkeaan keski-ikään pääasiallisena syynä on ollut alkavien viljelijöiden vähäinen määrä. Toisaalta tämä on mahdollistanut olemassa olevien tilojen rakennekehityksen.	
<u>Toiminnan tuloksellisuus:</u>	
Vuonna 2017 annettiin luopumistuesta 194 etukäteispäätöstä. Luopumistuen alkamispäätöksiä annettiin yhteensä 150 kpl, yhteensä 213 luopujalle. Alkamispäätöksistä 3 koski porotaloudesta luopumista, 145 sukupolvenvaihdoksia ja 2 lisämaavuokrauksia. Erityisesti lisämaaluovutuksissa luopumistukitilan peltola on luovutettu osissa useammalle luovutuksensaajalle. Maatalouden varhaiseläkejärjestelmien piirissä oli vuoden 2017 lopussa kaikkiaan 11 993 henkilöä, joista 2 667 oli luopumistuen saajia ja 9 326 luopumiseläkkeen saajia.	

<u>Siirtomenomomentti:</u> 30.10.43. Eläinten hyvinvointikorvaukset (siirtomääräraha 3 v)	
	käyttö 55 067 990 euroa
<u>Tieto/ arvio vaikuttavuudesta:</u>	
Eläinten hyvinvointikorvausten yleisenä tavoitteena on eläinten hyvinvoinnin kohentuminen. Tavoitteena on myös tuotantoeläinten lajinnukaisemman hoidon edistäminen ja viljelijöiden tietoisuuden lisääminen eläinten hyvinvointiin vaikuttavista tekijöistä. Eläinten hyvinvoinnin edistämiseksi ja hyvällä kohtelulla pystytään vastaamaan kuluttajien odotuksiin. Eläinten laidunnuksella on myönteisiä vaikutuksia paitsi laiduntavien eläinten hyvinvointiin myös maisemanhoitoon. Eläinten hyvinvointi vaikuttaa myös maatilojen kannattavuuteen.	
<u>Toiminnan tuloksellisuus:</u>	
Eläinten hyvinvointikorvaukseen oli sitoutunut (EHK:n vähimmäisminimin ylittävät tilat) 52 % nautatiloista, 53 % lammas- ja vuohitiloista, 68 % sikatiloista ja 70 % siipikarjatilastoista. Hyvinvointikorvausta hakevien tilojen suhteellinen osuus kaikista tiloista on lisääntynyt vuosittain.	

<u>Siirtomenomomentti:</u> 30.10.44. Maatalouden toimintaedellytysten turvaaminen (siirtomääräraha 3 v)	
	käyttö 6 798 904 euroa
<u>Tieto/ arvio vaikuttavuudesta:</u>	
Määrärahalla turvataan maatalouden tuotantoedellytysten säilymistä. Määrärahaa voidaan käyttää markkinahäiriötilanteessa maksettavien tukimuotojen kansalliseen täydentämiseen. Vuoden 2016 kolmannessa lisätalousarviossa momentille myönnetty määrärahaa uudelleenbudjetoitiin 2 000 000 euroa momentille 30.20.47 käytettäväksi maatalousmarkkinoita kehittävien ja ruuan arvostusta lisäävien hankkeiden rahoittamiseen ja 3 000 000 euroa momentille 30.20.61 maataloustuotteiden menekin ja viennin edistämiseen liittyvien kehittämishankkeiden rahoittamiseen.	
<u>Toiminnan tuloksellisuus:</u>	
Momentilta maksettiin kriisikortista tukialueen C maidontuottajille maidontuotantotuen ohessa noin 3 milj. euroa ja sokerijuurikkaan kansallista tukea noin 3,8 milj. euroa.	

<u>Siirtomenomomentti:</u> 30.10.64. EU:n ja valtion rahoitusosuus alueelliseen ja paikalliseen maaseudun kehittämiseen (arviomääräraha)	
	käyttö noin 171 475 000 euroa
<u>Tieto/ arvio vaikuttavuudesta:</u>	
Hyrrä toimii kaikkien momentille kuuluvien tukimuotojen osalta ja sekä tuki- että maksupäätöksiä on tehty tuhansia Hyrrän kautta. Jotkin toiminnallisuudet, kuten muutospäätösten teko, eivät vielä toimi kaikkien tukimuotojen osalta. Näissä tapauksissa muutospäätöksiä on pitänyt tehdä paperisena, jolloin ne tallennetaan Hyrrään, kun se on mahdollista. Myöntövaltuuksien sidonta on ollut suurta. Ongelmia on kuitenkin Hyrrästä saatavissa raporteissa. Niiden luotettavuus ei ole sataprosenttista, jolloin tehtävät tarkistukset ovat vieneet paljon aikaa ja resursseja. Momentin palautuvien valtuuksien (sidottujen, mutta käyttämättä jääneiden ja siten uudelleen käyttöön tulevien valtuuksien) selvitys on erittäin työlästä ja vaatii paljon käsityötä. Tämä on kuitenkin tehtävä, jotta palautuvat valtuudet saadaan uudelleenbudjetoinnin kautta käyttöön ja ohjelmarahoituksen käyttö saada mahdollisimman täysimääräiseksi.	
<u>Toiminnan tuloksellisuus:</u>	
Myönnettyjen yritystukien avulla mm. monipuolistetaan maaseudun elinkeinoja, käynnistetään uusia yrityksiä ja parannetaan maaseudulla asumisen edellytyksiä monin tavoin. Hanketoiminta on kasvanut merkittävästi, kun päätöksenteossa on päästy hyvään alkuun. Maaseudun kehittämisohjelman rahoitusmahdollisuuksille on valtavasti kysyntää ja hankeideoiden monipuolisuus on kasvanut innova-	

tiivisuuden myötä.

Tuloksia mitataan hankekohtaisilla tulos- ja tuotosindikaattoreilla. Vuotta 2017 koskevat indikaattoritiedot ovat saatavilla vuoden 2018 maaliskuussa.

Siirtomenomomentti: 30.20.40. Maa- ja puutarhatalouden kansallinen tuki (siirtomääräraha 2 v)

käyttö 322 548 098 euroa

Tieto/ arvio vaikuttavuudesta:

Maa- ja puutarhatalouden kansallinen tuki täydentää EU:n tukijärjestelmiä. Se turvaa osaltaan maa- ja puutarhatalouden toimintaedellytyksiä, tuotannon kannattavuutta ja maaseudun elinvoimaisuuden säilymistä.

Toiminnan tuloksellisuus:

Suurin osa kansallisesta tuesta kohdentuu pohjoisena tukena tukialueelle C. Vuonna 2017 tukea maksettiin reilut 322 milj. euroa. Tukimaksuista vain pieni osa siirtyi maksettavaksi vuoden 2018 puolelle. Vuoden 2017 määräraha lisääntyi vuoteen 2016 verrattuna 6 miljoonalla eurolla.

Siirtomenomomentti: 30.20.41. EU-tulotuki ja EU-markkinatuki (arviomääräraha)

käyttö 533 706 680 euroa

Tieto/ arvio vaikuttavuudesta:

Tuotannon kannattavuuden turvaamiseksi maataloutta tuetaan EU-tulotuella. Siihen kuuluvien suorien tukien ehtona on myös ns. täydentävien ehtojen noudattaminen. EU-markkinatukea (vienti- ja sisämarkkinatuet) käytetään EU-komission avaamiin maataloustuotteiden vientijärjestelyihin, yksityisen varastoinnin tukeen ja muihin maataloustuotteiden markkinoita ohjaaviin toimenpiteisiin kuten koulumaitotukeen.

Toiminnan tuloksellisuus:

EU-tulotukea maksettiin yhteensä n. 530 milj. euroa. Tämä on n. 53,4 miljoonaa euroa vähemmän kuin edellisellä vuonna. Suorien tukien järjestelmä muuttui uuden ohjelmakauden myötä vuonna 2015. Vuoden 2015 suorat pinta-alatuet maksettiin aiemmista vuosista poiketen kahdessa erässä. Tukien toinen erä maksettiin vuonna 2016. Vuoden 2015 peltokasvipalkkio maksettiin kokonaan vuoden 2016 puolella. Vuoden 2016 pinta-alaperusteisista suorista tuista suurempi osa maksettiin vuoden 2016 puolella edelliseen vuoteen nähden, jolloin tukivuotta seuraavan vuoden puolelle (2017) siirtyi maksettavaksi huomattavasti pienempi tukisumma, kuin vuoden 2015 pinta-alaperusteisista tuista. Vuonna 2016 maksettiin siten huomattavasti enemmän edellisen tukivuoden tukia, kuin vuonna 2017. Tämä on merkittävin syy maksetun kokonaistukimäärän pienentymiselle vuodesta 2016 vuodelle 2017. Vuonna 2017 maksettiin myös maidon kriisitukea n. 7,5 milj. euroa.

EU-markkinatukea maksettiin yhteensä noin 3,7 miljoonaa euroa vuonna 2017. Markkinatukien osalta momentin käyttökohteet olivat juuston yksityinen varastointi sekä EU:n koulumaito- ja kouluhedelmäohjelma. Juuston yksityisen varastoinnin tukea maksettiin 23 713,05 euroa. Koulujakelutukea maksettiin 3 640 124,89 euroa, josta koulumaitotukea maksettiin 3 616 076,27 euroa ja kouluhedelmätukea 24 048,62 euroa.

Siirtomenomomentti: 30.20.42. Eräät korvaukset (siirtomääräraha 3 v)

käyttö 3 508 euroa

Tieto/ arvio vaikuttavuudesta:

Satovahinkokorvauksia on maksettu satovahinkojen korvaamisesta annetun lain (1214/2000) perusteella. Satovahinkolaki on kumotu, ja vuosi 2015 oli viimeinen vuosi, jonka aikana tapahtuneita vahinkoja voitiin korvata.

Siirtomenomomentti: 30.20.43. Ympäristökorvaukset, luonnonmukainen tuotanto, neuvonta ja ei-tuotannolliset investoinnit (siirtomääräraha 3 v)

käyttö 292 961 951 euroa

Tieto/ arvio vaikuttavuudesta:

Ympäristökorvausjärjestelmä koostuu ympäristöllisesti kestäväan peltoviljelyyn tähtäävästä ympäristösitoumuksen toimenpidekokonaisuudesta sekä maatalouden vesiensuojelua, maatalousluonnon monimuotoisuutta ja geneettistä monimuotoisuutta edistävistä erillisistä ympäristösopimuksista ja geenipankkisäilytystoimista. Ympäristösitoumuksen kokonaisuus koostuu ravinteiden tasapainoisen käytön tilakohtaisesta toimesta sekä valinnaisista lohkokohtaisista toimista.

Luonnonmukainen tuotanto edistää turvallisten orgaanisten lannoitusaineiden kierrätystä ja lisää kasvi- ja eläinlajien monimuotoisuutta sekä eläinten lajinnukaisempaa hoitoa.

Maatilojen neuvontajärjestelmän (Neuvo 2020) tavoitteena on parantaa maatilojen osaamista ympäristöön, eläinten terveyteen ja hy-

vinvointiin sekä energiatehokkuuteen liittyvissä asioissa. Lisäksi neuvonnan tavoitteena on maatilojen nykyaikaistaminen ja kilpailukyvyn parantaminen. Ei-tuotannollisissa investoinneissa on kaksi investointitoimenpidettä, kosteikkoinvestoinnit sekä perinnebiotooppien ja luonnonlaitumien alkuraivaus ja aitaaminen. Kosteikkoinvestoinnit täydentävät pelloilla tehtäviä vesiensuojelutoimenpiteitä maatalouden aiheuttaman kuormituksen vähentämisessä. Perinnebiotooppien ja luonnonlaidunten alkuraivaus ja aitaaminen edistää maatalousympäristön luonnon monimuotoisuutta luomalla edellytykset ylläpitävän hoidon aloittamiseen kohteella.
<i>Toiminnan tuloksellisuus:</i> Ympäristösitoumukseen sitoutuneita tiloja ja maksua hakeneita tiloja oli vuonna 2017 yhteensä n. 43 000 kpl. Näille tiloille maksettiin vuonna 2017 ympäristösitoumuksesta 85 %, joka on n. 187 miljoonaa euroa. Jäljelle jäävä 15 % (n. 33 miljoonaa euroa) maksetaan vuonna 2018 kesäkuussa. Ympäristösopimuksia tehneitä tiloja ja maksua hakeneita tiloja oli vuonna 2017 yhteensä n. 2 500 kpl. Näille tiloille maksettiin vuonna 2017 ympäristösopimuksesta 85 %, joka on n. 17 miljoonaa euroa. Jäljelle jäävä 15 % (n. 3 miljoonaa euroa) maksetaan vuonna 2018. Luonnonmukaisentuotannon sitoumuksen tehneitä tiloja ja maksua hakeneita tiloja oli vuonna 2017 yhteensä n. 4 200 kpl. Näistä kotieläinlaidunsaavien tiloja on n. 900 kpl. Tiloille myönnettiin korvausta vuonna 2017 n. 49 miljoonaa euroa. Tiloille maksettiin vuonna 2017 luomusituomuksen kasvinviljelyosasta 85 %, joka on n. 32 miljoonaa euroa. Jäljelle jäävä 15 % (n. 6 miljoonaa euroa) maksetaan vuoden 2018 kesäkuussa. Kotieläinlaidunsaavien tilojen korvauksia n. 11 miljoonaa euroa, maksetaan kokonaan vuoden 2018 puolella. Neuvonnan osalta vuonna 2017 maksettiin korvausta n. 3,292 miljoonaa euroa. Korvausta maksettiin 11 334 eri neuvontatapahtumasta, jotka toteutettiin 7 946 tilalle. Ei-tuotannollisten investointien vuoden 2016 hakemuksiin myönnettiin n. 1,5 miljoonaa euroa, joista päätökset tehtiin vuonna 2017. Vuoden 2017 hakemuksiin päätökset tehdään vuonna 2018, joihin on käytössä myös n. 1,5 miljoonaa euroa. Vuonna 2018 hakua ei enää ole. Momentilta maksettiin myös aiempien ohjelmakausien erityistukisopimuksista n. 0,8 miljoonaa euroa. Ympäristökorvaukseen on sitoutunut n. 86 % kaikista tuenhakijoista. Peltopinta-alasta ympäristösitoumukseen kuuluu yli 90 %.

<i>Siirtomenomomentti: 30.20.44. Luonnonhaittakorvaukset (siirtomääräraha 3 v)</i>	
	käyttö 546 401 263 euroa
<i>Tieto/ arvio vaikuttavuudesta:</i>	
Luonnonhaittakorvauksen tavoitteena on turvata maataloustuotannon jatkuminen pohjoisesta sijainnista aiheutuvista epäsuotuisista ilmasto-oloista huolimatta ja estää maatalousmaan hylkääminen viljelykäytöstä. Luonnonhaittakorvaus myös mahdollistaa maaseutumaishoidon avoimuuden ja hoidettuna pitämisen, edistää kestäviä viljelyjärjestelmiä ja maatalousluonnon monimuotoisuutta pysyvillä nurmilla. Lisäksi toimenpide vaikuttaa tilalukumäärän hallittuun kehittymiseen sekä taloudellisesti elinvoimaisten maatalayksiköiden säilyttämiseen ja tätä kautta maaseudun työllisyyden ylläpitämiseen ja maaseutualueiden taloudellisen kehityksen edistämiseen.	
<i>Toiminnan tuloksellisuus:</i>	
Luonnonhaittakorvausta maksettiin n. 48 200 tilalle. EU:n osarahoitusprosentti on 42 %. Määräraha 2017 on 572 888 000 euroa. Vuoden 2018 puolelle jää maksettavaksi vielä luonnonhaittakorvauksen kotieläinlaidunsaavien tilojen korvauksia n. 50 milj. euroa. Määräraha lisääntyi vuoteen 2016 verrattuna 26 miljoonalla eurolla. Määrärahan lisäyksellä on varauduttu jo vuoden 2018 tuen leikkauksiin.	

<i>Siirtomenomomentti: 30.20.46. EU:n osarahoittama ruokaketjun kehittäminen (siirtomääräraha 3 v)</i>	
	käyttö 3 533 587 euroa
<i>Tieto/ arvio vaikuttavuudesta:</i>	
EU:n mehiläishoito-ohjelma (30.20.46.1) on joka kolmas vuosi kansallisesti laadittava EU-osarahoitteinen ohjelma, jonka avulla ylläpidetään ja kehitetään mehiläistuotteiden tuotantoa ja kauppaa. Mehiläishoito-ohjelma laaditaan läheisessä yhteistyössä mehiläishoitoalan edustavien järjestöjen ja osuuskuntien kanssa ja ohjelmalla on yksi tukea saava toteuttaja. EU:n osarahoitteisella maataloustuotteiden tiedotus- ja menekinedistämistuella (30.20.46.4) tuetaan alaa edustavien järjestöjen 1–3-vuotisia tiedotus- ja menekinedistämishankkeita, joiden avulla pyritään lisäämään kansalaisten tuotetietämystä ja tuotteiden kulutusta. EU osallistuu rahoitukseen 50 %:n, Suomen valtio 20 %:n ja järjestö itse 30 %:n rahoitusosuudella ohjelman hyväksyttävistä kustannuksista. Vuonna 2017 käynnissä oli yksi ohjelma. Tuottajaorganisaatiot ovat tuottajien muodostamia markkinointiyhteisöjä, jotka auttavat jäseniään muun muassa tuotannon suunnittelussa, markkinoinnissa ja viljelymenetelmien kehittämisessä. Toimintaohjelmille, joilla kehitetään tuottajaorganisaatioiden toimintaa, maksetaan EU:n tukea (50 % toteutuneista, hyväksytyistä kuluista). Tukea maksetaan vain hedelmä- ja vihannesalan tuottajien yhteenliittymille (30.20.46.6).	
<i>Toiminnan tuloksellisuus:</i>	

Vuonna 2017 mehiläishoitotukea maksettiin 231 274,00 euroa, josta puolet 115 637,04 euroa oli kansallista tukea ja puolet 115 636,96 euroa EU-rahoitteista tukea.

Vuonna 2017 EU-osarahoitteista menekinedistämistukea maksettiin 199 526,26 euroa, josta EU-osuus 107 008,64 euroa, kansallisen tuen osuus 42 803,46 euroa ja kansallisista varoista korvautun alv:n osuus 49 714,16 euroa.

Vuonna 2017 hedelmä- ja vihannesalan tuottajaorganisaatiotukea maksettiin 3 102 786,81 euroa kolmelle tuottajaorganisaatiolle, joilla on hyväksytty toimintaohjelma.

Siirtomenomomentti: 30.20.47. Kansallinen ruokaketjun kehittäminen (siirtomääräraha 3 v)

käyttö 1 600 308 euroa

Tieto/ arvio vaikuttavuudesta:

Ruokaketjun toiminnan edistämisen (30.20.47) valtionavustuksella tuetaan kokonaan kansallisista varoista yhdistysten, yritysten ja muiden yhteisöjen 1–3-vuotisia laajoja, valtakunnallisia hankkeita. Hankkeet käsittävät tiedotus-, menekinedistämisen- ja kehittämistoimenpiteitä. Avustus on korkeintaan 80 % hankkeen hyväksyttävistä kustannuksista.

Toiminnan tuloksellisuus:

Vuonna 2017 ruokaketjun toiminnan edistämisen valtionavustuksia maksettiin 1600 308 euroa. Tästä lähiruokahankkeiden osuus oli 228 224,20 ja luomuhankkeiden osuus 171 875,68 euroa, peruna-alan hankkeille maksettiin yhteensä 294 288,40 ja muille hankkeille 905 920,00 euroa. Yhteensä käynnissä vuonna 2017 oli 22 ruokaketjuhanketta, kaikki hankkeet päättyivät vuoden 2017 aikana.

Siirtomenomomentti: 30.40.40. Eräät korvaukset (arviomääräraha, aikaisemmin 30.60.43)

käyttö 13 612 euroa

Tieto/ arvio vaikuttavuudesta:

Kyseessä ovat Suomen metsäkeskukselle maksettavat valtion ennakkovarat käytettäväksi metsänuudistamisen teettämiskustannuksiin. Kun uudistamistyöt on tehty, varat (kustannukset) peritään takaisin metsälain (1093/1996) mukaisen metsänuudistamisvelvollisuutensa laiminlyöneiltä metsänomistajilta. Kiinteistö on panttina, kunnes varat on maksettu valtiolle takaisin.

Toiminnan tuloksellisuus:

Metsälain muutosten vuoksi tapaukset ovat vähentyneet eikä uusia teettämispäätöksiä ollut. Kolmeen vuonna 2016 tehtyyn teettämispäätökseen haettiin ja myönnettiin vuonna 2017 ennakkovaroja 13 611,89 euroa, ja metsän uudistamistyöt toteutettiin. Momentilta vuosina 2011–2014 maksettuja varoja saatiin perittyä vuoden 2017 aikana takaisin 2 050 euroa. Vuodenvaihteessa oli avoimena 15 384 euroa, neljän metsänuudistamisen laiminlyöntitapauksen teettämiseen käytettyjä varoja.

Siirtomenomomentti: 30.40.41. Hirvieläinten aiheuttamien vahinkojen korvaaminen (siirtomääräraha 3 v)

käyttö 246 532 euroa

Tieto/ arvio vaikuttavuudesta:

Hirvieläinten maataloudelle vuonna 2016 aiheuttamien viljelys- ja kotieläinvahinkojen korvaukset maksettiin vuonna 2017.

Toiminnan tuloksellisuus:

Hirvieläinten maataloudelle vuonna 2016 aiheuttamia viljelys- ja kotieläinvahinkoja korvattiin 246 531,83 euroa.

Siirtomenomomentti: 30.40.42. Petoeläinten aiheuttamien vahinkojen korvaaminen (siirtomääräraha 2 v)

käyttö 8 854 953 euroa

Tieto/ arvio vaikuttavuudesta:

Korvaukset petoeläinten vuonna 2016 aiheuttamista porovahingoista, poikkeuksellisen suurista porovahingoista sekä viljelys-, eläin- ja irtaimistovahingoista maksettiin vuonna 2017.

Toiminnan tuloksellisuus:

Petoeläinten vuonna 2016 aiheuttamia porovahinkoja korvattiin 8 279 641,03 euroa ja viljelys-, kotieläin- ja irtaimistovahinkoja 536 428,02 euroa. Lisäksi momentilta korvattiin 35 311,21 euroa kunnille porovahinkojen maastotarkastuksista aiheutuneita kustannuksia ja maksettiin 3 572,60 euroa porovahinkojen maastotarkastuskoulutuksesta aiheutuneita kustannuksia.

<u>Siirtomenomomentti:</u> 32.50.64. EU:n ja valtion rahoitusosuus EU:n rakennerahasto-, ulkorajayhteistyö- ja muihin koheesiopolitiikan ohjelmiin FEAD (arviomääräraha)	
	käyttö 1 794 389 euroa
<u>Tieto/ arvio vaikuttavuudesta:</u>	
EU:n komissio hyväksyi kansallisen Vähävaraisten avun toimenpideohjelman 2014–2020 joulukuussa 2014. Toimenpideohjelma noudattaa vähävaraisimmille suunnatun eurooppalaisen avun rahaston, FEAD (EU 223/2014) tavoitteita edistää sosiaalista yhteenkuuluvuutta Euroopan unionissa ja vähentää köyhyydessä ja syrjäytymisvaarassa elävien ihmisten määrää. Suomessa vähävaraisten avun toimenpideohjelmassa keskitytään lieventämään vähävaraisimpien ihmisten ruoan puutetta hankkimalla peruselintarvikkeita, jotka jaetaan ruoka-apuna vähävaraisimmille. Elintarvikkeiden jakamisesta ja vaadittavista liitännäistoimenpiteistä vastaavat erikseen valittavat kumppaniorganisaatiot pääasiassa vapaaehtoistyön voimin. Mavi on toimenpideohjelman hallintoviranomainen. Ohjelman toimeenpano tapahtuu keskitetysti Mavissa, mm. tarvittavien hankintojen (elintarvikkeet, niiden kuljetus ja välivastointi) osalta. Elintarvikkeet annetaan kumppaniorganisaatioille maksutta, eivätkä ne voi periä korvausta jakaessaan elintarvikkeita vähävaraisille.	
<u>Toiminnan tuloksellisuus:</u>	
Mavi kilpailutti vuodelle 2017 kaikkiaan 10 tuotetta, yht. 1,95 milj. kg elintarvikkeita, joiden arvo yhteensä on n. 3,14 milj. euroa. Myös tarvittavat kuljetus- ja varastointipalvelut hankittiin kilpailutusmenettelyllä sopimuskaudeksi 2017–2018. Vuosi 2017 aloitti ohjelmakauden jälkimmäisen osan (ohjelmakausi jaettu teknisesti kahteen osaan: 2014–2016 ja 2017–2020). Elintarvikkeet kuljetettiin loppuohjelmakaudeksi valittujen 21 kumppaniorganisaation jakelupisteisiin eri puolille Suomea kahdessa erässä. Toimituksia oli yhteensä 671.	

1.4. Toiminnallinen tehokkuus

Toiminnallisen tuloksellisuuden tavoitteet vuosille 2017–2021 ovat seuraavat:

- B1. Tukijärjestelmät ovat yksinkertaiset, hallinnollinen taakka keveä ja lainsäädännön laatu on hyvä,
- B2. Hallintomme on avoin, palveleva, tehokas ja verkostoitunut,
- B3. Hallinnonala hyödyntää digitaalista teknologiaa, yhteisiä tietolähteitä ja integroituja tietovirtoja oman toiminnan ja tuottavuuden sekä koko toimialan kilpailukyvyyn edistämiseksi,
- B4. Valtion ja hallinnonalan konsernipalveluja hyödynnetään täysimääräisesti,
- B5. Hallinnonalan tutkimus- ja kehittämistoiminta vastaa ennakoivasti yhteiskunnan tietotarpeisiin ja vahvistaa kansallista innovaatiojärjestelmää.

Tulossopimuksessa sovitut tavoitteet toimenpiteineen toteutuivat seuraavasti:

Toiminnallinen tuloksellisuus

TAVOITE, TOIMENPIDE	Arvosana	KOKO VUODEN 2017 TILANNE = TOTEUMA
8. Valmistellaan Mavin ja Eviran yhdistymistä siten, että uusi virasto voisi aloittaa vuoden 2019 alussa	4	Uuden viraston valmistelutehtäviin on osallistuttu laajalla rintamalla ja aktiivisesti. Valmistelussa on tuotu esiin erityisesti Mavin maksajavirastotehtäviä sekä tietohallintopainotteisuutta. Valmistelu etenee tiiviissä yhteistyössä Eviran ja Mitpan sekä ministeriön kanssa. Vuoden aikana mm. toteutettiin hankkeen käyttöön projektityötilat ja muutosintra.
9. Kehitetään tietojärjestelmiä ja jatketaan hallinnon prosessien ja palveluiden sähköistämistä - Tukisovelluksen uudistaminen (ml. komission yksinkertaistamistoimien edellyttämät muutokset) - Hyrrä-järjestelmä (ml. raportointiosio QlikView) - Mavin raportointikokonaisuuden kehittäminen - Valvontaprosessien sähköistäminen - Peltolavalvonnan sähköistämisen edellyttämät tietojärjestelmät - Eläinvalvonnan sähköistämisen edellyttämät tietojärjestelmät - Täydentävien ehtojen prosessin ja tietojärjestelmän	4	Mavi on mukana VM:n sähköisten palvelujen tiekartan työryhmässä. Hyrrän jokainen versiopäivitys sisältää myös viranomaisosan käytettävyyttä parantavia ominaisuuksia. PESÄ-vahinkoilmoitukset otettiin käyttöön kesäkuussa 2017. Prosessien sähköistämistä Virrassa on jatkettu hyödyntämällä sähköistä allekirjoitusta. Tietojärjestelmien osalta tilannetta avattu myös mm. kohdissa 1 ja 7.

kehittäminen yhteistyössä MMM:n, Eviran ja Tukesin kanssa - Petovahinkojen sähköisen vahinkoilmoitus- ja korvushakemuspalvelun (PESÄ) ja Tukisovellukseen tai Hyrrään tarvittavien rajapintojen kehittäminen yhteistyössä MMM:n ja MML:n kanssa		
10. Selvitetään osana digitalisaatiota sähköisten ja sähköistettävien prosessien asianhallinnan ja tiedonohjauksen vastuut	3	Maakuntauudistuksen siirtyminen on vaikuttanut omalta osaltaan selvityksen tekemiseen. Tiedonohjauslainsäädännön uudistus saattaa määritellä vastuita osaltaan. Lisäksi oman piirteensä asiaan tuo Mavin ja Eviran yhdistyminen. Sähköisen arkistoinnin ohjeistuksen laatiminen ELY-keskuksille valvonta-asiakirjojen osalta ei ole ollut vielä ajankohtaista, koska valvontapäytäkirjoja ei arkistoida vielä sähköisesti.
11. Laaditaan ja toimeenpannaan kokonaisarkkitehtuurin hallintamalli. Kokonaisarkkitehtuurin kehittämiselle ja kuvaamiselle laaditaan työsuunnitelma.	3	Mavi on osallistunut hallinnonalan kokonaisarkkitehtuuriryhmän työhön sekä Deloitten vetämän hallintamallin uudistamisen työryhmän työskentelyyn. Osallistuttu VM:n järjestämiin kokonaisarkkitehtuurin koulutustilaisuuksiin. Kokonaisarkkitehtuurityö on huomioitu EMMA-hankkeessa.
12. Käytetään Valtorin ja MML/Mitpan palveluita kustannustehokkaasti.	4	Palveluita on hyödynnetty käytettävissä olevien resurssien ja tarjolla olevien palveluiden puitteissa.
13. Osallistutaan aktiivisesti yhteisen tuotanto- ja sovel-luskehitysympäristön siirron valmisteluun, uuden ympäristön käyttöönottoon ja hallintaan liittyvään yhteistyöhön sekä sovellusten siirtoon uuteen tuotantoympäristöön.	3	Virasto on osallistunut aktiivisesti omalta osaltaan METAII-työhön. Järjestelmiä on siirretty uuteen ympäristöön asteittain; osa järjestelmistä siirretty syksyn 2017 aikana, loput siirretään alkuvuoden 2018 aikana.
14. Arvioidaan ja toteutetaan uuden EU-tietosuojasetuksen vaatimat toimenpiteet.	3	Arviointi toimenpiteistä on tehty keväällä 2017. Syksyllä 2017 on käynnistetty META-tietosuojaryhmä, joka suunnittelee toimenpiteet, ja virastot täytäntöönpanevat kukin itse asetuksen vaatimat muutokset. Täytäntöönpano painottuu keväälle 2018.
15. Hyödynnetään julkisen hallinnon palveluarkkitehtuuria ja -väylää ja otetaan käyttöön KaPA-lain palveluja sekä integroidaan Mavin tietovarantoja ja palveluja palveluväylään. - Veron laajojen verotietojen ja PRH:n yhdistysten ja yritysten nimenkirjoitusoikeustietojen tuonti Hyrrän käyttöön - Hyrrän asiakas- ja tapahtumatietojen tuottaminen erikseen sovittavalla TEM:n rahoituksella	4	Mavin lomakkeet ja palvelut on siirretty suomi.fi-lomakepalvelusta mavi.fi-sivustolle. Palvelut ja lomakkeet on kuvattu palvelutietovarantoon ja kuvauksia on päivitetty. Vetuma-tunnistautuminen on korvattu suomi.fi-tunnistautumisella. Tunnistautumiset on otettu käyttöön asiointipalveluissa. Hyrrän tuottamien rahoitustietojen KaPA-tiedonsiirtoliittymää on kehitetty vuoden 2017 lopulla ELYjen asiakastietovarantoon lisättyjen uusien ominaisuuksien tahdissa. Tiedonsiirtoliittymä siirtyi tuotantoon vuoden 2018 tammikuussa. KaPA-palveluiden luontia ja kehitystä seurataan aktiivisesti ja jatketaan palveluiden käyttöönottoa.
16. Mavi laatii helmikuun 2017 loppuun mennessä konkreettisen suunnitelman toimenpiteistä, joihin virasto ryhtyy Mavin ulkoisen arvioinnin tulosten ja johtopäätösten johdosta.	4	Virasto laati määräaikaan mennessä toimenpidesuunnitelman, joka käsiteltiin Mavin ja ministeriön ruokaosaston johtoryhmien yhteiskokouksessa 22.3. Ulkoisen arvioinnin suositukset on otettu huomioon toiminnan kehittämisessä.

Maa- ja metsätalousministeriön hallinnonalalla kirjattiin ensimmäistä kertaa virastojen ja laitosten tu-lossopimuksiin erityiset palvelulupaukset. Mavin palvelulupaus jaoteltiin ydinprosessien mukaisesti seuraavasti:

Viljelijätuet

- Maksut: vuoden 2016 viljelijätuet on maksettu pääosin 30.6.2017 mennessä. Joulukuun 2017 loppuun mennessä on maksettu 80 prosenttia tukivuoden tuista.
- Hakeminen: vuoden 2017 tukihaku avautuu kahdessa vaiheessa, joista jälkimmäinen vaihe kestää vähintään 4 viikkoa ja Vipu-tarkisteet ovat käytössä tämän ajan.

Hanke-, yritys- ja rakennetuet

- Maaseutuohjelman hanke-, yritys- ja rakennetukien hallinnointijärjestelmän (Hyrrä) kaikki toiminnot ovat asiakkaiden ja hallinnon käytettävissä. Toimijat saavat järjestelmästä tarvitsemansa luotettavan ja ajantasaisen seurantatiedon kohtuullisessa ajassa.

Markkinatuet

- Koulumaitotukimaksujen käsittelyaika korkeintaan kaksi kuukautta EU-asetuksen asettaman kolmen kuukauden sijaan.

Viljelijätukien maksuissa palvelulupaus toteutui. Hakemisen osalta tukihaun ensimmäinen vaihe avautui 30.3.2017 (tietojen ilmoittaminen) ja toinen vaihe 2.5.2017 (päätukihakua ja Vipu-tarkisteet). Päätukihakua päättyi 15.6.2017. Hanke-, yritys- ja rakennetukien osalta Hyrrän käytettävyyttä ja luotettavuutta on parannettu. Koulumaitotukimaksujen käsittelyaika vuonna 2017 oli keskiarvoltaan 26 vuorokautta (aika hakemuksen saapumisesta maksuun asti).

1.4.1. Toiminnan tuottavuus

Vuodelle 2017 arvioitu henkilötövuosikertymä oli yhteensä 213 htv. Tästä omalta toimintamenomomentilta katettavien määrä oli 187 htv. Muilta momenteilta rahoitettavia henkilötövuosia oli käytettävissä 26 htv. Tämä jakautui teknisellä avulla rahoitettaviin (17 htv), vähävaraisten ruoka-avun (FEAD) toimeenpanotehtäviin (2 htv), ruokaketjun hankekehittäjän tehtävään (1 htv) sekä viljelijätukien paikan päällä tehtävien tarkastusten laadunvarmennustehtäviin (6 htv).

Vuoden lopussa henkilötövuosikertymä oli 201,2 htv (sisältäen myös vuoden aikana virastossa työskennelleet harjoittelijat). Vuoteen 2016 verrattuna henkilötövuosikertymä laski reilulla 1 henkilötövuodella.

Taulukko 3. Työpanoksen kehittyminen vuodesta 2015 vuoteen 2017 (sis. myös muut momentit).

Työpanos	Toteuma 2015	Toteuma 2016	Toteuma 2017	Muutos-% 2016–2017
Henkilötövuodet	214,0	202,4	201,2	-0,6%
Työpanosindeksi	100	94,58	94,00	
Työpanosindeksi		100	99,38	

Taulukossa 4 esitetään työajan jakautuminen Valtiokonttorin mukaisiin toimintokokonaisuuksiin vuosina 2015–2017. Ydintoimintoihin käytetty työaika laski hieman vuoteen 2016 verrattuna. Suurimpana syynä laskuun oli Ruokaviraston valmisteluun liittyvä työ, joka pääasiassa kohdistui työajan seurannassa tukitoimintoihin, kuten toiminnan ja talouden suunnitteluun, henkilöstö- ja taloushallintoon sekä viestintään.

Taulukko 4. Työajan jakautuminen eri toimintokokonaisuuksiin vuosina 2015–2017.

	2015		2016		2017	
	Htv	%-osuus	Htv	%-osuus	Htv	%-osuus
Ydintoiminnot	152,2	71,1 %	150,8	74,4 %	137,3	68,3 %
Ohjaustoiminnot	3,6	1,7 %	2,9	1,5 %	3,3	1,7 %
Tukitoiminnot	58,2	27,2 %	48,9	24,1 %	60,3	30,0 %
Yhteensä	214,1	100 %	202,6	100 %	201,0	100 %

Tukitoimintoihin tehty työ kasvoi siten selvästi edellisvuoteen verrattuna; erityisesti toiminnan ja talouden suunnittelun työajan toteuma nousi. Ohjaustoiminnot sisältävät lähinnä ministeriön tehtäväkenttään kuuluvia tehtäviä, joita kuitenkin myös virastoissa hoidetaan; mm. ministeriön toimialan oh-

jausta (mm. ELY-keskukset), lainsäädännön valmistelua ja seuranta sekä EU- ja kansainvälisiä asioita. Ohjaustoimintoihin käytetty työaika kasvoi hienoisesti.

Tuottavuutta edistettiin vuoden 2017 aikana edellisten vuosien tapaan erilaisten tietojärjestelmien kehittämishankkeiden sekä hallinnon prosessien ja palveluiden sähköistämisen kautta; mm. viljelijöiden sähköistä pinta-alatuen hakua ja raportointijärjestelmiä on kehitetty. Tuottavuuden lisääntyminen näiden investointien kautta näkyy kuitenkin lähinnä kumppanien ja asiakkaiden toiminnan tehostumisesta esim. työajankäytön säästymisen kautta.

1.4.2. Toiminnan taloudellisuus

Päätoimintojen kulut kasvoivat vuoteen 2016 verrattuna lähes 1,5 milj. euroa. Suurimpana syynä muutokseen olivat päätyneet viljelijä- sekä hanke-, yritys- ja rakennetukien tietojärjestelmien kehittämishankkeet, joiden valmistumisen myötä poistot kustannuseränä kasvoivat merkittävästi. Poistojen osuus kokonaiskustannuksista vuonna 2017 oli yhteensä lähes 6,5 milj. euroa (2016: 4,4 milj. euroa). Tuotot laskivat n. 0,9 milj. euroa johtuen pääasiassa teknisen avun rahoituksen vähentymisestä Hyrrätietojärjestelmän kehittämistyössä. Toteutunut työaika vähentyi edellisvuoteen verrattuna n. 2 htv. Suurimmat muutokset olivat viljelijätukiin ja markkinatukiin kohdistuneen työajan vähentyminen yhteensä n. 7 htv:llä ja hanke-, yritys- ja rakennetukiin sekä metsä- ja porotalouden tehtäviin liittyvän työajan kasvu yhteensä n. 4 htv:llä.

Taulukko 5. Päätoimintojen kulut, tuotot ja henkilötyövuodet vuosina 2015–2017.

	Toteuma 2015			Toteuma 2016			Arvio 2017			Toteuma 2017		
	Kulut 1 000 €	Tuotot 1 000 €	Htv	Kulut 1 000 €	Tuotot 1 000 €	Htv	Kulut 1 000 €	Tuotot 1 000 €	Htv	Kulut 1 000 €	Tuotot 1 000 €	Htv
Viljelijätuet	17 708	608	104	16 828	622	97	16 241	510	107	18 317	313	93
Markkinatuet	3 306	334	26	3 189	297	26	2 487	195	24	2 873	276	23
Hanke-, yritys- ja rakennetuet	6 168	1 156	56	6 018	1 817	52	6 820	535	55	6 659	1 511	54
Maaseutuverkostoyhteistyö	2 022	1 142	11	1 870	1 387	10	1 785	1 785	11	1 630	1 097	10
Metsätalous	385	12	4	393	12	4	360	10	4	449	27	5
Elinkeinokalatalouden tehtävät	258	6	3	491	108	5	400	9	3	497	172	5
Riistatalous	128	3	1	114	1	2	190	9	1	191	1	2
Porotalous	6	0	0	17	0	0	10	0	0	56	0	1
Feed, vähävaraisten ruoka-apu	360	154	4	308	125	3	190	190	3	315	117	3
Ydintoiminnot yhteensä	30 340	3 415	209	29 228	4 369	199	28 483	3 243	208	30 987	3 514	196
Yhteiskuntapolitiikan strategiat	18	0	0	24	0	0	-	-	-	-	-	-
Hallinnon ohjaus	265	3	3	253	3	3	-	-	-	-	-	-
Lainsäädännön valmistelu	57	2	1	23	0	0	-	-	-	-	-	-
EU- ja kansainväliset asiat	177	64	1	92	14	1	-	-	-	-	-	-
Muut ministeriön erityistehdävät	1	1	0	1	0	0	-	-	-	-	-	-
Ohjaustoiminnot yhteensä¹	518	70	5	393	17	4	440	85	5	409	5	5
Yhteensä	30 858	3 485	214	29 621	4 386	203	28 923	3 328	213	31 396	3 519	201

¹ Ohjaustoimintojen seuranta ja raportointi sovittiin tulossopimuksessa vuosille 2017–2021 kokonaissummatasolle.

Toimintamenojen käytössä palveluiden ostot ja henkilöstökulut olivat suurimpia kulueriä muodostaen bruttomenojen käytöstä yhteensä 72 prosenttia. Investointimenot mukaan laskien osuus oli 81 prosenttia. Merkittävä osa palveluiden ostoista ja investointimenoista hankitaan Maanmittauslaitokselta

(2017: n. 4 milj. euroa). Mavi ja Maanmittauslaitos laativat vuosittain palvelusopimuksen, jossa sovi-
taan tarkemmin asiantuntijapalveluiden kohdentumisesta eri tietojärjestelmiin ja tehtäviin.

Henkilöstökulut supistuivat 0,5 milj. eurolla, syynä pääasiassa kilpailukykyopimuksen vaikutukset lomarahoihin sekä työnantajan sosiaaliturva- ja eläkemaksuihin. Aineiden, tarvikkeiden ja tavaroiden ostot laskivat. Palveluiden ostoissa, sisäisissä kuluissa ja vuokrissa oli hienoista nousua. Muissa kulis-
sa kasvoivat sekä matkustusmenot että erilaiset lähinnä IT-puolelle kuuluvat lisenssi- ja käyttöoike-
usmaksut. Investointimenot supistuivat merkittävästi.

Toiminnan tuotoissa muut toiminnan tuotot laskivat vuoteen 2016 verrattuna 0,9 milj. euroa. Lasku
johtui tekniseltä avulta tuloutettavien menojen vähentymisestä; vuonna 2016 Hyrrä-tietojärjestelmän
kehittämiprojektin rahoituksessa käytettiin teknistä apua vuotta 2017 enemmän. Maksullisen toimin-
nan tuotot säilyivät entisellään.

Toimintamenomomentin nettokäyttö supistui yhteensä siten n. 1,8 milj. euroa.

Taulukko 6. Kululajikohtaiset toteumat toimintamenomomentilla (mom. 30.20.03).

1 000 euroa	Toteuma 2015	Toteuma 2016	Toteuma 2017	Muutos 2016–2017	Osuus bruttome- noista/-tuloista
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	163	131	100	-31	0 %
Henkilöstökulut	12 221	11 401	10 893	-508	36 %
Vuokrat	1 320	1 189	1 223	34	4 %
Palvelujen ostot	11 240	10 844	11 028	184	36 %
Muut kulut	718	777	891	115	3 %
Sisäiset kulut	283	250	261	11	1 %
Rahoituskulut	0	1	1	0	0 %
Siirtotalouden kulut	1 553	3 720	3 353	-367	11 %
Investointimenot	4 017	4 871	2 511	-2 360	8 %
Bruttomenot	31 516	33 183	30 261	-2 922	100 %
Maksullisen toiminnan tuotot	241	276	277	0	4 %
Muut toiminnan tuotot	3 246	4 110	3 242	-868	47 %
Rahoitustuotot	0	0	0	0	0 %
Satunnaiset tuotot	5	0	0	0	0 %
Siirtotalouden tuotot	1 553	3 620	3 353	-267	49 %
Bruttotulot	5 045	8 006	6 871	-1 135	100 %
Nettokäyttö	26 471	25 177	23 389	-1 788	

Valtion pysyvien toimintamenosäästöjen ja muiden erillisten toimintamenosäästöjen aikaansaaminen

Toimintaa tarkastellaan jatkuvasti ja otetaan huomioon erilaiset mahdollisuudet saada aikaan toimin-
tamenosäästöjä.

Valtiokonsernin palveluita ja toimintatapoja hyödynnetään mahdollisimman täysimääräisesti. Palkei-
den palveluita käytetään kattavasti. Vuoden 2017 toukokuussa matkalaskujen asiallinen tarkastus siir-
tyi virastosta Palkeiden tehtäväksi. Resurssivaikutuksia Mavin henkilöstöön siirrolla ei ollut. Hankin-
tatoimessa hyödynnetään Hanselin puitesopimuksia ja hallinnonalan yhteistä puitejärjestelyä. Tällä
hetkellä Valtorin toimialariippumattomia IT-palveluita käytetään lukuun ottamatta maksajavirasto-
ympäristöön liittyvää kokonaisuutta. Tavoitteena on, että tulevan Ruokaviraston perustietotekniikka-
palvelut tullaan hankkimaan Valtorilta. Tietotekniikan palvelukeskuksen (Mitpa) palveluja virasto on

käyttänyt vuoden 2015 alusta lähtien. Julkisen hallinnon yhteistä palveluarkkitehtuuria ja palveluväylää pyritään hyödyntämään ja liittämään siihen tietovarantoja ja sähköisiä palveluita. Tietojärjestelmien kehittämisessä on panostettu sähköiseen asiointiin ja hallinnon prosessien sähköistämiseen. Lisäksi Mavi on edelleen osallistunut hallinnonalan sisäiseen yhteistyöhön sovellusten ja yhteentoimivuuspalveluiden kehittämisessä.

Toimitilat ja toimitilapalvelut ovat suurimmaksi osaksi Senaatin tuottamia ja hankkimia. Toimitilatehokkuutta ja –tarvetta seurataan ja arvioidaan säännöllisesti. Vuoden 2016 aikana luovuttiin osasta Helsingin toimipisteen tiloista, mikä on näkynyt hienoisena toimitilamenojen laskuna vuonna 2017. Lisäksi selvitetään uusia työnteon tapoja, joilla voidaan tehostaa tilojen käyttöä Seinäjoen toimipisteessä; toimitiloissa työskentelee myös hallinnonalan muiden virastojen henkilöstöä.

Matkustusmenoissa on ollut viime vuosina lievää kasvua. Vuoden 2010 taso, jolloin matkustusmenot olivat miljoonan euron luokkaa, on kuitenkin vielä kaukana. Vuonna 2017 matkustusmenot olivat 0,57 milj. euroa (2016: 0,53 milj. euroa). Matkustusmenojen lievän kasvun taustalla voidaan arvioida olevan osin uuden Ruokaviraston valmistelun tiivistyminen ja yhteistyön lisääntyminen Eviran kanssa. Video- ja muita etäyhteysratkaisuja käytetään tehokkaasti, mm. sidosryhmien kouluttamisessa ko. välineet ovat suosittuja.

1.4.3. Maksullisen toiminnan tulos ja kannattavuus

Mavissa ei ole merkittävää maksullista toimintaa.

Mavin tuottamat julkisoikeudelliset suoritteet ovat perintökaaren 25 luvun 8 §:n mukaiset lausunnot, FLEGT-luvat sekä teurasruhojen luokituksen ja punnituksen vuotuiset valvontamaksut. Pääosa julkisoikeudellisten suoritteiden tuotoista syntyy jälkimmäisestä kokonaisuudesta. Viraston liiketaloudellisin periaattein tuottamat suoritteet ovat tiedon- ja aineistonluovutuksia, jotka kerätään Mavin omistamista tietokannoista. Liiketaloudellisten suoritteiden tuotot ovat vähäisiä.

Valtiokonttorin määräyksen (VK/1078/00.01/2014, 20.11.2014) mukaan kirjanpitoyksikön tulee esittää kustakin maksullisen toiminnan osa-alueesta kustannusvastaavuuslaskelma toimintakertomuksessaan, jos osa-alueen tuotot ovat vähintään 1 milj. euroa.

Mavin julkisoikeudellisten suoritteiden tuotot olivat vuonna 2017 yhteensä 0,262 milj. euroa (2016: 0,254 milj. euroa) ja liiketaloudellisten suoritteiden tuotot 0,015 milj. euroa (2016: 0,022 milj. euroa), joten tarkempaa kustannusvastaavuuslaskelmaa ei tilinpäätöksessä ole tarpeen esittää.

1.4.4. Yhteisrahoitteisen toiminnan kustannusvastaavuus

Valtiokonttorin määräyksen (VK/1077/00.01/2014, 20.11.2014) mukaan kirjanpitoyksikön tulee esittää yhteisrahoitteisesta toiminnasta kustannusvastaavuuslaskelma toimintakertomuksessaan silloin, kun kirjanpitoyksikön saama ja varainhoitovuodelle jaksotettu rahoitus on vähintään 1 milj. euroa.

Maaseutuviraston yhteisrahoitteinen toiminta on Makeran rahoituksen hyödyntämistä Hyrrä-tietojärjestelmän kehittämisessä ja ylläpidossa. Yhteisrahoitteisen toiminnan rahoitus oli vuonna 2017 0,300 milj. euroa (2016: 0,357 milj. euroa, ilman alv). Täten tarkempaa laskelmaa ei tilinpäätöksessä esitetä.

1.5. Tuotokset ja laadunhallinta

Mavi palvelee maatilayrityksiä, maanviljelijöitä, maaseudun mikroyrityksiä ja maaseudun kehittäjiä kyläyhdistyksistä yliopistoihin. Virasto hoitaa viljelijätukien, maaseudun rahoitus- ja kehittämistukien sekä markkinatukien toimeenpanon. Viljelijät asioivat tukiasioissa kuitenkin edelleen ELY-keskusten ja kuntien yhteistoiminta-alueiden kanssa, joille Mavi on delegoinut mm. tuki- ja maksuhakemusten vastaanoton ja päätöksenteon, tarkastus- ja valvontatehtävät sekä asiakkaiden ohjauksen ja neuvonnan.

Viraston asiakkaita ovat myös elintarviketeollisuus sekä elintarvikkeiden kauppaa harjoittavat yritykset. Koulumaito- ja kouluhedelmätuki, EU:n yhteisrahoitteiset tiedotus- ja menekinedistämisohjelmat sekä EU:n ruoka-apuohjelma tuovat viraston asiakkaisiksi koulut, kunnat, seurakunnat ja järjestöt. Viraston yhteistyökumppaneita ovat myös interventiovarastoinnin palveluja tarjoavat yritykset.

Lisäksi virasto vastaa yhteisen kalatalouspolitiikan seuraamusjärjestelmän toimeenpanosta sekä toimii EU:n puutavara-asetuksen toimivaltaisena viranomaisena Suomessa.

Markkinatukipäätösten lukumääriä on kuvattu luvussa 1.7.5.

1.5.1. Suoritteiden määrät ja aikaansaadut julkishyödykkeet

Maaseutuviraston tarkastustoiminta

Maaseutuvirasto tekee komission valvonta-asetuksen mukaisia paikalla tapahtuvia otantatarkastuksia yritys- ja hanketukitoimenpiteisiin sekä koulumaitotuen otantatarkastuksia. Virasto tekee lisäksi laadunvalvontaa ELY-keskuksille ja YTA-alueille siirrettyjen tehtävien osalta.

ELY-keskusten suorittamat tarkastukset

Peltovalvontojen osalta ELY-keskukset tekivät vuonna 2017 paikalla tehtäviä tarkastuksia yhteensä 2 636 tilalla. Valvontatulosten perusteella ei lisätty valvontavelvoitetta, joten ELY-keskuksilla oli käytössä minimivelvoite 5 prosenttia.

Vuonna 2017 ELY-keskukset tekivät paikalla tehtäviä eläinvalvontoja yhteensä 568 tilalla. Valvontavelvoitetta korotettiin eläinten hyvinvointikorvauksen ja lypsylehmäpalkkioiden osalta 5,5 prosenttia. Muissa EU-rahoitteisissa tuissa valvontavelvoite oli 5 prosenttia ja kansallisissa 3 prosenttia. ELY-keskukset tekivät lisäksi erikoistukien valvontoja sekä peltolohkokesteriin ja eläinmääriin liittyviä riskiintarkastuksia.

Mavin suorittamat laadunvalvonnat ja tarkastusmäärät

Mavi kouluttaa, ohjeistaa sekä antaa käytännön neuvontaa ELY-keskusten tarkastajille sekä suorittaa laadunvalvontaa. Laadunvalvonta on komission asetuksen edellyttämää valvontaa. Laadunvalvonnat ovat olleet joko paikalla tehtäviä tarkastuksia, asiakirjatarkastuksia tai tietojärjestelmäajoja. Paikalla tehtävissä tarkastuksissa ELY-keskuksen tekemä tarkastus on uusittu tai ELY-keskuksen tarkastajan työtä on seurattu tarkastuskohteessa. Asiakirjatarkastuksista on vähennetty ja lisätty tietojärjestelmäajoja, joilla pyritään saamaan suoraan esille virheellisiä tapauksia. Eri tukijärjestelmien valvonnan laaduntarkastusten lisäksi on tehty ELY-keskusten ympäristötuen erityistukisopimusten päätöksenteon valvontaa. ELY-keskusten lisäksi YTA-alueille on suoritettu hallinto- ja valvontajärjestelmää koskevia tarkastuksia.

Peltoalaperusteisten tukien, eläinperusteisten tukien, erikoistukien ja täydentävien ehtojen laadunvalvontoja tehtiin kertomusvuonna yhteensä 33 kpl. Tämä tarkastusmäärä on sisällytetty myös taulukon 8 tukijärjestelmien laadunvalvontoihin. Vuonna 2017 laadunvalvonnoissa tarkastettiin 125 (222) maatilaa, 101 (42) ympäristösopimusta/erityistukisopimusta ja 1(1) teurastamoa (suluissa vuoden 2016 vastaavat määrät). Vuonna 2017 on vähennetty asiakirjatarkastusten määrää ja siirrytty enemmän tietojärjestelmästä ajettaviin ristiintarkastuksiin. Tietojärjestelmäajojen kautta pyritään saamaan esille virheellisiä tapauksia tietyn vaatimuksen osalta. Näissä tarkastuksissa käydään useita tiloja läpi, mutta vain tietyn vaatimuksen osalta. Näiden ajojen tilamääriä ei ole laskettu mukaan tarkastettujen tilojen määrään ja sen vuoksi tarkastettujen maatilojen määrä on vähentynyt merkittävästi edellisiin vuosiin verrattuna.

Todentamisviranomaisen tehtävät Mavissa

Vuodesta 2014 alkaen Mavissa on toiminut erillinen ja maksajavirastotoiminnasta riippumaton laadunvalvontayksikkö. Yksikön tehtävänä on suorittaa todentamisviranomaisen tehtäväksi säädettyjä paikan päällä tehtäviä varmennustarkastuksia viljelijätukien valvontaan. Todentamisviranomaisen valitsee otannalla tilat, joille tarkastuskäynti tehdään. Havainnot raportoidaan todentamisviranomaiselle. Tehtävään on käytetty erillistä maa- ja metsätalousministeriön määrärahaa momentilta 30.01.01.4. Vuoden 2017 aikana yksikkö teki yhteensä 60 tarkastuskäyntiä, ja valmisteltiin tehtävien siirto ministeriöön vuoden 2018 alusta lähtien.

Yritys-, hanke- ja rakennetukien otantatarkastukset

Tarkastusyksikkö teki kertomusvuonna kaikkiaan 340 tarkastusta. Niistä 254 oli Manner-Suomen maaseudun kehittämisohjelman hanke- ja yritystukien tarkastuksia (ennen viimeistä maksua tehtäviä 5 prosenttia tarkastuksia). Manner-Suomen ohjelman investointien viiden vuoden pysyvyyden seurantaan tehtiin 54 tarkastusta. Elinkeinokalatalouden ohjelmiin tehtiin 30 tarkastusta. Kansallisia rakennetukitarkastuksia tehtiin kaksi.

EU:n puutavara-asetus (EUTR) ja FLEGT-lupajärjestelmäasetus

Puutavara-asetuksen toimeenpanotehtäviä toteutettiin viestintä- ja tarkastussuunnitelman mukaisesti. Mavi osallistui mm. FLEGT/EUTR-asiantuntijaryhmän kokouksiin, workshoppeihin (komissio, EU ja pohjoismainen yhteistyö) ja Nordic-Baltic -yhteistyökokoukseen. Lisäksi Mavi koordinoi Nordic-Baltic -yhteistyöprojektin Kiinasta tuotujen puutuotteiden tarkastusten osalta sekä toimitti EUTR 2-vuotistarkastuskertomuksen komissioon.

EUTR-tuontipuun toimijoiden tarkastuksia tehtiin yhteensä 30 kpl ja kauppaa käyvien tarkastuksia 2 kpl. Tarkastuksien johdosta annettiin puutavaraa tai puutuotteita ensimmäistä kertaa markkinoille saattaville toimijoille 14 kpl kehoituksia korjata asianmukaisen huolellisuuden järjestelmäänsä sellaiseksi, että he voivat varmistua puun alkuperästä ja laillisuudesta. Jos toimija ei noudata korjauskehoitusta, annetaan toimijalle määräys korjata järjestelmänsä määräaikaan mennessä. Mavi antoi puutaveralain mukaisia korjausmääräyksiä 3 kpl puutavaraa maahantuoville yrityksille.

FLEGT-lupajärjestelmän osalta Mavi tarkasti ja hyväksyi Indonesiasta maahantuotujen tavaraerälahetysten FLEGT-lupia yhteensä 49 kpl. Lisäksi toteutettiin viestintää, toimitettiin FLEGT-vuosikertomus komissioon ja laadittiin tarkastussuunnitelma vuodelle 2018 riskiperusteisia tarkastuksia varten.

Muut tarkastukset

Mavi suoritti markkinatukiin liittyviä paikalla tehtäviä tarkastuksia, joihin kuuluvat mm. koulujakelutuki, lihan hintaseuranta, tuottajaorganisaatiotuki ja kansallisen ruokaketjun kehittämishankkeet. Markkinatukien tarkastuksia tehtiin tarkastusvuonna yhteensä 55 kpl.

Lisäksi todettakoon markkinajärjestelylain mukaiset Tullilaitoksen hoidettavaksi siirretyt tarkastukset, jotka koskevat mm. yksityiseen varastointiin ja interventioon liittyviä tarkastuksia sekä kaupallisten asiakirjojen tarkastuksia. Näitä tarkastuksia tehtiin tullilaitoksen toimesta tarkastusvuonna 1.7.2016–30.6.2017 yhteensä 12 kpl. Mavin suorittama laadunvalvonta kohdistui tarkastuskertomuksiin.

Alla olevaan taulukkoon on koottu tietoja Mavin suorittamista valvonnoista ja tarkastuksista vuosina 2015–2017.

Taulukko 7. Mavin tarkastustoiminta, tarkastuskäyntien ja laadunvalvontojen määrät 2015–2017 (kpl).

	Toteuma	Toteuma	Toteuma
Tarkastustoiminta	2015	2016	2017
Yritys-, hanke- ja rakennetukien paikalla tehtävät otantatarkastukset	214	147	340
Markkinatukien paikalla tehtävät otantatarkastukset	39	27	55
Tukijärjestelmien laadunvalvonnat	274	225	300
Metsätalouden tarkastukset ja valvonnat	51	86	70
Todentamisviranomaisen tehtävänä olevien varmennustarkastuksien suorittaminen paikan päällä ¹	58	64	60

¹ Toiminnan rahoitus MMM:n momentilta 30.01.01.4

EU-toimielinten tarkastukset

Euroopan unionin toimielimistä komission maatalouden ja maaseudun kehittämisen pääosasto sekä Euroopan tilintarkastustuomioistuon tekevät tarkastuksia Maaseutuviraston toimeenpanovastuulla oleviin ohjelmiin ja tukijärjestelmiin.

Euroopan komissio voi tarkastusten perusteella sulkea maataloustuki- tai maaseuturahastosta rahoitettuja menoja unionin rahoituksen ulkopuolelle asetuksen (EU) N:o 1306/2013 52 artiklan mukaisesti.

Komission maatalouden ja maaseudun kehittämisen pääosasto teki yhden tarkastuskäynnin Suomeen vuonna 2017. Tarkastus kohdistui maaseudun kehittämisen investointihankkeisiin. Tarkastuksen käsitteily on päättynyt, eikä tarkastus johtanut rahoitusoikaisuihin.

Euroopan tilintarkastustuomioistuin teki vuoden 2017 aikana kaksi tarkastuskäyntiä Suomeen. Maataloustukirahastoa koskeva tarkastus 16.3.2017 kohdistui väliaikaiseen poikkeukselliseen tukeen, jota maksettiin maidolle ja maitotuotteille. Toinen myös maataloustukirahastoa koskeva tarkastus suoritettiin 18.–22.9.2017, ja se kohdistui perustukeen sekä nauta- ja lypsylehmäpalkkioon.

Vuoden 2017 aikana saatiin päätökseen täydentävien ehtojen tarkastus, josta seurasi 3,2 miljoonan euron rahoitusoikaisu. Lisäksi komissio päätti vuoden 2016 nuoren viljelijän aloitustuen tarkastuksen, josta ei seurannut rahoitusoikaisua.

Tarkastettavat kohteet

Tarkastettavat kohteet valitaan vuosittain otannalla. Tukien ja järjestelmien valvontaa varten toteutettiin vuonna 2017 yhteensä 197 otantaa ja 65 ristiintarkistusajoa. Otannoista noin puolet on investointi- tai hanke- ja yritystukiin kohdistuvia viikoittaisia otantoja.

Otantoihin ja ristiintarkistusajoihin liittyen Mavissa laaditaan määrätykset ja koordinoidaan aikatauluja. Tämän lisäksi Mavissa tehdään keskeisimpiin riskinanalyysiotantoihin liittyvää tilastotieteellistä kehittämistyötä. Viljelijätukien osalta otantojen ja ristiintarkistusajojen varsinainen tekninen toteutus tehtiin pääosin Mitpassa.

Taulukossa 8 on esitetty vuosien 2015–2017 otantojen ja ristiintarkistusajojen määrät.

Taulukko 8. Otannat ja ristiintarkistusajot (kpl) vuosina 2015–2017.

Määrät	Toteuma 2015	Toteuma 2016	Toteuma 2017
Otannat	166	205	197
Ristiintarkistusajot	37	57	65

Sisäinen tarkastus

Mavin sisäinen tarkastus vastaa Mavin ja maksajaviraston sekä niiden vastuulla olevan muun toiminnan sisäisestä tarkastuksesta. Vuonna 2017 sisäinen tarkastus teki yhteensä 13 tarkastusta, joiden perusteella annettiin 44 suositusta. Tarkastukset kohdistuivat mm. virastotalouden ja maksajaviraston toiminnan oikeellisuuden varmistamiseen sekä tukijärjestelmistä mm. ympäristökorvaukseen, maatalojen neuvontakorvaukseen ja kilpailutukseen, kuljetusavustuksiin ja yritystukiin.

Muut tarkastukset

Taloudenhoitoa ja omaisuuden hallintaa tarkastaa vuosittain Valtiontalouden tarkastusvirasto (VTV). Maksajaviraston tilit todentaa BDO Oy.

Koulutukset

Koulutuksia järjestettiin vuonna 2017 edellisvuosien tapaan. Järjestettyjen koulutusten määrässä näkyy kuitenkin esim. tietojärjestelmien käytön vakiintuminen ja ohjelmakauden puolivälin saavuttaminen: vuonna 2016 mm. Hyrrän osalta järjestettiin lukuisia koulutuksia, vuonna 2017 määrät ovat laskeneet. Koulutuksia on järjestetty ajankohtaisista tukiin liittyvistä aiheista kuntien maaseutuelinkeinoviranomaisille, ELY-keskusten virkamiehille, Leader-ryhmien henkilöstölle, Maa- ja metsätaloustuottajain keskusliitolle ja sen liitoille, Svenska lantbruksproducenternas centralförbundille ja sen liitoille, alueellisisille ympäristötiedon jakajille, ProAgria Maaseutukeskuksille ja kevään päätukihakemuksia täyttävälle yksityisille neuvojille.

Koulutuksia on järjestetty sekä paikan päällä että videoneuvottelu- tai muiden etäyhteyksien avulla. Asiantuntijoita on myös osallistunut luennoitsijoina muiden tahojen, kuten ELY-keskusten järjestämiin tilaisuuksiin. Osa järjestetyistä koulutustilaisuuksista on myös videoitu ja tallenteet ovat nähtävissä Maaseutuviraston verkkosivuilla. Useita koulutuksia järjestettiin yhteistyössä Suomen maaseutuverkoston kanssa.

Petostentorjuntakoulutusta on sisällytetty siirrettyjä tehtäviä hoitaville tahoille pidettyihin koulutuksiin ja petostentorjuntatoimenpiteitä huomioitu näille annetuissa ohjeistuksissa.

Mavin koulutuksia toteutetaan erillisen, vuosikohtaisen hallinnolle ja sidosryhmille suunnatun koulutussuunnitelman mukaisesti.

Taulukko 9. Hallinnolle ja sidosryhmille järjestetyt koulutukset ja koulutuksiin osallistuneet.

Hallinnolle järjestettyjen koulutusten määrä (tilaisuuksien määrä)	Toteuma 2015	Toteuma 2016	Toteuma 2017
Viljelijätuet	38	36	20
Hanke-, rakenne- ja yritystuet	21	53	18
Muu koulutus	-	1	-
Hallinnolle järjestettyjen koulutusten osallistujamäärä (hlöä)	Toteuma 2015	Toteuma 2016	Toteuma 2017
Viljelijätuet	5 633	3 915	2 387
Hanke-, rakenne- ja yritystuet	1 728	2 563	1 256
Muu koulutus	-	21	-

Viestintä

Viestinnässä leimallista oli valmistautuminen vuoden 2019 alussa aloittavan Ruokaviraston perustamiseen. Työskentelyssä keskityttiin sisäiseen kehittämistyöhön useassa projektissa. Valmistelutyötä tehtiin sekä Maaseutuviraston viestinnässä että EMMA-hankkeen viestintäryhmässä, jossa oli edustus Evirasta, Mavista, Mitpasta ja MMM:stä. Viestinnän suunnittelu alkoi työryhmässä heti toimintavuoden alussa. Tavoitteeksi asetettiin, että tärkeimmät viestinnän kanavat ovat käytössä viraston aloitessa toimintansa.

Toimintavuoden aikana liikkeelle lähti kolme uuden viraston perustamiseen liittyvää verkkosivustoprojektia. Muutosintranetin ja työtilojen valmistelu aloitettiin maaliskuussa. EMMA-intranet työtiloineen avattiin virastojen henkilöstön käyttöön toukokuussa. Yhteisen ekstranetin suunnittelu alkoi myös keväällä, ja projekti pääsi vauhtiin kesän jälkeen. Uusi ekstranet tulee keväällä 2018 korvaamaan Mavin Aitta-ekstranetin ja Eviran Eviranetin. Lisäksi alettiin valmistella ulkoisen verkkosivuston projektia. Esiselvitys valmistui syksyllä ja projekti asetettiin ennen vuodenvaihdetta.

Uuden viraston nimestä järjestettiin avoin nimikilpailu. Yhdistymishankkeen ohjausryhmän ehdotus uuden viraston nimeksi oli Ruokavirasto. Elokuussa tiedotettiin viraston nimi ja päätös pääpaikasta sekä kerrottiin alueellistamisselvityksestä. Lopullisesti eduskunta vahvistaa nimen hyväksyessään lain Ruokavirastosta. Kun uudelle virastolle oli päätetty nimi, käynnistettiin Ruokaviraston visuaalisen ilmeen suunnitteluprojekti. Sen tuotoksia tulevat olemaan mm. logo, värit ja typografia.

Maaseutuviraston omaan ydintoimintaan liittyen toimintavuoden aikana ilmestyi yhteensä 72 tiedotetta. Tiedotteet julkaistiin mavi.fi-verkkosivustolla, lähetettiin medialle, linkitettiin sosiaalisen median kanaviin ja uutiskirjeiden sisältöön.

Viljelijä uutiskirje julkaistiin 13 kertaa. Uutiskirjeet ajankohtaisista tukiasioista lähetetään kaikille viljelijätukia hakeneille maatilojen osallisille, jotka ovat ilmoittaneet sähköpostiosoitteensa. Myös neuvijat saavat viljelijä uutiskirjeen sähköposteihinsa.

Hallinnolle kohdistettu Aitta-uutiskirje ilmestyi vuoden aikana 14 kertaa. Aitta-uutiskirjeen tarkoituksena on antaa hallinnolle ennakoivaa tietoa tukien toimeenpanosta. Uutiskirjeen kohderyhmänä ovat ELY-keskukset, kuntien maaseutuelinkeinoviranomaiset ja Leader-ryhmät. Uutiskirjeillä viestittiin

myös markkinatukien asiakkaille sekä puu- ja puutuotealan toimijoille koskien EU:n puutavara-asetusta (EUTR).

Maaseutuohjelman viestinnässä tehtiin verkkosivustouudistus ja osallistuttiin aktiivisesti ohjelmavies-
tijöiden verkoston toimintaan. Uudistettu maaseutu.fi-verkkosivusto julkaistiin elokuussa. Sivusto
kertoo maaseutuohjelman tarjoamista mahdollisuuksista maaseudun kehittämisessä.

Maa- ja metsätalousministeriön hallinnonalalla tehtiin laaja tuotanto- ja sovelluskehitysympäristöjen
uusiminen (META II). Teknologiauudistus käyttökatoineen vaikutti Mavin hallintokumppanien, asi-
akkaiden ja henkilöstön toimintaan. Mavissa laadittiin viestintäsuunnitelma ja tiedotettiin sen mukai-
sesti käyttökatoista eri kohderyhmille. Pääkatko oli elokuussa, ja sovelluskohtaiset järjestelmäkatkot
ajoittuivat sen jälkeen.

Valtakunnalliset Farmari-messut järjestettiin Seinäjoella. Mavi oli messuilla mukana MMM:n hallin-
nonalan yhteisellä biotalousosastolla. Esillä Mavin osuudessa olivat mm. eläinten hyvinvointikorvaus,
ympäristökorvaus ja sähköiset asiointipalvelut Hyrrä ja Vipu. Tukien ja palveluiden asiantuntijat osal-
listuivat työskentelyyn messuosastolla.

Työyhteisöviestinnässä tärkein viestintäkanava oli Massi-intranet. Henkilöstötilaisuuksia eli Mavi-
infoja vuoden aikana pidettiin yhteensä 11 kertaa. Lisäksi järjestettiin EMMA-hankkeen henkilöstöti-
laisuuksia, joissa käsiteltiin virastojen yhdistämistä koskevia asioita.

Taulukko 10. Vuorovaikutus ja viestintä (Työtyytyväisyyskysely 2017).

Vuorovaikutus ja viestintä	Toteuma 2015	Toteuma 2016	Toteuma 2017	Valtio 2017
Keskiarvo	3,41	3,45	3,54	3,37
Keskinäinen vuorovaikutus työyhteisössäni on hyvin toimivaa	3,55	3,58	3,70	-
Viestinnän avoimuus, oikea-aikaisuus ja vuorovaikutteisuus työyhteisössä	3,28	3,39	3,49	-
Tiedon saanti asioiden valmistelusta ja päätöksistä	3,28	3,38	3,43	-

Ydintoimintojen tietojärjestelmien kehittäminen ja kehittävä ylläpito

Viraston ydintoiminta on sidoksissa toimiviin tietojärjestelmiin; ydintoimintoja tukevilla tietojärjes-
telmillä hallinnoidaan maksettavien tukien tietoja. Tukimaksut maksetaan edunsaajille maksatus- ja
maksuliikennejärjestelmän kautta pankkiin. Viraston omaan toimintaan liittyy lisäksi useita muita tie-
tojärjestelmiä. Tietojärjestelmien kehittäminen ja kehittävä ylläpito tapahtuvat yhteistyössä Maanmit-
tauslaitoksen IT-palvelukeskuksen (Mitpa) kanssa. Näistä palveluista sovitaan vuosittain solmittavalla
palvelukohtaisella sopimuksella.

Vuoden aikana käynnissä oli useita tietojärjestelmäprojekteja. Työllistävimpiä niistä olivat odotetusti
Tukisovelluksen uudistaminen ja *Hanke-, yritys- ja rakennetukien verkkoasiointipalvelu Hyrrän kehittäminen*. Se-
kä Tukisovellus että Hyrrä tarjoavat sähköisen asiointiprosessin tuenhakijalle ja hallinnolle.

Kouluhedelmäprojekti valmistui aikataulussa syksyllä 2017, eikä kriittisiä virheitä ole esiintynyt käyt-
tönoton jälkeen. Projektin tuotoksena saatiin uusi *Nekka-koulujakelusovellus*, jossa ovat mukana uu-
den koulujakeluasetuksen mukainen kouluhedelmän sähköinen asiointipalvelu (viranomaispuoli ja
asiointipuoli) ja päivitetty koulumaito-osio. Uusi Nekka-sovellus mahdollistaa tehokkaan, asiakasläh-
töisen ja selkeän tuen hakemisen, joka tukee tavoitetta julkishallinnon sähköisen asioinnin ja palvelui-
den asiakaslähtöisestä kehittämisestä. Kustannustehokkuus saavutetaan automaattisilla toiminnoilla ja

tarkisteilla, jotka vähentävät osapuolten manuaalista käsittelyä. Samaan aikaan otettiin käyttöön myös Nekan sähköinen arkistointi.

Projektin aikana pilotoitiin laatuauditointi ja testaustyökalun käyttöönotto. Koodin laatu on siistiyty-nyt jatkuvan integraation ansiosta, joka ohjaa myös jatkossa laatukriteerien mukaista tekemistä. Teknisenä tavoitteena oli luoda mahdollisimman toimintavarma sovellus, jonka ylläpitotarve olisi mahdollisimman pieni.

Kokonaisarkkitehtuuri ja hankesalkku

Kokonaisarkkitehtuurityön tekeminen ja koordinointi käytiin läpi vuoden 2016 organisaatiomuutoksen vakiinnuttua. Vastuutoimintakokonaisuutta tarkasteltiin ja kokonaisarkkitehtuurin vastuu siirrettiin tieto- ja teknologiapalveluista varainhoitoon ja hallintoon. Maaseutuvirasto osallistui hallinnonalan KA-työhön, jonka toteutuksesta hallinnollisesti vastasi MMM ja teknisesti Mitpa. Tekninen eteneminen keskittyi lähinnä EMMA-hankkeeseen.

Uusi QPR-ympäristö perustettiin VM:n hallinnoimaan ympäristöön (arkkitehtuuripankki). Maaseutuvirasto jatkoi kuvausten piirtämistä myös vanhaan QPR-ympäristöön, kunnes vanhat kuvaukset saatiin läpi käytyä ja kolme tärkeintä kuvausmallinnusta siirrettiin uuteen arkkitehtuuripankkiin Maaseutuviraston kansioon. Arkkitehtuuripankin versiopäivitys tehtiin VM-vetoisesti joulukuussa 2017. Vuoden 2017 aikana kehitystyön haasteena olivat erilaiset tekniset ongelmat ja arkkitehtuuripankkiin pääseminen, lähinnä käyttöoikeudet ja palomuurit.

Hankesalkkuraportointia tehtiin MMM:n ohjeistuksen mukaisesti kolme kertaa vuoden aikana. Raportointijaksot olivat: tammi–maaliskuu, huhti–elokuu ja syys–joulukuu. Alla taulukossa näkyy koonti projekteihin tehdyistä muutoksista.

Taulukko 11. Hankesalkkumuutokset vuonna 2017.

Mavin projektit hankesalkussa vuonna 2017	Toteutus ajankohta
CAP-uudistus, Tukisovelluksen uudistaminen (sis. esiselvityksen) - loppuraporttia työstettiin, raportti hyväksyttiin tammikuussa 2018	2009–2016
CAP-uudistus, Tukisovellus2-projekti (sis. Maitorekisteri-projektin ja Eläinvalvonnan esiselvityksen) - normaali vuosietenemisraportointi - valmiusaste 20 %	2017–2019
CAP-uudistus, IACS-muutokset ohjelmakauden vaihtumiseen - normaali vuosietenemisraportointi - Eläinvalvonta esiselvityksen jälkeen päädyttiin lopettaa projekti, koska lopputekeminen limittyi kiinteästi ko. projektiin - loppuraportti työstetään Tukisovellus2-projektin yhteydessä - valmiusaste 80 %	2015–12/2017
CAP-uudistus, HYRRÄ - Hanke-, yritys- ja rakennetukien hallinnointijärjestelmän uudistaminen - loppuraportti päätettiin työstää yhdessä Hyrrä2 -projektin kanssa	2012–06/2016
CAP-uudistus, HYRRÄ2 (hanke-, yritys- ja rakennetukien) -jatkokehitysprojekti - normaali vuosieraportointi - loppuraportin valmistumistavoite on helmikuussa 2018	07/2016–12/2017
Kouluhedelmätietojärjestelmäprojekti - projekti päättyi ja loppuraportti lisätty joulukuussa 2017	09/2016–08/2017
Ahvenanmaa – Mavi maksatustoimintojen muutokset - projekti päättyi ja loppuraportti lisätty tammikuussa 2018	05/2015–08/2017

Ydintoimintojen tiedonohjaus ja laadunhallinta

Vuonna 2017 sähköistä arkistointia on laajennettu tukijärjestelmiä kehittämällä. Sähköinen arkistointi on otettu käyttöön Nekassa. Viraston sisäisten toimintojen sähköistämistä on jatkettu Virrassa. Sähköisen allekirjoituksen käyttöönotto Virrassa on mahdollistanut monien asiakirjojen, esimerkiksi henkilöstöhallinnon, käsittelyn vain sähköisesti. Virran sähköisen arkistoinnin lupa pysyvästi säilytettävien asiakirjojen osalta on edelleen (2.11.2016–) käsittelyssä Kansallisarkistossa. Pääösluonnosten mukaan lupa tullaan saamaan. Vanhojen tietojärjestelmien osalta on aloitettu seulontaesitysten valmistelu, säilytysajat tulee saada määriteltyä, jotta tiedot voidaan joko hävittää tai luovuttaa arkistoitaviksi Kansallisarkistoon.

Virasto on vuonna 2017 pyrkinyt selkeyttämään maksajaviraston roolia tiedonohjauksessa, etenkin virastofuusion ja maakuntauudistuksen jälkeen. Virastofuusion valmistelu on käynnistetty ja siihen osallistuttu aktiivisesti tiedonohjauksen suunnittelun osalta. Yhtenäisiin tiedonohjauskäytäntöihin ja järjestelmiin siirtyminen teetti ja tulee teettämään jatkossakin paljon työtä.

Tietopolitiikassa määriteltyjä tehtäviä on jatkettu eri osa-alueilta.

Julkisen toiminnan avoimuutta ja läpinäkyvyyttä on edistetty kehittämällä virkakieltä selkeämmäksi ja ymmärrettävämmäksi. Avoimen hallinnon toimintasuunnitelma kaudelle 2017–2019 laadittiin syksyllä 2017. Tiedon avaamista on suunniteltu ja valmisteltu.

Käytöntuki

Mavin käytöntuki neuvoa kuntien yhteistoiminta-alueita, ELY-keskusten maaseutuyksiköitä sekä toimintaryhmiä maataloushallinnon sovellusten käytössä. Lisäksi ohjeistetaan ja neuvotaan viraston omaa henkilöstöä sekä muutamia pienempiä käyttäjäryhmiä kuten meijereitä. Neuvottavia sovelluksia ovat Tukisovellus, Uusi Tukisovellus, Tukioikeusrekisteri, Kartturi, Hyrrä, Hanke2007, Rahtu, ELY-keskusten diaari, Kiintiö, Vipu ja Pääsynhallinta.

Neuvonnan lisäksi käytöntuki vastaa ko. sovellusten tiedottamisesta, ohjeistuksesta ja koulutuksesta sekä käyttövaltuuksien ylläpidosta. Käytöntuki osallistuu tarvittaessa eri tarkastuselinten tekemiin tarkastuksiin ja tietojärjestelmien kehittämisprojekteihin sekä suorittaa uusien sovellusten ja sovellusversioiden hyväksymistestauksia.

Mavin käytöntuki käyttää yhteydenottojen hallintajärjestelmää, jota kutsutaan nimellä Puimuri. Asiakkaat voivat edelleen lähettää kysymyksensä vanhoihin sähköpostiosoitteisiin, josta ne kääntyvät Puimuriin. Vuoden 2017 aikana asiakkaat lähettivät yhä useammin kysymyksensä Aitta-lomakkeella, joka ohjaa asiakasta kysymyksen lähettämässä. Näin asiakas osaa täyttää heti tarvittavat tiedot.

Puimuri vastasi tarpeeseen saada yhteissähköpostilaatikoihin tulevat kysymykset siirrettyä oikealle taholle nopeasti ja tehokkaasti, selkeyttää Maviin tulevien yhteydenottojen käsittelyä sekä parantaa asiakkaiden saamaa palvelua. Yhteydenottolomakkeen kautta tulevat kysymykset ohjautuvat heti oikean asiantuntijan tai ryhmän työstäville. Lomakkeen kautta lähetetyt kysymykset näkyvät asiakkaalle hänen omissa tapauksissaan, ja hän pystyy selaamaan niitä myöhemmin. Asiakas pystyy tätä kautta myös seuraamaan omien tapaustensa käsittelytilannetta.

Puimurissa asiakkaan tarkennus tai lisäkysymys tulee saman tapauksen alle, jolloin tapauksen selvittelyä on helppoa ja loogista seurata koko ketjun läpi. Sähköpostin yksi tapaus tarkoittaa Puimurissa 1–20 yhteydenottoa asiakkaalta Maviin ja Mavista asiakkaalle. Uusia tapauksia vuonna 2017 tuli Puimuriin 10 664 kpl, mutta kun otetaan samaan tapaukseen tulleet lisäkysymykset tai saman tapauksen alle tulleet uudet kysymykset, yhteydenottojen määrä oli yhteensä 16 613 kpl. Vuoteen 2016 verrattuna

yhteydenottojen määrä on laskenut vajaa 1 000 tapausta. Tämä selittyy sillä, että uudet vuosina 2014 ja 2015 käyttöön otetut järjestelmät ovat tulleet käyttäjille tutummiksi ja helpommiksi käyttää. Kuitenkin osa ongelmatapauksista on entistä hankalampia selvittää ja vaativat usein enemmän yhteydenottoja kuin yksinkertaiset tallennusongelmat.

Taulukko 12. Käytöntuen suoritteet vuosina 2015–2017.

Käytöntuen suoritteet	Toteuma 2015	Toteuma 2016	Toteuma 2017
Puimuri/tietojärjestelmät*	13 497 (21 931)	11 342 (24 099)	10 664 (16 613)

* Yksi Puimuri-tapaus sisältää yleensä useita yhteydenottoja asiakkailta. Uusia tapauksia 2017 oli 10 664 kpl ja yhteensä yhteydenottoja 16 613 kpl.

Yli puolet (56 prosenttia) käytöntukeen tulleista kysymyksistä koskivat maatalousosaston järjestelmiä ja näistä eniten Uutta ja Vanhaa Tukisovellusta. Maaseudun kehittämisosaston järjestelmiä koski 32 prosenttia kysymyksistä, joista suurin osa Hyrrää. Sovellusten käyttövaltuuksiin ja pääsynhallintaan liittyviä yhteydenottoja oli n. 10 prosenttia tapauksista. Nämä suhteet ovat pysyneet suunnilleen samoina vuoteen 2016 verraten.

Puimuria käytetään nykyisin myös muualla Mavissa yhtenä yhteydenottovälineenä. Tietopyyntöjä tuli Puimurin kautta 362 kpl. Myöntöä, maksamista, valvontaa ja laajakaistaa koskevia tapauksia hoidettiin vuonna 2017 Puimurin kautta yhteensä 2 701 tapausta. Tässä on tapahtunut huomattava kasvu, sillä vuonna 2016 näitä tapauksia hoidettiin Puimurin kautta 1 661. Tietojärjestelmien käytöntuki ja muut tapaukset huomioon ottaen vuonna 2016 Puimurissa käsiteltiin 13 345 tapausta. Tämä on lähes sama määrä kuin vuonna 2016, koska tietojärjestelmiä koskevat kysymykset ovat vähentyneet samaan aikaan kun muiden kysymysten määrä on kasvanut. Vuoden 2017 lopussa Puimurin kautta asiakkaiden kysymyksiin vastaavia asiantuntijoita oli Mavissa noin 90 henkilöä. Vastausaikojen mediaani kaikille tapauksille on 1 vuorokausi. Puoleen kaikista saapuneista kysymyksistä vastataan siis viimeistään seuraavana päivänä.

Lausunnot

Vuonna 2017 Maviin saapui 98 lausuntopyyntöä. Pyyntöjen ja laadittujen lausuntojen lukumäärät ovat pysyneet viime vuosien aikana hyvin samalla tasolla. Valtaosa lausuntopyynnöistä saapui maa- ja metsätalousministeriöstä, ja ne koskivat useimmiten valtioneuvoston asetusluonnoksia. Lausuntoja pyydettiin lisäksi muista ministeriöistä, kuten valtiovarain-, työ- ja elinkeino-, opetus- ja kulttuuri-, oikeus-, liikenne- ja viestintä- sekä ympäristöministeriöstä.

Taulukko 13. Pyydetty ja laaditut lausunnot vuosina 2015–2017.

Lausunnot	Toteuma 2015	Toteuma 2016	Toteuma 2017
Lausuntopyynnöt	95	107	98
Laaditut lausunnot	63	68	61

Maaseutuverkostotoiminta

Ohjelmakauden 2014–2020 maaseutuverkostotoimintaa koordinoi Maaseutuviraston verkostopalvelut-yksikkö. Maaseutuverkoston vuosi 2017 lähti käyntiin vauhdikkaasti Maa- ja metsätalousministeriön koordinoimalla maakuntaudistuksen informaatio- ja keskustelutilaisuuksien sarjalla eli Maakun-

tauudistuksen Roadshow'lla. Maakuntauudistuksen tuomat uudistukset pysyivät ajankohtaisina läpi vuoden. Sen lisäksi vuoden 2017 verkostotoimintaa leimasi kansainvälisyys – Suomessa järjestettiin useita tapahtumia, joissa kudottiin Euroopan laajuisia verkostoja entistä tiiviimmiksi, ja vastaavasti verkostolaiset myös osallistuivat ahkerasti toimintaan ympäri Eurooppaa.

Työryhmät on koettu hyväksi toimintatavaksi, jota jatkettiin vuonna 2017 kahdella uudella teemalla, tulevaisuuden maaseutuyrittäjyydellä ja maaseudun hyvinvoinnilla. Työryhmät aloittivat työnsä vauhdikkaasti ja toivat mukanaan verkostoon uusia sidosryhmiä ja kumppanuuksia.

Vuosi oli myös innovatiivinen, ja Vuoden 2017 aikana lähti käyntiin ohjelmakauden ensimmäiset viisi innovaatioryhmää, jotka tutkivat ja kehittävät oman alansa osaamista ja parantavat maatalouden ja muun alkutuotannon tuottavuutta, tehokkuutta ja kestävyyttä.

Vuoden mittaan kiinnitettiin huomiota myös laadukkaaseen tekemiseen ja arvioitiin mennyttä toimintaa. Maaseutuverkostotoiminnasta toteutettiin Ramboll Management Consulting Oy:n toimesta ohjelmakauden ensimmäinen väliarviointi. Arviointi perustui Manner-Suomen maaseudun kehittämisohjelman arvioinnin toteutussuunnitelmaan. Toimeenpanon laatua kehitettiin ELY-keskusten ohjelmavastaavien tapaamisissa, ja Leader-ryhmien kesken alkoi vertaisauditointi. Vertaisauditoinnissa eri ELY-keskusalueilla sijaitsevat Leader-ryhmät käyvät toinen toistensa luona auditontikäynneillä.

Viestinnän vuosi toi tullessaan uuden tiedon kotipesän, kun koko maaseutuverkostoa palveleva Maaseutu.fi päivitettiin kokonaisvaltaisesti. Vuoden aikana tehtiin myös tuoreita avauksia eurooppalaiseen viestinnän yhteistyöhän. Tässä vaiheessa ohjelmakautta alettiin viestinnän pääajatusta siirtää mahdollisuuksien markkinoimisesta vaikuttavuudesta viestimiseen.

Aivan vuoden lopulla syntyi vielä idea älykkäiden kylien kilpailusta, jota pidettiin oivana tapa tuoda maaseutua esiin ihan uudesta kulmasta. Tämän monialaisen älykkyyden levittämällä oli hyvä jatkaa uuteen vuoteen.

Vähävaraisten avun toimenpideohjelma

Maaseutuvirasto on uuden Vähävaraisimmille suunnatun eurooppalaisen avun rahaston alaisen Vähävaraisten avun toimenpideohjelman hallintoviranomainen. Rahaston kautta jaetaan aineellista apua ja toteutetaan toimenpiteitä, joilla pyritään vahvistamaan sosiaalista osallisuutta. Toimenpideohjelman kokonaisrahoitus Suomessa on 26,6 milj. euroa, josta EU-rahoitusosuus on 85 prosenttia vuosille 2014–2020. Toimeenpano käynnistyi vuonna 2015. Aineellinen apu toteutettiin elintarvikkeiden jakamisena 21 kumppaniorganisaation kautta. Käytännön jakelijoina toimivat paikallistason yhdistykset ja seurakunnat. Maaseutuvirasto on hankkinut vuonna 2016 kilpailuttamalla vuodelle 2017 yhteensä n. 1,95 milj. kiloa elintarvikkeita, jotka toimitettiin kumppaniorganisaatioille ja jaettavaksi edelleen vähävaraisille henkilöille ruoka-apuna eri puolilla Suomea.

EU:n yhteisen kalastuspolitiikan seuraamusjärjestelmän toimeenpano

Euroopan unionin yhteisessä kalastuspolitiikassa säädetään toimenpiteistä, jotka koskevat elollisten vesiluonnonvarojen säilyttämistä, hoitoa ja hyödyntämistä. Yhteinen kalastuspolitiikka on keskeiseltä osaltaan unionin yksinomaisessa toimivallassa ja sitä koskeva lainsäädäntö on annettu asetuksilla, jotka ovat suoraan sovellettavaa lainsäädäntöä jäsenmaissa. Lisäksi jäsenmaissa tulee kuitenkin antaa asetuksia täydentäviä kansallisia säännöksiä.

Yhteisen kalastuspolitiikan valvonta- ja seuraamussäännökset koskevat merialueilla tapahtuvaa kaupallista kalastusta, kaupallisen kalastuksen saaliita ja niistä peräisin olevia kalatuotteita. Jäsenmaat huo-

lehtivat yhteisen kalastuspolitiikan säännösten täytäntöönpanosta. Yhteisen kalastuspolitiikan seuraamusjärjestelmästä ja valvonnasta annetun lain (1188/2014) mukaan Maaseutuvirasto määrää hallinnollisia sanktioita, muun muassa rikkomus- ja seuraamusmaksuja yhteisen kalastuspolitiikan vastaisista teoista. Maaseutuvirasto siirtää määräämänsä sanktiomaksut Oikeusrekisterikeskuksen perittäväksi. Lisäksi Maaseutuvirasto ylläpitää rikkomusrekisteriä annetuista sanktioista ja muista laissa tarkemmin säädetyistä seikoista.

Maaseutuvirastossa on jatkettu vuonna 2017 valvontaviranomaisen (Varsinais-Suomen ELY-keskus) havaitsemien epäiltyjä rikkomuksia koskevien esitysten käsittelyä sekä määrätty niiden perusteella hallinnollisia sanktiomaksuja yhteisen kalastuspolitiikan säännösten vastaisista teoista. Sanktiomaksuja on määrätty sekä kalastusalusten päälliköille että kalasaaliiden ostajille.

Lisäksi vuonna 2017 tasavallan presidentin asetuksella säädettiin, että Maaseutuvirasto hoitaa Ahvenanmaan maakunnan hallitukselle kuuluvia hallintotehtäviä siltä osin kuin kyse on yhteisen kalastuspolitiikan sääntöihin kohdistuviin rikkomuksiin liittyvistä tehtävistä.

Maaseutuvirastosta on osallistuttu myös yhteisen kalastuspolitiikan valvonnan ohjausryhmän kokouksiin sekä yhteisen kalastuspolitiikan seurannan ja valvonnan Seuraamus –nimisen tietojärjestelmän kehittämiseen. Maaseutuvirastolla on ollut heinäkuusta 2017 lähtien lisäresurssi (1 htv) käytettävissä rikkomusmaksujen määräämisessä.

Metsätalouden tehtävät

Mavi hoitaa maatalouden ja maaseudun tehtävien rinnalla myös joitakin metsätalouden hallinto- ja valvontatehtäviä. Jos metsänomistaja laiminlyö metsälain (1093/1996) mukaisen uudistamisvelvollisuutensa, voi Mavi antaa uudistamistöiden tekemiseen velvoittavan päätöksen ja asettaa töiden teke- miselle teettämisuhan. Tiedot laiminlyönneistä tulevat Suomen metsäkeskukselta, joka valvoo metsä- lakia. Jos metsänomistaja ei toteuta velvoittamispäätöksen uudistamistöitä, voidaan työt teettää hänen kustannuksellaan. Teettämisestä tehdään uusi metsälain ja uhkasakkolain mukainen päätös. Teettämi- seen voidaan ensin käyttää valtion ennakkovaroja, mutta ne peritään metsänomistajalta jälkikäteen. Koska metsälain uudistamisvelvollisuuden säännökset muuttuivat vuoden 2014 alusta, on sekä vel- voittavan että teettämispäätösten esityksiä saapunut lainmuutoksen jälkeen vähän. Vuonna 2017 teh- tiin yksi velvoittava- ja teettämisuhan asettamispäätös, edellisenä vuonna kolme teettämispäätöstä. Muita metsätalouden tehtäviä ovat luvussa 1.5. kuvatut Mavin suorittamat metsätalouden tarkastukset ja luvussa 1.10. kuvatut metsätalouden tukien takaisinperintäpäätökset.

Puutavaran ja puutuotteiden markkinoille saattamisesta annetun lain (897/2013) 9 §:n mukaisia kor- jausmääräyksiä annettiin 3 kpl vuonna 2017.

1.5.2. Palvelukyky sekä suoritteiden ja julkishyödykkeiden laatu

Asiakkuusasiat

Mavin henkilöstön kanssa yhteistyössä vuonna 2016 uudistettua asiakasstrategiaa on jalkautettu osas- toilla 23 toimenpidettä sisältävän suunnitelman avulla. Asiakasstrategian toimeenpanoa on edistetty ja arkipäiväistetty mm. osastojen kehittämispäivien työpajoissa ja osastokokouksissa. Asiakaspalvelun parantamiseksi asiakaspalautetta on käsitelty säännöllisesti osastoilla ja yksiköissä. Painopisteenä on ollut myönteisen palveluasenteen vahvistaminen.

Virastossa 24.11.2016 asetetun asiakastiimin tehtävänä on suunnitella ja sovittaa yhteen Maaseutuvi- raston asiakkaisiin ja asiakaspalveluun liittyviä toimenpiteitä yhdessä viraston johdon, osastojen ja

toimintakokonaisuuksien kanssa. Vuonna 2017 tiimin keskeisimpiä tehtäviä oli asiakasstrategian toimenpiteiden ja edistymisen seurannan tarkentaminen osastoilla ja toimintakokonaisuuksissa. Toimenpiteissä otettiin huomioon Mavin ulkoisen arvioinnin suositukset ja vuonna 2016 toteutettujen kumppanittyytävyysskyselyjen kehittämisehdotukset.

Tiimin jäsenet ovat osallistuneet monipaikkaisen tiimityön kehittämisen koulutukseen, kannustaneet henkilöstöä nostamaan esille mm. esimiestyössä ja kehityskeskusteluissa henkilökierron ja muun asiantuntijuutta ja asiakkaiden tarpeiden tuntemusta edistävän kehittämiskohteen sekä tarkastelleet osastojen perehdyttämisineistoja asiakasnäkökulmasta. Yksittäisinä asiakaspalvelua parantavina toimenpiteinä on tehostettu Puimurin käyttöä ELY-keskusten, toimintaryhmien ja YTA-alueiden neuvonnassa mm. parantamalla raportteja. Puhelinvaihteen toimintaa on tehostettu ohjeistamalla henkilöstöä mm. poissaoloilmoituksista, päivittämällä henkilöstön työnkuvat ja asiasanalistat ja yhdistämällä kalenterit keskuksen käyttöön. Asiakastiimin jäsenet ovat osallistuneet aktiivisesti EMMA-hankkeen Asiakkuusprojektiryhmän työhön ja maakuntaudistuksen valmisteluun, mm. maakuntien palvelutvalmisteluryhmässä.

Vuonna 2017 toteutettuja kumppanittyytävyysskyselyjä ja niiden tuloksia on kuvattu alla.

ELY-keskusten, kuntien yhteistoiminta-alueiden ja toimintaryhmien kumppanittyytävyysskyselyitä ei toteutettu vuonna 2017. Ne toteutetaan seuraavan kerran vuonna 2018.

Valvonnan asiakastyytävyysskysely

Maaseutuvirasto seuraa myös delegoitujen tehtävien, kuten tukivalvonnan, asiakastyytävyyttä. Kyselyjen tulokset kertovat sekä asiakkaiden tyytävyydestä näiden tehtävien hoitoon että Mavin onnistumisesta kuntien ja ELY-keskusten ohjaustehtävässä. Maataloustukivalvonnan asiakastyytävyysskysely toteutetaan kahden vuoden välein. Viimeisin kysely toteutettiin tammikuun 2017 alussa koskien vuotta 2016. ELY-keskusten valvontakäynneille vastaajien antamien kouluarvosanojen keskiarvo oli silloin 8,21. Seuraava vuotta 2018 koskeva valvonnan asiakastyytävyysskysely tullaan todennäköisesti tekemään vuoden 2019 alussa.

Taulukko 14. Laadunhallinnan tunnusluvut vuosina 2015–2017.

Tunnusluku, laadunhallinta ja sen kehitys	Toteuma 2015	Toteuma 2016	Tavoite 2017	Toteuma 2017
Asiakastyytävyysskysely [kun tehty]				
1. Käyttäjätuen asiakastyytävyyss¹ (asteikko 4-10)	7,7	8	8,1	-
2. Valvonnan asiakastyytävyyss (asteikko 4-10)	-	8,21	-	-
Sähköisten palveluiden häiriöttömyys, %²	Vipu 95 Hyrrä 96	Vipu 95 Hyrrä 97	Vipu 95 Hyrrä 95	Vipu 95 Hyrrä 97³

¹ Sisältyy koko viraston asiakas- ja kumppanittyytävyysskyselyyn, joka toteutetaan parillisina vuosina.

² Tarkoitetaan Vipu-palvelun häiriöttömyyttä keskeisten tukihakujen ja ilmoitusaikojen aikana. Hyrrän osalta tarkastellaan koko teknistä käyttöaikaa 24/7.

³ Ilman METAII-katkoja. METAII-katkot huomioiden 95.

Sähköinen asiointi ja siihen liittyvä asiakaspalaute

Vuonna 2017 tukihakemuksen jätti sähköisesti 46 562 maatilaa, mikä on noin 91,5 prosenttia kaikista maataloista (50 809 kpl). Viljelijöille päätukihaku avautui kahdessa vaiheessa. Lohkoilmoitukset ja peruslohkomuutokset avattiin huhtikuun puolella välissä. Tukien hakeminen, Vipuneuvojan tarkisteet ja hakemuksen lähettäminen avattiin 2.5.2017. Viimeinen hakupäivä oli 15.6.2017.

Päätukihaun lisäksi Vipu-palvelussa oli mahdollista tehdä eläinmääräilmoitus helmikuun puoleen väliin mennessä. Muut Vipu-palvelun kautta tehtävät hakemukset olivat eläinten hyvinvointikorvaus, kasvihuonetuotannon tuki, kansallisen kotieläintuen ennakon haku ja ympäristökorvauksen syysilmoitus. Peltomaan laatutestin tietojen lähettäminen sähköisesti avattiin lokakuussa.

Manner-Suomen maaseudun kehittämisohjelman 2014–2020 toimeenpano jatkui Hyrrä-verkkopalvelussa täysipainoisesti vuoden 2017 aikana. Viimeisimpänä Hyrrä-tukimuotona verkkoasiointipalvelussa avautui 20.11.2017 poro- ja luontaiselinkeinojen rakennetukien sekä kolttalain mukaisten tukien sähköinen haku. Manner-Suomen maaseudun kehittämisohjelman tukien lisäksi Hyrrällä haetaan Euroopan meri- ja kalatalousrahaston (EMKR) sekä Ahvenanmaan maaseutuohjelman tukia. Manner-Suomen maaseudun kehittämisohjelman tukihakemuksia jätettiin Hyrrä-verkkoasiointipalveluun vuoden 2017 aikana 19 082 kpl, näistä sähköisesti 17 971 kpl (94 prosenttia). Vuoden 2017 loppuun mennessä Hyrrä-tukia oli maksettu yhteensä yli 316 milj. euroa, näistä 215 milj. euroa maksettiin 2017 vuoden aikana.

Hyrrä-verkkoasiointipalvelu siirtyi vuoden 2017 lopussa kehittävään ylläpitoon. Hyrrän kehittävä ylläpito jatkaa vuoden 2018 aikana verkkoasiointipalvelun käytettävyyden kehittämistä, toimeenpano-
ketjun osien sähköistämistä sekä erityistapausten toimeenpanon toteutuksia.

Taulukko 15. Sähköisesti jätettyjen tukihakemusten osuus.

Mavin sähköiset asiointipalvelut	Toteuma 2015	Toteuma 2016	Tavoite 2017	Toteuma 2017
Sähköisen asioinnin osuus pinta-alamaiden tukihakemusten	86 %	90 %	91 %	92 %
Sähköisen asioinnin osuus maaseudun kehittämisistä	73 %	77 %	83 %	94 %

Tietoturvallisuuden hallintajärjestelmä ja turvallisuus

Vuonna 2017 Mavin ISO/IEC 27001 –standardin mukainen tietoturvallisuuden hallintajärjestelmä arvioitiin kahdesti. Seuranta-arvioinnissa ei todettu lieviä eikä vakavia poikkeamia.

Maaseutuvirasto on yhteistyössä maksajavirastokumppaneiden kanssa ylläpitänyt maksajavirastotoimijoiden ISO/IEC 27001 vaatimuksen mukaisuutta maksajavirastotoimintaan soveltuvin osin komission asetuksessa (EU) N:o 907/2014 vaatimuksen mukaisesti.

1.6. Henkisten voimavarojen hallinta ja kehittäminen

Voimavarojen hallintaan ja kehittämiseen sovittiin Mavin ja maa- ja metsätalousministeriön välisessä tulossopimuksessa seuraavat tavoitteet:

- C1. Tehtävät ja toiminta on sopeutettu määrärahojen puitteisiin,
- C2. Toimitilahallinta ja hankintatoimi sekä toimipaikkaverkko ovat tehokkaita,
- C3. EU:n ja muu ulkopuolinen rahoitus on tehokkaasti hyödynnetty,
- C4. Hallinnon rakenteet tukevat tuottavuuden kasvua, ohjaamista ja johtamista,
- C5. Henkilöstö on osaavaa ja voi hyvin.

Tavoitteiden saavuttamiseksi toteutettiin toimenpiteitä vuoden aikana seuraavasti:

Voimavarojen hallinta

TAVOITE, TOIMENPIDE	Arvo-sana	KOKO VUODEN 2017 TILANNE = TOTEUMA
17. Toiminnan sopeuttaminen käytettävissä olevaan määrärahaan TA-määrärahan / kehyksen ylittävät tarpeet yhteensä, josta tietojärjestelmien kehittäminen Sopimuskaudella toteutetaan seuraavat toimenpiteet: - Eläkkeelle siirtyviltä vapautuvia virkoja ei täytetä - Toimitilarakenteen tarkastelu - IT-toiminnan tehostamiseksi MML/Mitpan kanssa neuvotellaan palvelukulujen alentamisesta palvelusopimuskäsittelyn yhteydessä Tulojen muutos: - FLEGT-lupajärjestelmän kautta saatavat tulot - Tietojenluovutusten ja tietopalveluiden tulot Siirtyvän erän käyttö TA-määrärahan / kehyksen ylittävät tarpeet yhteensä, joiden rahoitukseen haetaan keinoja yhdessä MMM:n kanssa	3	Määrärahan käyttöä on seurattu jatkuvasti ja tarvittavia päätöksiä tehty toiminnan sopeuttamiseksi käytettävissä olevaan määrärahaan. Määrärahaseurantaa on tehostettu: vastuu IT-rahoituksesta on syksyn 2016 organisaatiouudistuksen myötä siirtynyt substanssiosastoille, minkä on huomattu lisänneen kustannustietoisuutta ja siten tehostaneen toimintaa. Vuoden 2017 alussa organisaatorakennetta päivitettiin siten, että varainhoito- ja hallintotoiminnot yhdistettiin yhdeksi, uudeksi toimintakokonaisuudeksi. Yhdistämisen kautta mm. taloushallinnon tehtävät keskitettiin saman toimintakokonaisuuden alle. Matka- ja kululaskujen tarkastus siirtyi Palkeisiin toukokuun alusta lähtien. Siirrolla ei ollut htv-vaikutuksia Mavin henkilöresurssiin. Hanki-kilpailutusjärjestelmä on otettu käyttöön huhtikuussa 2017. Henkilöstön eläköitymisen johdosta vapautuneita virkoja ei ole täytetty, ja muissa henkilöstön vaihtuvuustapauksissa tarkastellaan tapauskohtaisesti tarve rekrytoida mm. järjestelemällä tehtäviä uudelleen. Toimitilakartointi on tehty Tampereen toimipisteessä kesäkuussa 2017. Maanmittauslaitoksen Mitpan kanssa tehdyssä palvelusopimuksessa sovittiin palvelukulujen alentamisesta mm. kilpailukykysovimuksen hengessä. FLEGT-luvista kertyneet tulot olivat vuonna 2017 yhteensä 19 500 euroa (2016: 3 803 euroa). Tiedonluovutuksista ja tietopalveluista kertyneet tulot olivat vuonna 2017 yhteensä 15 317 euroa (2016: 22 201 euroa). Säännölliset talouteen keskittyvät palaverit Mavin ja ministeriön ruokaosaston välillä aloitettiin vuoden 2017 alusta lähtien. Vuodelle 2018 siirtyvä erä kasvoi 4,6 milj. euroa 5,4 milj. euroon. Siirtyvällä erällä voidaan vuoden 2018 aikana rahoittaa mm. Ruokaviraston valmisteluun ja sen perustamiseen liittyviä kustannuksia.
18. Kehitetään ja ylläpidetään viraston turvallisuusjärjestelmän ISO/IEC 27001 –standardin vaatimustenmukaisuutta komission delegoidun asetuksen (EU) N:o 907/2014 vaatimukset huomioiden.	4	Mavin ISO/IEC 27001 –standardin mukainen tietoturvallisuuden hallintajärjestelmä arvioitiin kahdesti. Seuranta-arvioinnissa ei todettu lieviä eikä vakavia poikkeamia.
19. Maaseutuvirasto osallistuu aktiivisesti maakuntauudistuksen valmisteluun.	4	Mavi on osallistunut aktiivisesti eri valmisteluryhmiin ja tilaisuuksiin. Virasto on ollut mukana mm. maakuntien ohjausta ja rahoitusta valmistelevassa MMM:n OhRa-ryhmässä, jossa on käsitelty mm. MMM:n simulointikeskusteluja. Mavi on laatinut maksajavirastosopimusten laadintaprosessin alustavan aikataulun ja aloittanut maksajavirastovaatimusluettelon laadinnan maakunnille. Lisäksi on laadittu materiaalia maksajavirastokokonaisuudesta maakuntauudistuksen valmistelijaille.

Henkilötyövuosikertymä vuonna 2017 oli hieman yli 201 htv, jossa laskua edellisvuoteen oli reilu 1 htv. Toimintamenomomentilta palkattujen htv-toteuma pysyi lähes entisellään, laskua oli 0,5 htv. Muilta TA-momenteilta rahoitettavista suurin osa on teknisellä avulla palkattuja. Todentamisviranomaisen työ eli laadunvarmennukseen liittyvät tehtävät rahoitettiin ministeriön toimintamenoista; vuoden 2018 alussa laadunvalvontayksikkö siirtyi ministeriöön.

Naisten osuus henkilöstöstä oli vuoden 2017 lopussa 62 prosenttia; lukumääräisesti naisten määrä laski, kun taas miesten määrä nousi. Henkilöstön keski-ikä pysyi entisellään 44,7 vuodessa; 35–44-vuotiaiden ikäluokka on niukasti suurin. Määräaikaisen henkilöstön lukumäärä väheni edelleen 39

henkilöön, prosentuaalinen osuus koko henkilöstöstä oli vuoden lopussa 19 prosenttia. Määräaikaisen henkilöstön osuutta selittävät sijaisuuksien lisäksi mm. teknisellä avulla palkatut (ml. maaseutuverko-stopalvelut-yksikkö) sekä todentamisiviranomaisen (BDO) tehtävien tilapäiseen hoitamiseen (ts. laadunvalvontayksikkö).

Taulukko 16. Henkilöstön rakenteeseen liittyviä tunnuslukuja (lähde: Tahti ja viraston kirjanpito).

Tunnusluku	Toteuma 2015		Toteuma 2016		Tavoite 2017	Toteuma 2017		Vuosi- muutos, %
Henkilöstön rakenne								
- Henkilöstömäärä, henkilötyövuotta, josta	214,0		202,4		213	201,2		-0,6
- toimintamenomomentilta palkattu	187,3		175,5		187	175,0		-0,3
- muilta TA-momenteilta palkattu	21,4		21,5		20	21,2		-1,2
- todentamisiviranomaisen työ	5,5		5,4		6	4,9		-8,7
Henkilöstön lukumäärä 31.12.	211		204		-	203		-0,5
- naiset / osuus henkilöstöstä	130	62 %	128	63 %	-	125	62 %	-2,3
- miehet / osuus henkilöstöstä	81	38 %	76	37 %	-	78	38 %	+2,6
Keski-ikä	43,7		44,7		-	44,7		-
- naiset	43,7		44,8		-	44,9		+0,2
- miehet	43,6		44,4		-	44,4		-
Henkilöstömäärä ikäluokittain								
alle 25-vuotiaita	-	-	-	-	-	-	-	-
25–34-vuotiaita	49	23 %	36	18 %	-	34	17 %	-5,6
35–44-vuotiaita	73	35 %	76	37 %	-	73	36 %	-3,9
45–54-vuotiaita	56	26 %	57	28 %	-	62	31 %	+8,8
55–64-vuotiaita	30	14 %	33	16 %	-	31	15 %	-6,1
yli 65-vuotiaita	3	1 %	2	1 %	-	2	1 %	-
Vakinaiset / osuus koko henkilöstöstä	169	80 %	163	80 %	-	164	81 %	-0,6
- naiset / osuus vakinaisista	104	61 %	101	62 %	-	99	60 %	-2,0
- miehet / osuus vakinaisista	65	39 %	62	38 %	-	65	40 %	+4,8
Määräaikaiset / osuus koko henkilöstöstä	42	20 %	41	20 %	-	39	19 %	-4,9
- naiset / osuus määräaikaisista	26	62 %	27	66 %	-	26	67 %	-3,7
- miehet / osuus määräaikaisista	16	38 %	14	34 %	-	13	33 %	-7,1
Kokoaikaiset / osuus koko henkilöstöstä	204	97 %	194	95 %	-	194	96 %	-
- naiset / osuus kokoaikaisista	125	61 %	120	62 %	-	118	61 %	-1,7
- miehet / osuus kokoaikaisista	79	39 %	74	38 %	-	76	39 %	+2,7
Osa-aikaiset / osuus koko henkilöstöstä	7	3 %	10	5 %	-	9	4 %	-10,0
- naiset / osuus osa-aikaisista	5	71 %	8	80 %	-	7	78 %	-12,5
- miehet / osuus osa-aikaisista	2	29 %	2	20 %	-	2	22 %	-
Kokonaistyövoimakust. €/vuosi (1000 e)	12 936		11 896		-	11 350		-4,6

VMBaro-tyytyväisyyskyselyn kokonaisindeksi 3,64 oli hiukan edellisvuotta korkeampi (2016: 3,57). Määräaikaan mennessä kyselyyn vastasi 178 henkilöä, ja vastausprosentti oli 85,6 (2016: 81 %).

Tyytyväisintä henkilöstö oli työn sisältöön ja vaikutusmahdollisuuksiin, työyhteisön toimintakulttuuriin sekä työ- ja toimintaympäristöön. Kärjen osa-alueet ovat tuttuja aikaisemmilta vuosilta. Vuonna 2017 VMBaro-tyytyväisyyskyselyn yhteydessä ei toteutettu erillistä esimiesbarometriä. Johtamista ja esimiestyötä arvioitiin osana peruskyselyä.

Sairauspoissaolot henkilötyövuotta kohden laskivat vuodesta 2016 6,7:stä 5,8:aan. Tulostavoite 5 työpäivää henkilötyövuotta kohden ylittyi, mutta toteutunut sairauspoissaolojen määrä on kuitenkin val-

tion keskimääräistä sairauspoissaolojen määrää (8,4 tpv/htv) selvästi pienempi. Sairaustapausten lukumäärä laski edellisvuoteen verrattuna 442:sta 387:ään. Ilman sairauspoissaoloja olleiden henkilöiden osuus eli terveysprosentti vuonna 2017 oli 38,9 prosenttia, kun se vuotta aiemmin se oli 34,8 prosenttia. 1–3 päivän pituisten sairauspoissaolotapausten osuus kaikista sairaustapauksista vuonna 2017 oli 82,4 prosenttia, kun vuonna 2016 toteuma oli 80,1 prosenttia.

Työterveyshuollon kustannukset henkilötyövuotta kohden pysyivät samalla tasolla: vuonna 2017 kustannukset olivat 398 euroa/htv, kun vuotta aiemmin toteuma oli 401 euroa/htv.

Henkilöstön kouluttamista ja kehittämistä toteutetaan vuosittaisella koulutussuunnitelmalla. Suunnitelma toteutui pääosin. Vuonna 2016 aloitettuja suosittuja henkilökiertoja jatkettiin ja mavilaisia kävi henkilökierrossa vuoden aikana mm. maa- ja metsätalousministeriössä, Maanmittauslaitoksella ja Ahvenanmaan valtionvirastossa. Yhteensä henkilökiertoa kokeili vuoden aikana 9 henkilöä. Koulutukseen ja kehittämiseen käytetty työaika nousi hieman ollen 3,1 työpäivää/htv. Koulutusten suunnittelussa ja tarjonnassa huomioitiin strategiakaudelle määritellyt ydinsaamisalueet. Säännöllisiä, noin keran kuukaudessa järjestettäviä esimiespäiviä jatkettiin.

Osastojen ja toimintakokonaisuuksien edustajista koottu henkilöstöryhmä järjesti vuoden aikana monipuolista virkistystoimintaa henkilöstölle. Ryhmän toiminnan tavoitteena on mm. lisätä työhyvinvointia, viihtyvyyttä ja yhdessä tekemistä. Vuonna 2017 tarjottiin mahdollisuuksia kokeilla erilaisia liikuntalajeja, ilahdutettiin henkilöstöä järjestämällä mm. terveellisiä välipalatarjoiluja ja vapun- ja joulunaikaan sopivia herkkuja unohtamatta kulttuuritarjontaa kuten teatteri- ja konserttikäyntejä. Lisäksi virastossa toimii maininnan arvoinen ”veriryhmä”, joka nimensä mukaisesti käy luovuttamassa verta ja aktivoi mukaan myös uusia luovuttajia.

Taulukko 17. Työhyvinvointiin, koulutukseen ja kehittämiseen liittyviä tunnuslukuja (lähde: Tahti, HTH).

Tunnusluku	Toteuma 2015	Toteuma 2016	Tavoite 2017	Toteuma 2017	Valtio 2017
Hyvinvointi ja osaaminen					
- Työtyytyväisyysindeksi, indeksiluku 1–5 (VMBaro)	3,54	3,57	3,6	3,64	3,54
- Työyhteisöindeksi	-	3,88	3,90	3,92	3,81
- Johtajuusindeksi	-	3,55	3,60	3,57	3,38
- Innovointikyvykyys	-	3,63	3,65	3,75	3,65
- Sairauspoissaolot, tpv/htv	4,9	6,7	5	5,8	8,4
- Sairaustapausten lkm	404	442	-	387	138 648
- Terveyspäiväprosentti (%) ¹	97,8	97,4	98	97,7	-
- Koulutustaso, indeksiluku	6,1	6,4	6,2	6,3	5,3
- Koulutus ja kehittäminen, (tpv/htv)	3,8	2,8	6	3,1	2,6
- Koulutus ja kehittäminen (e/htv)	1 902	741	-	1 165	967
Muut					
Toimitilatehokkuus (m ²) [tsto]	18,7	17,8	16,9	20,4	-
Työkyvyttömyyseläkkeelle siirtyminen (% henkilöstöstä)	0,0	0,0	-	0,0	0,2
Työterveyshuolto €/htv	371	401	-	398	535

¹ Htv-toteuma x koko vuoden työpäivien määrä = viraston kokonaistyöpäivämäärä. Kokonaistyöpäivämäärä – sairauspäivien määrä = terveyden päivien määrä. Terveiden päivien määrä / viraston kokonaistyöpäivämäärä.

Toimitilojen käytössä on pystytty vuoden 2017 aikana kohdentamaan tilamääriä oikealle määrälle käyttäjiä, joten HTH-järjestelmän tiedot on saatu luotettavammalle tasolle. Samaan aikaan käyttäjien määrä on henkilöstömäärän laskiessa supistunut, joten neliömäärä henkilöä kohden on kasvanut. Va-

jaakäyttöastetta on saatu pienennettyä selvästi. Tiloissa työskentelee myös muiden virastojen henkilöstöä (mm. ministeriö ja Evira), näitä ei voida kuitenkaan HTH-järjestelmässä kohdentaa Maaseutu-
viraston tilojen käyttäjiksi.

1.7. Tilinpäätösanalyysi

Tilinpäätösanalyysissä esitetään aiempien vuosien tapaan omina kappaleinaan 1.7.5. ja 1.7.6. Mavin kautta maksettavien maatalouden ja maaseudun kehittämisen sekä muiden tukien yhteenvetotiedot sekä yhteenvedo tietohallintotoiminnasta ja siihen liittyvistä menoista kummankin kokonaisuuden muodostaessa merkittävän osan viraston toiminnasta ja tilinpäätöksestä.

Maatilatalouden kehittämisrahaston (Makera) ja maatalouden interventiorahaston (Mira) kirjanpito ja maksuliikenne hoidetaan Mavissa. Nämä budjettitalouden ulkopuoliset rahastot laativat omat, erilliset tilinpäätökset. Mavin toimintakertomuksessa ei siten oteta kantaa rahastojen toimintaan.

1.7.1. Rahoituksen rakenne

Maaseutuvirasto on nettobudjetoitu virasto. Mavilla oli vuonna 2017 käytettävissään yhteensä 28,8 milj. euroa, josta 4,6 milj. euroa vuodelta 2016 siirtynyttä määrärahaa ja 24,2 milj. euroa vuodelle 2017 talousarviossa myönnettyä nettomäärärahaa.

Taulukko 18. Maaseutuviraston rahoituslaskelma (1 000 euroa).

Rahoituslähde	Toteuma 2015	Toteuma 2016	Tavoite 2017	Toteuma 2017
Toiminnan kokonaisrahoitus (tulot ja menot), josta	31 888	33 654	35 442	31 745
Toimintamenomomentin rahoitus yhteensä, josta	31 516	33 183	34 899	30 262
- Nettomääräraha / nettokäyttö	26 471	25 177	26 900	23 389
- Yhteisrahoitus valtion talousarvion sisäältä	0	0	0	0
- Yhteisrahoitus EU:lta	0	0	0	0
- Muu yhteisrahoitus valtion talousarvion ulkopuolelta	242	357	322	300
- Maksullinen toiminta	241	276	293	277
- Muut tulot	4 562	7 373	7 384	6 296
Muu valtion TA-rahoitus (muiden mom. määrärahat)	372	471	543	1 483
Toimintamenomomentin rahoitus				
Nettokäyttö/ -käyttöarvio	26 471	25 177	26 900	23 389
TP/Budjetoitu/TA	25 307	26 250	24 202	24 202
Edelliseltä vuodelta siirtynyt määräraha	4 684	3 520	4 593	4 593
Seuraavalle vuodelle siirtyvä määräraha	3 520	4 593	3 000	5 406

Valtiontalouden ulkopuolista yhteisrahoitusta virastolla oli käytettävissään vuonna 2017 0,3 milj. euroa. Ko. rahoitus tulee Maatilatalouden kehittämisrahastolta ja perustuu rahaston käyttösuunnitelmaan; rahoitusta käytettiin Hyrrä-järjestelmän toteutukseen.

Maksullinen toiminta on Mavissa vähäistä; tuotot ovat pysyneet viime vuosina lähes samalla n. 240–280 000 euron tasolla. Muut tulot jakautuvat noin puoliksi teknisen avun käyttöön sekä vähävaraisten toimenpideohjelman siirtotalouden tuottojen kirjautumiseen. Sekä tekninen apu että vähävaraisten

apuun liittyvät menot kirjataan toimintamenomomentille ja tuloutetaan sinne takaisin. Teknisellä avulla katetaan mm. palkkaus-, matkustus-, koulutusmenoja sekä Hyrrän toteuttamiseen liittyviä asiantuntijapalveluita.

Muiden momenttien rahoitusta Mavi käytti vuonna 2017 lähes 1,5 milj. euroa. Ministeriö myönsi virastolle käyttö- ja kirjausoikeudet momenteille 30.01.01.4 ja 30.01.23, joista ensimmäisen rahoitusta käytettiin laadunvalvontayksikön toiminnasta aiheutuneiden menojen kattamiseen (0,33 milj. euroa) ja jälkimmäistä sähköisten palveluiden ja prosessien kehittämiseen sekä käytettävyyden parantamiseen Hyrrä- ja Tukisovellus-tietojärjestelmissä (1,0 milj. euroa). Lisäksi virastolla oli käyttö- ja kirjausoikeus momentille 30.20.47 ruokaketjun hankekehittäjän tehtäviin liittyvien kulujen kattamiseen sekä koulujakelujärjestelmän kehittämismenoihin (yhteensä 0,14 milj. euroa). VM:n palauttamaa koulutuskorvusta Mavi sai reilun 11 000 euron edestä.

Toimintamenorahoituksen lisäksi virastolle osoitettiin n. 2,09 mrd. euroa siirtomenomomenttien määrärahoja mm. maatalouden ja maaseudun tukemiseen.

1.7.2. Talousarvion toteutuminen

Toimintamenomomentin nettokäyttö vuonna 2017 oli 23,389 milj. euroa. Edelliseen vuoteen verrattuna nettokäyttö aleni n. 1,8 milj. euroa eli seitsemän prosenttia. Sekä bruttomenot että bruttotulot laskivat; menoissa laskua oli 2,9 milj. euroa ja tuloissa 1,1 milj. euroa. Bruttomenojen laskusta pääosa selittyi investointimenojen selvällä laskulla vuoteen 2016 verrattuna: vuonna 2017 isot tietojärjestelmäprojektit olivat jo loppupuolellaan ja ulkopuolisten asiantuntijaostojen tarve siten supistunut. Henkilöstökuluissa oli myös merkittävää laskua noin 0,5 milj. euron edestä. Siirtotalouden kulujen lasku johtui FEADin eli vähävaraisten avun ohjelman toteuman lievästä supistumisesta sekä siitä, että Ahvenanmaan kunnille ei korvauksia maksettu vuonna 2017. Korvaukset maksetaan seuraavan keran vuonna 2018.

Bruttotuloissa lasku – lähes 0,9 milj. euroa - johtui teknisen avun menojen selvästä laskusta edelliseen vuoteen verrattuna; tätä myöten myös takaisin toimintamenoihin nettoutettavat tulot supistuivat. Siirtotalouden tuotoissa muutos johtui FEADiin liittyvien menojen pienenemisestä, jonka seurauksena siis toimintamenoihin nettoutettavat tulot myös pienenivät.

Vuodelle 2018 siirtyvä erä kasvoi 0,8 milj. eurolla 5,4 milj. euroon; kasvun voidaan sanoa johtuneen pääasiassa siitä, että virasto käytti ministeriön oman hallinnonalan tuottavuusrahan (1,0 milj. euroa) kokonaisuudessaan vuoden 2017 puolella. Viraston nettomenot toimintamenojen osalta olivat n. 0,8 milj. euroa pienemmät kuin talousarviossa virastolle myönnetty määrärahat. Lisätalousarviomenetelyllä ei vuoden aikana toimintamenomomentille lisärahoitusta haettu.

Arviomäärärahan ylityksiä ei vuonna 2017 Maville tilijaottelussa osoitettujen määrärahojen osalta ollut.

Maa- ja puutarhatalouden kansallisen tuen määrärahasta (mom. 30.20.40) siirtyi 60,2 milj. euroa vuodelle 2018. Vuotta aiemmin siirtynyt määräraha oli 54,9 milj. euroa. Momentilta 30.10.44 (vuodelta 2016 siirtyneestä rahasta) maksettiin kansallisen tukimomentin (30.20.40) menoja n. 3,8 milj. euroa. Luonnonhaittakorvauksen määrärahasta (mom. 30.20.44) siirtyy 79,3 milj. euroa vuodelle 2018. Vuotta aiemmin siirtynyt määräraha oli 53,2 milj. euroa. Suurempi siirtynyt erä johtuu momentille tehdystä lisäyksestä, jolla on varauduttu vuoden 2018 menoihin. Siirtyneillä erillä on maksettu kalenterivuoden 2017 alussa maksettavia edellisen tukivuoden tukia.

Maatalouden ympäristötuen ja ei-tuotannollisten investointien momentilta siirtyi vuodelle 2018 yhteensä n. 39,9 milj. euroa (2016: 35,1 milj. euroa). Eläinten hyvinvointikorvauksen momentilta siirtyi

vuodelle 2018 puolestaan n. 66 milj. euroa (2016: 53,4 milj. euroa). Lisäksi maatalouden aloittamis- ja investointiavustusten momentilta 30.10.40 siirtyi vuodelle 2018 34,6 milj. euroa (2016: 30,4 milj. euroa).

Siirtomenomomenttien tuloksellisuutta ja muutoksia määrärahojen käytössä edelliseen vuoteen verrattuna on kuvattu mm. luvuissa 1.3.2. ja 1.7.5.

Taulukossa 19 on esitetty tiedot Maville osoitetuista valtuuksista vuonna 2017.

Taulukko 19. Tiedot Maaseutuviraston valtuuksista 2017 (tuhatta euroa).

Momentti-tunnus	Momentti	Uudet valtuudet	Uusitut valtuudet	Käytettävissä yhteensä	Käytetty	Käyttämättä	Uusittu 2018
30.10.40	Maatalouden aloittamis- ja investointiavustukset	67 500	41 271	108 771	96 105	12 666	12 666
30.10.41	Maaseutuelinkeinotoiminnan korkotuki	250 000	96 214	346 214	175 250	170 964	0
30.10.64	EU:n ja valtion rahoitusosuus alueelliseen ja paikalliseen maaseudun kehittämiseen	154 300	100 851	255 151	171 476	83 675	83 675
30.20.40	Maa- ja puutarhatalouden kansallinen tuki	30 000	0	30 000	0	0	0
30.20.43	Ympäristökorvaukset, luonnonmukainen tuotanto, neuvonta ja ei-tuotannolliset investoinnit	20 000	264 933	284 933	74 934	209 999	40 000
32.50.64	Vähävaraisimmille suunnattu eurooppalaisen avun rahasto (Fead)	3 786	0	3 786	3 786	0	0
	Yhteensä	525 586	503 269	1 028 855	521 551	477 304	136 341

Maa- ja puutarhatalouden kansallisen tuen (30.20.40) valtuus arvioidaan muista valtuuksista poiketen vuosittain kokonaistukimenekin mukaan. Meneillään olevan vuoden kokonaistukimenekki arvioidaan vuosittain vuoden lopussa, mutta se on vielä arvio, koska tukimenoja tukivuodelle kertyy vielä seuraavan vuoden puolella. Laskennallisesti valtuus saadaan tukivuoden määrärahan ja tukimenekkiarvion erosta.

1.7.3. Tuotto- ja kululaskelma

Viraston toiminnan tuotot olivat vuonna 2017 yhteensä 4,2 milj. euroa; vuonna 2016 tuottoja oli yhteensä 5,2 milj. euroa. Tuottojen määrän lasku johtuu muiden toiminnan tuottojen laskusta 1 milj. eurolla: vuonna 2017 teknisen avun rahoituksen määrä supistui selvästi vuoteen 2016 verrattuna, jolloin ko. rahoitusta käytettiin mm. Hyrrä-tietojärjestelmän kehittämistyöhön. Teknisen avun menoja vastaavat tuloutukset kirjataan yhteistoiminnan kustannusten korvauksiksi valtion virastoilta ja laitoksilta. Hyrrän toteutustyöhön voitiin lisäksi käyttää myös Makeran rahoitusta, mikä näkyi yhteisrahoitteisen toiminnan tuotoissa 0,3 milj. euron osuutena. Vuonna 2016 Makeran rahoituksen osuus oli 0,36 milj. euroa.

Toiminnan kulut olivat yhteensä 41,9 milj. euroa. Edelliseen vuoteen verrattuna kulut kasvoivat yli 30 prosenttia eli lähes 10 milj. euroa. Muutoksesta pääosa selittyy sisäisten kulujen n. 7 milj. euron nousulla. Sisäiset kulut koostuvat pääosin Mavin maksajavirastotoimintaan kuuluvista tukihallinnon kuluista, korvauksista ja tuista. Vuonna 2016 teknistä apua ei maksettu viraston kautta lainkaan, mutta vuonna 2017 teknistä apua on kirjattu viraston tilien kautta 6,8 milj. euroa. Lisäksi yritys- ja hanketukia on vuonna 2017 kirjattu 2,3 milj. euroa enemmän kuin vuonna 2016. Vähävaraisten avun osalta sisäiset kulut puolestaan laskivat n. 2,1 milj. euroa 1,8 milj. euroon. Viraston toimintamenoissa sisä-

siin kuluihin kirjataan vuosittain Maanmittauslaitoksen kanssa yhteistyössä hankittavat ilmakuvat, joiden arvo vuonna 2017 oli 0,26 milj. euroa (2016: 0,25 milj. euroa).

Palveluiden ostot ja henkilöstökulut olivat vuonna 2017 samaa suuruusluokkaa; henkilöstökulut 11,2 milj. euroa ja palvelut 11,1 milj. euroa. Henkilöstökulut ovat laskeneet edelliseen vuoteen verrattuna 0,5 milj. euroa, kun taas palveluiden ostot ovat lisääntyneet 0,3 milj. euroa. Pääosin palveluiden ostot ovat kohdistuneet erilaisiin tietohallintoon ja IT-toimintaan liittyviin hankintoihin ja tietojärjestelmien kehittämis- ja ylläpitotyöhön. Maanmittauslaitoksen tietotekniikan palvelukeskus on viraston merkittävä palveluntuottaja ja yhteistyökumppani, ja laitokselta hankitut asiantuntijapalvelut olivat vuonna 2017 arvoltaan yhteensä n. 4 milj. euroa.

Poistot kasvoivat vertailuvuoteen verrattuna 2 milj. eurolla, johtuen mittavien tietojärjestelmäprojektien valmistumisesta. Viraston käyttöomaisuus koostuu suurimmaksi osaksi juuri itse rakennetuista tietojärjestelmistä. Valmistus omaan käyttöön supistui päättyneellä tilikaudella 0,9 milj. eurolla; isot tietojärjestelmäprojektit valmistuivat pääosin vuonna 2016. Muut kulut kasvoivat puolestaan reilulla 100 000 eurolla, pääasiassa tietohallinnon lisenssi- ja käyttöoikeusmaksujen noususta johtuen. Rahoitustuotot ja -kulut pysyivät lähes ennallaan.

Siirtotalouden tuotot EU:n ja muilta toimielimiltä laskivat n. 83,6 milj. euroa eli noin 9 prosenttia. Siirtotalouden kulut palautuksineen olivat tilikaudella yhteensä n. 2,03 mrd. euroa, kun vuotta aiemmin vastaava summa oli 2,08 mrd. euroa. Siirtotalouden kulut sisältävät sekä kansallisia että EU-tukia ja -korvauksia. Suurimmat prosentuaaliset muutokset siirtotalouden kuluissa olivat paikallishallinnon kulujen kasvu n. 7,1 milj. eurolla, voittoa tavoittelemattomien yhteisöjen kulujen kasvu n. 28,5 milj. eurolla sekä valtionhallinnon kulujen kasvu n. 2,0 milj. eurolla. Elinkeinoelämälle kohdistuneet siirtotalouden kulut kattavat 94 prosenttia kaikista siirtotalouden kuluista.

Verot ja veroluonteiset maksut kasvoivat edelleen vuonna 2017 n. 0,13 milj. eurolla. Tilikauden kuluja jäämä oli n. 1 214 milj. euroa, kun vertailuvuotena se oli 1 169 milj. euroa.

Taulukossa 20 on esitetty tuotto- ja kululaskelma, jossa huomioitu pelkästään Mavin toimintamenomomentti.

Taulukko 20. Tuotto- ja kululaskelma (sis. Mavin toimintamenomomentti).

1 000 euroa	Toteuma 2015	Toteuma 2016	Tavoite 2017	Toteuma 2017	Muutos 2016–2017
TOIMINNAN TUOTOT	3 487	4 386	3 018	3 519	-867
Maksullisen toiminnan tuotot	241	276	323	277	0
Vuokrat ja käyttökorvaukset	0	0	0	0	0
Muut toiminnan tuotot	3 246	4 110	2 695	3 242	-868
TOIMINNAN KULUT	26 670	25 959	24 824	28 673	2 713
Aineet, tarvikkeet ja tavarat					
- Ostot tilikauden aikana	163	131	80	100	-31
- Varastojen lisäys(-)/vähennys(+)	0	3	0	1	-2
Henkilöstökulut	12 221	11 401	12 070	10 893	-508
Vuokrat	1 320	1 189	1 120	1 223	34
Palvelujen ostot	11 241	10 844	9 874	11 028	184
Muut kulut	718	777	700	891	115
Valmistus omaan käyttöön (-)	-3 600	-3 075	-3 600	-2 205	870
Poistot	4 324	4 439	4 300	6 481	2 041
Sisäiset kulut	283	250	280	261	11
JÄÄMÄ I	-23 183	-21 574	-21 806	-25 154	-3 581
RAHOITUSTUOTOT JA -KULUT	0	1	0	1	0
SATUNNAISET TUOTOT JA KULUT	-5	0	0	0	0
JÄÄMÄ II	-23 188	-21 573	-21 806	-25 153	-3 581
SIIRTOTALOUDEN TUOTOT JA -KULUT					
Siirtotalouden tuotot	-1 553	-3 620	-5 200	-3 353	267
Siirtotalouden kulut	1 553	3 720	5 200	3 353	-367

Kappaleissa 1.7.5. ja 1.7.6. on kuvattu tarkemmin Mavin kautta maksettuja tukia ja Mavin IT-toimintaa vuonna 2017.

1.7.4. Tase

Taseen loppusumma kasvoi vuoteen 2016 verrattuna 3,1 milj. euroa ollen vuoden 2017 lopussa 54,5 milj. euroa. Viraston käyttöomaisuus muodostuu itsevalmistetuista toimeenpanotehtävissä tarvittavista tietojärjestelmistä: omaisuuserän arvo oli vuoden lopussa yhteensä 28,3 milj. euroa (2016: 29,1 milj. euroa). Vuoteen 2016 verrattuna keskeneräisiä tietojärjestelmiä on valmistunut ja painopiste siirtynyt valmiisiin tietojärjestelmiin muissa pitkävaikutteisissa menoissa. Virastolla ei ole aineellista omaisuutta.

Vaihto-omaisuuden arvossa tapahtui vuoden aikana pieni muutos, kun pieni määräala Enontekiöstä Lapin ELY-keskuksen alueelta saatiin myytyä. Maa-alueen kauppasumma oli 900 euroa. Pitkäaikaiset saamiset pienentyivät edelleen 0,4 milj. euroon. Lyhytaikaisissa saamisissa suurimmat muutokset olivat siirtosaamisissa (kasvua 3,6 milj. euroa) ja muissa lyhytaikaisissa saamisissa (kasvua 1,1 milj. euroa). Siirtosaamiset koostuvat pääasiassa teknisen avun tuloutusten jaksottamisesta, varsinaisia tulosuoritusta ei ole vielä menoihin liittyen viraston toimintamenomomentille kirjautunut.

Viraston taseessa Sampo-tukisaatavia on n. 8,8 milj. euroa, näiden todennäköinen arvo on kuitenkin 3,6 milj. euroa. Ero taseen arvon ja todennäköisen arvon välillä johtuu saatavien perimisen epätodennäköisyydestä erityisesti konkurssimenettelyssä tai velkajärjestelyssä olevien saatavien osalta. Lisäksi EU-rahoitteisten saatavien osalta komissiolle tapahtuva raportointi vaikuttaa kirjanpidossa avoimena olevien saatavien määrään.

Oma pääoma on virastolla negatiivinen johtuen edellisten tilikausien pääoman muutoksista ja kulu-jäämästä; viraston luonne erilaisten tukien, korvausten ja avustusten maksajana näkyy myös taseen painopisteissä ja oman pääoman negatiivisuutena. Oma pääoma supistui edelleen -222,6 milj. euroon.

Vieras pääoma oli 277,0 milj. euroa, josta pääosa muodostuu talousarvion ulkopuolisten rahastojen, Makeran ja Miran yhdystileistä (269,9 milj. euroa). Vieras pääoma kasvoi tilikauden aikana edellisvuoteen verrattuna 23,7 milj. euroa johtuen juuri rahastojen tileillä tapahtuneesta kasvusta. Siirtovelat pysyivät samalla tasolla kuin vuotta aiemmin, mutta ostovelat kasvoivat 1,4 milj. eurolla ollen vuoden lopussa 4,3 milj. euroa.

1.7.5. Mavin kautta maksetut tuet

Mavi toimii Suomen maksajavirastona. Virasto maksoi vuonna 2017 noin 2 mrd. euroa erilaisia tukia – viljelijätukia, hanke-, yritys- ja rakennetukia, markkinatukia ja muita, kuten esimerkiksi varastointiin ja menekinedistämiseen tarkoitettuja tukia – kuntien ja ELY-keskusten päätösten mukaisesti. Tukia maksettiin suoraan tuensaajille sekä muun muassa Leader-ryhmien kautta maaseudun hankkeille. Pääosa tuista on viljelijätukia.

Manner-Suomen maaseudun kehittämisohjelman toteutumista seurataan vuosittain erikseen laadittavalla vuosikertomuksella. Kertomuksessa eritellään tarkemmin mm. ohjelman toteumatilanne si-
toutumusten ja maksatusten osalta toimintalinjoittain.

Taulukossa 21 on toteutumalaskelman mukainen yhteenveto maatalouden ja maaseudun kehittämisen tuista sekä markkinatuista momenteittain vuosina 2015–2017. Siirtomenomomenttien vaikuttavuutta ja tuloksellisuutta on arvioitu luvussa 1.3.2.

Taulukko 21. Maaseudun kehittämisen ja maatalouden menot (luvut 30.10 ja 30.20).

Momentti	Momentin nimike (1 000 euroa)	2015	2016	2017	Muutos-%
30.10.40	Maatalouden aloittamis- ja investointiavustukset	417	45 977	67 742	+47 %
30.10.41	Maaseutuelinkeinotoiminnan korkotuki	12 673	10 965	10 582	-3 %
30.10.42	Luopumistuet ja –eläkkeet	61 317	70 589	62 599	-11 %
30.10.43	Eläinten hyvinvointikorvaukset	0	79 270	55 068	-31 %
30.10.44	Maatalouden toimintaedellytysten turvaaminen	17 262	17 622	6 799	-61 %
30.10.61	EU:n osallistuminen maaseudun kehittämiseen	57 108	0	0	0 %
30.10.62	Valtion rahoitusosuus EU:n osaksi rahoittamasta maaseudun kehittämisestä	45 577	0	0	0 %
30.10.64	EU:n ja valtion rahoitusosuus alueelliseen ja paikalliseen maaseudun kehittämiseen	391	40 650	126 821	+212 %
30.20.40	Maa- ja puutarhatalouden kansallinen tuki	334 117	342 167	322 548	- 6 %
30.20.41	EU-tulotuki ja EU-markkinatuki	457 908	587 810	533 707	-9 %
30.20.42	Eräät korvaukset	1 389	9 556	4	-100 %
30.20.43	Ympäristökorvaukset, luonnonmukainen tuotanto, neuvonta ja ei-tuotannolliset investoinnit	303 548	313 633	292 962	-7 %
30.20.44	Luonnonhaittakorvaukset	498 464	549 361	546 401	-1 %
30.20.45	Luopumistuet ja -korvaukset ja pellonmetsitystuki	22 482	0	0	0 %
30.20.46	EU:n osarahoittama ruokaketjun kehittäminen	3 955	3 188	3 534	+10 %
30.20.47	Kansallinen ruokaketjun kehittäminen	1 607	3 076	1 741	-43 %
30.20.48	Puutarhatalouden ja sokerintuotannon erityistoimenpiteet	334	0	0	0 %
Yhteensä		1 818 551	2 073 865	2 030 508	-2 %

Maatalouden ja maaseudun kehittämisen tuet

Maatalouden aloittamis- ja investointiavustukset kasvoivat lähes puolella 67,7 milj. euroon. Korkotuki pysyi lähes vuoden 2016 tasolla. Luopumistuet ja –eläkkeet laskivat lähemmäs vuoden 2015 tasoa toteuman ollessa vuoden lopussa 62,6 milj. euroa. Eläinten hyvinvointikorvausten määrä laski myös lähes kolmanneksella 55,1 milj. euroon. Maatalouden toimintaedellytysten turvaamisen momentille käyttöä kirjautui vuonna 2017 6,8 milj. euroa, jossa laskua edellisten vuosien reiluun 17 milj. euron tasoon oli reilu 10 milj. euroa. Ko. momentti on poistettu sittemmin talousarviosta.

EU:n ja valtion rahoitus maaseudun kehittämisestä (momentit 30.10.61–62) on päättynyt vuoden 2015 lopussa, joten toteumatietoja ei näille momenteille enää vuodesta 2016 eteenpäin ole ollut. Uuden ohjelmakauden menoja on siirrytty maksamaan momentilta 30.10.64. Ko. momentin käyttö onkin ohjelmakauden edetessä lisääntynyt ja vuonna 2017 momentille kirjatut menot olivat jo 126,8 milj. euroa (2016: 40,7 milj. euroa).

Maa- ja puutarhatalouden kansallisten tukien momentin (30.20.40) määräraha ja menot pysyivät jokseenkin ennallaan.

EU-tulotukien ja -markkinatukien momentin 30.20.41 toteumasta valtaosa koostuu EU-tulotuesta ja sen sisällä perus- ja viherryttämistuesta. Suorien tukien järjestelmä muuttui uuden ohjelmakauden myötä vuonna 2015. Vuoden 2015 suorat pinta-alueet maksettiin aiemmista vuosista poiketen kahdessa erässä. Tukien toinen erä maksettiin vuonna 2016. Vuoden 2015 peltokasvipalkkio maksettiin kokonaan vuoden 2016 puolella. Vuoden 2016 pinta-alaperusteisista suorista tuista suurempi osa maksettiin vuoden 2016 puolella, jolloin tukivuotta seuraavan vuoden puolelle (2017) siirtyi maksettavaksi huomattavasti pienempi tukisumma, kuin vuoden 2015 pinta-alaperusteisista tuista. Vuonna 2016 maksettiin siten huomattavasti enemmän edellisen tukivuoden tukea, kuin vuonna 2017. Tämän seurauksena EU-tulotukien toteuma pieneni merkittävästi edellisestä vuodesta. Kokonaisuudessaan EU-tulotukien toteuma pieneni n. 54,1 milj. euroa edellisvuoteen verrattuna. EU-markkinatukena maksettava koulumaito muodosti alle prosentin (noin 3,6 milj. euroa) momentin 30.20.41 käytöstä.

Momentilta 30.20.42 (eräät korvaukset) maksetut satovahinkokorvaukset olivat vuoden 2015 tai aiemmin tapahtuneiden vahinkojen korvauksia. Menoja oli vuonna 2017 alle 4 000 euroa. Momentin 30.20.43 toteuma oli vuonna 2017 293 milj. euroa; laskua on edelliseen vuoteen verrattuna n. 21 milj. euroa. Momentin käytöstä pääosa tulee ympäristökorvausten maksamisesta.

Momentin 30.20.44 (luonnonhaittakorvaukset) määräraha ja menot 2017 pysyivät jokseenkin samalla tasolla kuin edellisellä tilikaudella.

Momentin 30.20.46 (EU:n osarahoittama ruokaketjun kehittäminen) toteuma kasvoi vuodesta 2016, koska tuottajaorganisaatiotuen maksettu summa kasvoi. EU:n osarahoittaman tiedotus- ja menekinedistämistuen maksettu summa sen sijaan pieneni, sillä ainoa käynnissä oleva ohjelma päättyi vuoden 2017 alussa. Maksetun mehiläishoidontuen määrä pysyi miltei ennallaan.

Momentilta 30.20.47 (Kansallinen ruokaketjun kehittäminen) maksettiin ruokaketjun toiminnan edistämisen valtionavustuksia. Maa- ja metsätalousministeriön jakopäätöksen mukaisesti ruokaketjun toiminnan edistämisen valtionavustuksia maksettiin siirtomomenteilta 414.30.20.47.1 (muut ruokaketjuhankkeet), 414.30.20.47.3 (luomu- ja lähiruokahankkeet) ja 415.30.20.47.5 (peruna-alan kehittämishankkeet). Momentin toteuma pieneni, koska käynnissä olevia hankkeita oli aiempaa vähemmän. Momentille kirjattiin myös viraston käytössä ollut ruokaketjun hankekehittäjän palkkaus- ja muut menot sekä koulujakelun toimeenpanossa tarvittavan tietojärjestelmän kehittämismenoja.

Momentit 30.20.45 ja 30.20.48 eivät ole enää talousarviossa, joten vuoden 2015 jälkeen toteumia ei näille momenteille ole enää kirjautunut.

Markkinatuet

Myönnettyjen vientitodistusten lukumäärä väheni reiluun neljännekseen edellisen vuoden tasosta säädosmuutoksista johtuen. Koulujakelujärjestelmän lainsäädäntö uudistui ja sen myötä Suomi alkoi toimeenpanna koulumaitojärjestelmän lisäksi kouluhedelmäjärjestelmää 1.8.2017 alkaen. Säädosmuutoksista johtuen koulumaitotukea maksettiin 9 % vähemmän kuin edellisenä vuonna.

Taulukko 22. Markkinatukipäätökset (eurot ja kappaleet vuosina 2016–2017).

MARKKINATUET	2016		2017	
	kpl	euro	kpl	euro
VIENTI				
Tukipäätökset	0	0	0	0
Todistukset	222		63	
TUONTI				
Tuontitodistukset	201		196	
SISÄMARKKINATUET				
Koulumaito-ohjelma	371	3 999 839,35	337	3 616 076,27
Kouluhedelmäohjelma			26	24 048,62
Muut tuet	184	6 487 982,15	71	5 134 608,12
INTERVENTIO (kaikki tuotteet yht.)				
- ostot		4 894 082,85		0,00
- varastointikorvaukset		139 220,03		184 802,63
- muut		15 612,29		5,50
- myynnit		0,00		0,00
Kaikki yht.	978	15 536 736,67	693	8 959 541,14

Rasvattoman maitojauheen varastotilanne säilyi muuttumattomana. Varsinaisia uusia maitojauheen osto- tai myyntitapahtumia ei syntynyt vuoden 2017 aikana, ainoastaan näytteenotossa käytetyt vajaat säkit poistettiin. Varastojen vuokratulua kertyi koko vuoden ajalta. Tukea maksettiin tuottajaorganisaatioille, menekinedistämistoimille, ruokaketjun kehittämishankkeille ja mehiläishoitoalan kehittämistoimille. Myös yksityisen varastoinnin tukea maksettiin alkuvuodesta juuston varastoinnin osalta.

Muut korvaukset ja tuet

Mavin kautta maksettiin vuonna 2017 myös muita kuin maatalouteen, maaseudun kehittämiseen ja markkinatukiin liittyviä tukia ja korvauksia. Mavin toimintamenoista maksetaan joka toinen vuosi Ahvenanmaan kunnille korvauksia maaseutuhallinnon tehtävien hoitamisesta (50 000 euroa/vuosi). Seuraavan kerran korvaukset maksetaan vuonna 2018.

Korvauksia petoeläinten aiheuttamista viljelys-, kotieläin-, irtaimisto- ja porovahingoista maksettiin n. 3 milj. euroa enemmän kuin vuonna 2016. Nousu oli seurausta lisääntyneistä vahinkomääristä sekä päivitetystä porojen korvausarvoista, jotka nousivat 33 prosenttia edellisvuodesta. Hirvieläinten aiheuttamien maatalousvahinkojen korvaukset lisääntyivät 71 000 euroa eli 40 prosenttia edellisvuoteen verrattuna.

Vähävaraisten avun osalta momentille 32.50.64 kirjautuneet menot vuonna 2017 olivat lähes 1,8 milj. euroa.

Taulukko 23. Mavin maksamat, maa- ja metsätalousministeriön hallinnon ja luonnonvaratalouden sekä työ- ja elinkeinoministeriön sektoreille kuuluvat korvaukset ja tuet.

Momentti	Momentin nimike (1 000 euroa)	2015	2016	2017	Muutos-%
30.01.03	Maaseutuviraston toimintamenot	0	100	0	-100 %
30.01.40	Bioenergiatuotannon avustukset	110	0	0	0 %
30.40.41	Hirvieläinten aiheuttamien vahinkojen korvaaminen	191	176	247	+40 %
30.40.42	Petoeläinten aiheuttamien vahinkojen korvaaminen	7 875	5 815	8 855	+52 %
32.50.64	EU:n ja valtion rahoitusosuus EU:n rakennerahasto-, ulko- ja yhteistyö- ja muihin koheesiopolitiikan ohjelmiin	1 596	3 904	1 794	-54 %
	Yhteensä	9 772	9 995	10 896	-9 %

1.7.6. Mavin IT-toiminta

Tietohallintomenot muodostavat merkittävän osan viraston vuosittaisista toimintamenoista, koska viraston liiketoiminta on sidoksissa toimiviin tietojärjestelmiin. Viraston lähes kaikki palvelut tapahtuvat digitaalisesti. Tilikaudella 2017 tieto- ja teknologiapalveluiden tekeminen kohdistui ydintoimintojen tietojärjestelmien yhteisten osien, tukitoimintojen tietojärjestelmien sekä perustietotekniikan tekemiseen ja hallinnolliseen kehittämiseen. Vuoden 2017 aikana osastojen ja tieto- ja teknologiapalveluiden välistä yhteistyötä ja roolijakoa pyrittiin selkeyttämään. Tärkeänä ohjausvälineenä toimi loppuvuodesta 2016 perustettu ICT-toiminnan ohjausryhmä, jonka kautta yhteisiä asioita ja kehitysprojekteja voitiin linjata, viestiä ja viedä eteenpäin osastoille.

Uuden Ruokaviraston tietohallinnon valmistelutyö alkoi todenteolla kevään 2017 aikana ja kiihtyi vuoden loppua kohden. Tavoitteena on organisoida Ruokaviraston tietohallinto siten, että sen avulla vahvistetaan toimialan digitalisaation edellytyksiä sekä mahdollistetaan toimintatapojen ja toimintakulttuurin kehittäminen, toiminnan tehokkuuden lisääminen, kustannussäästöt ja resurssitehokkuus.

Ydintoimintojen tietojärjestelmät

Tuotanto- ja sovelluskehitysympäristön uudistamista varten asetettu MMM:n ohjaama META II -hanke jatkui läpi koko vuoden 2017. Teknologiaympäristö saatiin valmiiksi kesän 2017 aikana ja vuoden lopussa siirryttiin sovellusten käyttöönottovaiheeseen, jonka on määrä jatkua maaliskuulle 2018 asti. Suurin osa Maaseutuviraston sovelluksista siirtyy uuteen tuotantoympäristöön helmikuun 2018 aikana. Vaikka uudistamishankkeen ajan on jouduttu osittain ylläpitämään kahta eri teknologiaympäristöä, käyttöpalvelukustannukset nousivat vuodelle 2017 vain noin 5 prosenttia. Vähäinen kustannusten nousu johtuu pääsääntöisesti MMM:n hankkeelle osoittamasta rahoituksesta.

Ydintoimintojen tietojärjestelmiä palveleviin yhteisiin IT-järjestelmiin (yhteentoimivuuspalvelut) liittyvät palvelut ostettiin Maanmittauslaitoksen IT-palvelukeskukselta. Yhteentoimivuuspalvelujen kehittämistä koordinoi MMM:n vetämä META-asiantuntijaryhmä. Yhteentoimivuuspalvelujen osalta kustannukset pysyivät konsulttiostojen sekä IT-palvelukeskukselta ostettavan työn osalta suunnilleen samalla tasolla kuin vuonna 2016.

Tukitoimintojen tietojärjestelmät

Tukitoimintojen tietojärjestelmien osalta vuoden aikana tekeminen kohdistui hyvin pitkälti Ruokaviraston valmisteluun mm. kolmen eri verkkosivustoprojektin kautta. Muutoshankkeen aikainen intranet ja työtilat toteutettiin keväällä. Ekstranet-projekti on hyvässä vauhdissa. Ulkoisen verkkosivuston suunnittelu on aloitettu ja projekti asetettu.

Perustietotekniikka

Syksyllä 2016 allekirjoitetun uuden tietoliikennesopimuksen positiiviset kustannusvaikutukset heijastuivat vahvasti vuodelle 2017. Tietoliikenteen osalta kustannusten lasku oli lähes 50 prosenttia. Kokonaisuutena perustietotekniikan kustannukset pysyivät suunnilleen samalla tasolla kuin vuonna 2016.

Ruokaviraston perustamiseen liittyvän suunnittelun yhteydessä linjattiin syksyllä 2017, että Ruokaviraston perustietotekniikkakokonaisuus rakentuu Valtorin tuotteistettujen palvelujen varaan. Valtorin palvelujen käyttöönottoon liittyvä suunnittelutyö sekä varsinaiset käyttöönotot tapahtuvat vuoden 2018 aikana tietoliikenteen ja työasemapalvelujen osalta.

Taulukko 24. Mavin tietohallinto ja muut perusrakenteet vuosina 2015–2017.

1 000 €	Toteuma 2015	Toteuma 2016	Tavoite 2017	Toteuma 2017
Tietotekniikan käyttökulut	6 685	6 662	6 896	7 758
Tietotekniikkainvestoinnit	6 536	7 323	7 233	5 245

1.8. Sisäisen valvonnan arviointi- ja vahvistuslausuma

Arvio Maaseutuviraston vuoden 2017 sisäisen valvonnan tilasta perustuu varainhoitovuoden aikaisiin tarkastushavaintoihin (ml. tietoturvasertifikaatin ISO 27001 ylläpitoon liittyvät auditoinnit) sekä ai-neistoihin, jota virastossa on kerätty EU-maksajaviraston hallinnollista vahvistuslausumaa ja viraston riskikartoitusta varten. Arviointi- ja vahvistuslausuman laatimiseksi viraston johtoryhmässä keskusteltiin johdon omista riskikäsityksistä suppean COSO-ERM –viitekehyksen pohjalta.

Maaseutuvirastossa on huolehdittu talousarvioasetuksen 69 §:n mukaisesti siitä, että virastossa on talouden ja toiminnan laajuuteen ja sisältöön sekä niihin liittyviin riskeihin nähden asianmukaiset menettelyt, jotka varmistavat Maaseutuviraston talouden ja toiminnan laillisuuden ja tuloksellisuuden, viraston hallinnassa olevien varojen ja omaisuuden turvaamisen sekä Maaseutuviraston johtamisen ja ulkoisen ohjauksen edellyttämät oikeat ja riittävät tiedot viraston ja laitoksen taloudesta ja toiminnasta.

Maaseutuviraston välitettävänä olevien varojen hoito ja muille virastoille ja laitoksille annetut tehtävät, joista Maaseutuvirasto vastaa, ovat toteutuneet talousarvioasetuksen mukaisesti.

Käytössä olevat menettelyt antavat kohtuullisen varmuuden sisäisen valvonnan tilasta Maaseutuvirastossa.

Sisäisen valvonnan kannalta kehittämiskohteina vuonna 2018 ovat Mavin prosessikuvausten ja mittariston kehittäminen sekä raportoinnin kehittäminen.

1.9. Arviointien tulokset

Mavissa toteutettiin tietoturvallisuuden hallinnan ISO/IEC 27001 -seuranta-auditoinnit 29.5.2017 ja 12.-13.12.2017. Arvioinnissa ei todettu lieviä eikä vakavia poikkeamia.

1.10. Yhteenveto havaituista väärinkäytöksistä

Maatalous

Viljelijätukien takaisinperinnät ovat johtuneet erilaisista syistä. Takaisinperintöjen syinä ovat yleisimmin maatilojen valvonnoissa havaitut virheet ja puutteet.

Taulukossa 25 esitetään kaikki vuonna 2017 tehdyt viljelijätukien takaisinperintäpäätökset ja summakarenssit yhteisarvoltaan noin 5,6 milj. euroa.

Perimättä oli vuoden 2017 lopussa kyseisenä vuonna perittäväksi tulleita takaisinperintäsaatavia yhteisarvoltaan noin 1,39 milj. euroa EU:n osuuden ollessa 0,48 milj. euroa. Loppuvuodesta syntyneet saatavat saadaan kuitenkin pääsääntöisesti perittyä takaisin seuraavana vuonna maksettavista tuista. Perityksi saatiin 31.12.2017 mennessä noin 75 prosenttia vuonna 2017 perintään tulleista viljelijätuksista. Saatavien perintä jatkuu edelleen vuonna 2018. Rikostuomioon johtaneita väärinkäytöksiä ei ollut.

Summakarenssitapauksia, joissa tuen hakijalle ei makseta ao. tuen hakuvuoden EU-rahoitteisia tukia lainkaan sekä tehdään seuraavien kolmen vuoden aikana maksettavien EU-rahoitteisten tukien vä-

hennys, oli vuonna 2017 tehtyjä päätöksiä yhteensä 205 kpl, yhteisarvoltaan noin 0,37 milj. euroa euroa EU:n osuuden ollessa noin 0,32 milj. euroa.

Taulukko 25. Viljelijätukien takaisinperinnät vuonna 2017.

	Kaikki päätökset (sis. summakarenssitapaukset)	
	Euro, yhteensä	Euro, EU-osuus
Perittäväksi määrätty ajalla 1.1.–31.12.2017	5 638 414,84	1 982 200,72
joista peritty 1.1.–31.12.2017	4 252 813,46	1 506 333,80
Perimättä 31.12.2017	1 385 601,38	475 866,92

Maaseudun kehittäminen

Päättyneen Manner-Suomen maaseudun kehittämisohjelman EU-osarahoitteisissa maaseudun hanke- ja yritystuissa yleisimpiä takaisinperinnän syitä on ollut, että investointikohteesta on luovuttu tai tuettu toiminta on lopetettu tukisäännösten vastaisesti ennen 5 vuoden sitoumuskauden päättymistä. Lisäksi on havaittu muutamissa tapauksissa tukikelvottomia kustannuksia.

EU-osarahoitteisissa maaseudun hanke- ja yritystuissa takaisinperintäpäätöksiä tehtiin vuonna 2017 yhteensä 85 kappaletta (taulukko 26). Yritystuissa tehtiin enemmän takaisinperintäpäätöksiä kuin hanketuissa. Hanke- ja yritystukien takaisinperintäpäätösten lukumäärä vuonna 2017 on pienempi kuin edellisvuotena (vuonna 2016 yhteensä 127 kpl). Ohjelmakausi 2007–2013 on suljettu vuonna 2016 ja tämän ohjelmakauden tukien takaisinperintäpäätösten lukumäärä tulee todennäköisesti laskemaan edelleen vuonna 2018. Ohjelmakauden 2014–2020 osalta takaisinperintäpäätöksiä on tehty 3 kpl ja näiden määrä tulee kasvamaan jatkossa.

Vuonna 2017 takaisinperintäpäätöksillä määrättiin maksettavaksi takaisin tukea yhteensä noin 1,42 milj. euroa, josta EU-osuus on yhteensä 0,64 milj. euroa. Näistä perittäväksi määräytyistä tuista on yhteensä saatu perityksi noin 0,16 milj. euroa, josta EU-osuus on yhteensä noin 0,07 milj. euroa. Vuoden 2017 lopussa perimättä olevan saatavan määrään on vaikuttanut osaltaan ohjelmakauden 2007–2013 konkurssitapaukset ja valitusviranomaisten käsittelyssä olevat tapaukset samoin kuin se, että osassa takaisinperintäpäätöksiä on määrätty tuen takaisinmaksu tapahtuvaksi vuonna 2018. Saatavien perintä jatkuu edelleen vuonna 2018. Tuissa ei ole tullut ilmi väärinkäytöksiä, jotka olisivat johtaneet rikostuomioon.

Taulukko 26. EU-osarahoitteisten ja kansallisten maaseudun hanke- ja yritystukien takaisinperintäpäätökset vuonna 2017.

	Ohjelmakausi 2014–2020	Ohjelmakausi 2007–2013	
	MSR	MSR	
	Manner-Suomen maaseudun kehittämisohjelma pääoma	Manner-Suomen maaseudun kehittämisohjelma pääoma	Yhteensä pääoma
Takaisinperintäpäätökset 1.1.–31.12.2017 (kpl)	3	82	85
Perittäväksi määrätty EU-osuutta, euroa	112 529,18	531 612,53	644 141,71
Perittäväksi määrätty valtion osuutta, euroa	155 397,48	624 618,08	780 015,56
Perittäväksi määrätty yhteensä, euroa	267 926,66	1 156 230,61	1 424 157,27
Perityksi saatu EU-osuutta, euroa	0,00	73 226,38	73 226,38
Perityksi saatu valtion osuutta, euroa	0,00	83 806,97	83 806,97
Perityksi saatu yhteensä, euroa	0,00	157 033,35	157 033,35
Perimättä EU-osuutta, euroa	112 529,18	458 386,15	570 915,33
Perimättä valtion osuutta, euroa	155 397,48	540 811,11	696 208,59
Perimättä yhteensä, euroa	267 926,66	999 197,26	1 267 123,92

Ei-tuotannollisten investointien tuet

Ei-tuotannollisten investointien tukia ei määrätty vuonna 2017 takaisinperittäviksi.

Metsätalous

Maaseutuvirasto tekee kestävän metsätalouden rahoituksesta annetun lain (1094/1996) mukaisia tukien takaisinperintäpäätöksiä ja rahoituksen peruutuksia Suomen metsäkeskuksen esityksestä. Vuonna 2017 Maviin saapui uusia takaisinperintäesityksiä 212 kpl. Pääosa takaisinperinnöistä koski kunnostusojituksen suunnittelutukia. Suuri määrä johtui siitä, että vanhan lain hankkeiden toteutusaika päättyi eikä kaikkia hankkeita saatu toteutettua loppuun. Lisäksi metsäkeskus luopui nk. vapaaehtoisesta palautusmenettelystä, koska lainmukaisia korkoja ei aina saatu perittyä. Vuoden lopussa Mavissa oli vireillä 167 takaisinperintäesitystä.

Taulukko 27. Kestävän metsätalouden rahoituksesta annetun lain (1094/1996) mukaiset takaisinperinnät 2017 ja aikaisemmat avoimet saatavat.

Kansallisia	KEMERA-tuki takaisinperinnät
Takaisinperintäpäätökset 1.1.–31.12.2017, kpl	39
Perittäväksi määrätty pääoma v.2017, euroa	40 002,31
Perittäväksi määrätty korkoja v.2017, euroa	8 714,09
Perityksi saatu v. 2017 määrättyjä pääomia, euroa	34 627,25
Perityksi saatu v.2017 määrättyjä korkoja ja viivästyskorkoja	8 093,49
Perityksi saatu vuosilta 2013–2016 avoimena olleita pääomia, korkoja ja viivästyskorkoja, yhteensä euroa	5 725,27
Perityksi saatu kaikkiaan v.2017, euroa (sisältää poistoja 625,39 euroa)	48 446,01
Perintä osittain tai kokonaan kesken, kpl	13
Perimättä pääomaa, korkoja ja viivästyskorkoja 31.12.2016 yhteensä euroa	7 577,76

Takaisinperintäpäätöksiä tehtiin 39 kpl, perimättä jättämisspäätöksiä 6 kpl ja yhden esityksen käsittely keskeytettiin aiheettomana. Takaisinperittäväksi määrätty summat olivat korkoineen yhteensä noin

48 700 euroa. Kahdesta päätöksestä valitettiin hallinto-oikeuteen. Vuosina 2013–2017 takaisinperittäviksi määrätystä metsätuista saatiin korkoineen perittyä noin 48 500 euroa. Kaikki tuet olivat kansallisia. Kokonaan saatiin perittyä loppuun edellisiltä vuosilta avoimena olleita tai kertomusvuonna määrättyjä saatavia 35 kpl. Avoimeksi osin tai kokonaan jäi vuodenvaihteessa 13 kpl tapauksia, yhteissummaltaan korkoineen 7 578 euroa.

Tuissa ei ole tullut ilmi väärinkäytöksiä, jotka olisivat johtaneet rikostuomioon.

Sääntöjenvastaisuusraportointi

Maaseutuviraston hallinnoimissa viljelijätuissa, EU-osarahoitteisissa tai kansallisesti rahoitetuissa maaseudun yritys- ja hanketuissa, eikä markkinatuissa ole vuonna 2017 ilmennyt sellaisia sääntöjenvastaisuusraportoinnin piiriin kuuluvia väärinkäytöksiä, jotka olisivat johtaneet rikosprosessiin taikka -tuomioon.

Euroopan petostentorjuntavirastolle (OLAF) on vuonna 2017 raportoitu komission asetuksen (EY) N:o 1848/2006 mukaisia sääntöjenvastaisuustapauksia seuraavasti:

Komission asetuksen (EY) N:o 1848/2006 mukaisia 10 000 euroa tai sitä suurempia (yhteisön rahoitusosuudet) uusia 3 artiklan mukaisia sääntöjenvastaisuustapauksia on raportoitu yhteensä 7 kappaletta. Tapaukset liittyivät yritys- ja hanketukiin sekä nuoren viljelijän aloitustukeen. 3 artiklan sääntöjenvastaisuustapauksissa EU:n tukiosuus on vuonna 2017 ollut yhteensä 126 686,21 euroa, josta maksatuksen jälkeen on havaittu ja siten takaisinperittäväksi määrätty 107 513,02 euroa.

Komission asetuksen (EY) N:o 1848/2006 5 artiklan mukaisia muutosilmoituksia on vuonna 2017 raportoitu yhteensä 26 kappaletta.

2. Talousarvion toteutumalaskelma

Maaseutuviraston talousarvion toteutumalaskelma						
Osaston, momentin ja tilijaoittelun numero ja nimi		Tilinpäätös 2016	Talousarvio 2017 (TA + LTA:t)	Tilinpäätös 2017	Vertailu Tilinpäätös - Talousarvio	Toteutuma %
11. Verot ja veronluonteiset tulot		94 626,43	18 024	18 023,51	0,00	100 %
11.04.01.	Arvonlisävero	94 626,43	18 024	18 023,51	0,00	100 %
12. Sekalaiset tulot		944 411 900,06	886 000 326	883 071 112,44	-2 929 214,04	100 %
12.28.92.	Euroopan unionin perinteisten omien varojen kanto palkkiot	242 997,00	275 142	275 141,92	0,00	100 %
12.30.01.	EU:n maataloustukirahastoista saatavat tulot	537 737 945,36	544 503 000	537 265 760,36	-7 237 239,64	99 %
12.30.02.	Maaseudun kehittämiseen saatavat tulot EU:lta	397 123 239,39	310 000 000	314 308 025,60	4 308 025,60	101 %
12.30.99.	Maa- ja metsätalousministeriön hallinnonalan muut tulot	3 511 733,78	3 676 046	3 676 046,33	0,00	100 %
12.39.04.	Siirrettyjen määrärahojen peruutukset	5 222 097,11	27 128 426	27 128 425,50	0,00	100 %
12.39.10.	Muut sekalaiset tulot	573 887,42	417 713	417 712,73	0,00	100 %
13. Korkeatulo, osakkeiden myyntitulot ja voiton tulot		18 409,83	14 114	14 113,55	0,00	100 %
13.01.05.	Korkeatuloista lainoista	18 409,83	14 114	14 113,55	0,00	100 %
15. Lainat		160 800,95	135 681	135 680,71	0,00	100 %
15.01.04.	Muiden lainojen lyhennykset	160 800,95	135 681	135 680,71	0,00	100 %
Talousarvio tilien yhteensä		944 685 737,27	886 168 144	883 238 930,21	-2 929 214,04	100 %

Pääluokan, momentin ja tilijaoittelun numero, nimi ja määrärahalaji	Tilinpäätös 2016	Talousarvio 2017 (TA + LTAt)	Talousarvion 2017 määrärahojen		Tilinpäätös 2017	Vertailu Talousarvio - Tilinpäätös	Siirtomäärärahoja koskevat täydentävät tiedot			
			käyttö vuonna 2017	siirto seuraavalle vuodelle			Edellisiltä vuosilta siirtyneet	Käytettävissä vuonna 2017	Käyttö vuonna 2017 (pl. peruutukset)	Siirretty seuraavalle vuodelle
28. Valtiovarainministeriön hallinnonala	13 033,64	11 016	11 016,00	0,00	11 016,00	0,00	0,00	11 016,00	11 016,00	0,00
28.0129. Valtiovarainministeriön hallinnonalan arvonlisävero menot (arvio määräraha)	2 522,64	0	0,00		0,00	0,00				
28.60.12. Osaamisen kehittäminen (siirtomääräraha 2v)	10 511,00	11 016	11 016,00	0,00	11 016,00	0,00	0,00	11 016,00	11 016,00	0,00
30. Maa- ja metsätalousministeriön hallinnonala	2 078 303 243,61	2 126 270 490	1 805 132 474,99	301 133 924,54	2 106 266 399,53	20 004 090,12	297 188 694,68	1 729 531 932,37	1 393 220 104,11	309 183 402,76
30.0101. Maa- ja metsätalousministeriön toimintamenot (netto b) (siirtomääräraha 2v)	377 604,00	330 753	330 753,00	0,00	330 753,00	0,00	0,00	330 753,00	330 753,00	0,00
30.01014. Maaseutuviraston toimintamenot (KP Y)	377 604,00	330 753	330 753,00	0,00	330 753,00	0,00	0,00	330 753,00	330 753,00	0,00
30.0123. Hallinnolliset järjestelyt (siirtomääräraha 2v)		1000 000	1000 000,00	0,00	1000 000,00	0,00		1000 000,00	1000 000,00	0,00
30.0129. Maa- ja metsätalousministeriön hallinnonalan arvonlisävero menot	2 906 458,07	2 813 252	2 813 251,96		2 813 251,96	0,00				
30.10.40. Maatalouden aloittamis- ja investointiavustukset (siirtomääräraha 3v)	54 800 000,00	71976 000	37 337 332,32	34 638 667,68	71976 000,00	0,00	30 405 107,11	102 381 107,11	67 742 439,43	34 638 667,68
30.10.41. Maaseutuelinkeinotoiminnan korotuki (arvio määräraha)	10 964 673,46	14 000 000	10 582 103,75		10 582 103,75	3 417 896,25				
30.10.42. Luopumistuet ja -eläkkeet (siirtomääräraha 2v)	72 630 000,00	57 230 000	45 245 034,98	11984 965,02	57 230 000,00	0,00	17 354 138,30	74 584 138,30	62 599 173,28	11984 965,02
30.10.43. Eläinten hyvinvointikorvaukset (siirtomääräraha 3v)	67 767 000,00	67 767 000	1838 128,16	65 928 871,84	67 767 000,00	0,00	53 429 861,57	121 196 861,57	55 067 989,73	66 128 871,84
30.10.43.1. Eläinten hyvinvointikorvaukset (kausi 2014-2020) (KP Y)	67 567 000,00	67 467 000	1838 128,16	65 628 871,84	67 467 000,00	0,00	53 229 861,57	120 696 861,57	55 067 989,73	65 628 871,84
30.10.43.2. Ohjelman korvaukset ja maksut (KP Y)	200 000,00	300 000	0,00	300 000,00	300 000,00	0,00	200 000,00	500 000,00	0,00	500 000,00
30.10.44. Maatalouden toimintaedellytysten turvaaminen (siirtomääräraha 3v)	35 000 000,00						35 304 574,72	35 304 574,72	6 798 903,67	2 505 671,05

Pääluokan, momentin ja tilijaoittelun numero, nimi ja määrärahalaji	Tilinpäätös 2016	Talousarvio 2017 (TA + LTA:t)	Talousarvion 2017 määrärahojen		Tilinpäätös 2017	Vertailu Talousarvio - Tilinpäätös	Siirtomäärärahoja koskevat täydentävät tiedot			
			käyttö vuonna 2017	siirto seuraavalle vuodelle			Edellisiltä vuodeltä siirtyneet	Käytettävissä vuonna 2017	Käyttö vuonna 2017 (pl. peruutukset)	Siirretty seuraavalle vuodelle
30.10.64. EU:n ja valtion rahoitusosuus alueelliseen ja paikalliseen maaseudun kehittämiseen (arvio määräraha)	40 650 185,29	136 000 000	126 821 126,12		126 821 126,12	9 178 873,88				
30.10.64.1 Yritys- ja hanketuet (EU) (KP Y)	17 497 290,28	58 472 000	54 882 507,32		54 882 507,32	3 589 492,68				
30.10.64.2. Yritys- ja hanketuet (valtio) (KP Y)	22 077 637,70	67 928 000	63 841 999,06		63 841 999,06	4 086 000,94				
30.10.64.3. Tekninen apu (EU) (KP Y)	0,00	3 528 000	2 897 768,82		2 897 768,82	630 231,18				
30.10.64.4. Tekninen apu (valtio) (KP Y)	0,00	4 872 000	4 001 681,24		4 001 681,24	870 318,76				
30.10.64.5. Ohjelmien korjaukset ja lisämaksut (valtio) (KP Y)	1075 257,31	1200 000	1 197 169,68		1 197 169,68	2 830,32				
30.20.03. Maaseutuviraston toimintamenot (netto b) (siirtomääräraha 2 v)	26 250 000,00	24 202 000	18 796 273,62	5 405 726,38	24 202 000,00	0,00	4 593 185,15	28 795 185,15	23 389 458,77	5 405 726,38
30.20.40. Maa- ja puutarhatalouden kansallinen tuki (siirtomääräraha 2 v)	321 700 000,00	327 900 000	267 647 080,01	60 252 919,99	327 900 000,00	0,00	54 901 018,08	382 801 018,08	322 548 098,09	60 252 919,99
30.20.41. EU-tulotuki ja EU-markkinatuki (arvio määräraha)	587 810 344,89	541 100 000	533 706 680,01		533 706 680,01	7 393 319,99				
30.20.42. Eräät korvaukset (siirtomääräraha 3 v)	4 500 000,00						1744 401,10	1744 401,10	3 508,31	1740 892,79
30.20.42.3 Sotavahinkojen korvaaminen (KP Y)	4 500 000,00						1744 401,10	1744 401,10	3 508,31	1740 892,79
30.20.43. Ympäristökorvaukset, luonnonmukainen tuotanto, neuvonta ja ei-tuotannolliset investoinnit (siirtomääräraha 3v)	300 043 000,00	300 043 000	260 165 366,74	39 877 633,26	300 043 000,00	0,00	35 051 683,65	335 094 683,65	292 961 950,79	42 132 732,86
30.20.43.2. Maatalouden ympäristökorvaukset, luonnonmukainen tuotanto, neuvonta ja ei-tuotannolliset investoinnit (kausi 2014-2020) (KP Y)	297 743 000,00	299 543 000	260 165 366,74	39 377 633,26	299 543 000,00	0,00	32 746 092,67	332 289 092,67	292 911 459,41	39 377 633,26
30.20.43.3. Maatalouden ympäristötuki, eläinten hyvinvointia edistävät tuet ja ei-tuotannollisten investointien tuki (kausi 2007-2013) (KP Y)	2 000 000,00	200 000	0,00	200 000,00	200 000,00	0,00	2 000 000,00	2 200 000,00	0,00	2 200 000,00
30.20.43.7. Ohjelman korjaukset ja lisämaksut (KP Y)	300 000,00	300 000	0,00	300 000,00	300 000,00	0,00	305 590,98	605 590,98	50 491,38	555 099,60

Pääluokan, momentin ja tilijaoittelun numero, nimi ja määrärahalaji	Tilinpäätös 2016	Talousarvio 2017 (TA + LTAt)	Talousarvion 2017 määrärahojen		Tilinpäätös 2017	Vertailu Talousarvio - Tilinpäätös	Siirtomäärärahoja koskevat täydentävät tiedot			
			käyttö vuonna 2017	siirto seuraavalle vuodelle			Edellisiltä vuosilta siirtyneet	Käytettävissä vuonna 2017	Käyttö vuonna 2017 (pl. peruutukset)	Siirretty seuraavalle vuodelle
30.20.44. Luonnonhaittakorvaukset (siirtomääräraha 3 v)	546 888 000,00	572 888 000	493 549 577,78	79 338 422,22	572 888 000,00	0,00	53 199 520,26	626 087 520,26	546 401 283,26	79 686 237,00
30.20.44.1. Luonnonhaittakorvaus (kausi 2007-2013) (KP Y)	100 000,00	200 000	0,00	200 000,00	200 000,00	0,00	100 000,00	300 000,00	0,00	300 000,00
30.20.44.2. Luonnonhaittakorvaus (kausi 2014-2020) (KP Y)	546 488 000,00	572 388 000	493 549 577,78	78 838 422,22	572 388 000,00	0,00	52 798 284,85	625 186 284,85	546 347 862,63	78 838 422,22
30.20.44.3 Ohjelman korjaukset ja lisäamksut (KP Y)	300 000,00	300 000	0,00	300 000,00	300 000,00	0,00	301235,41	601235,41	53 420,63	547 814,78
30.20.46. EU:n osarahoittama ruokaketjun kehittäminen (siirtomääräraha 3 v)	3 405 000,00	5 105 000	1398 281,85	3 706 718,15	5 105 000,00	0,00	4 135 778,96	9 240 778,96	3 533 587,06	4 706 718,15
30.20.46.1. Hunajan tuotannon ja markkinoinnin edistäminen (EU-osarahoitteinen) (KP Y)	205 000,00	205 000	176 458,56	28 541,44	205 000,00	0,00	54 815,44	259 815,44	231274,00	28 541,44
30.20.46.2. Koulujakehujärjestelmän liitännäistoimenpiteet (KP Y)		500 000	0,00	500 000,00	500 000,00	0,00		500 000,00	0,00	500 000,00
30.20.46.4. Menekinedistäminen sisämarkkinoilla ja yhteisön ulkopuolella (KP Y)	1000 000,00	2 200 000	0,00	2 200 000,00	2 200 000,00	0,00	2 200 000,00	4 400 000,00	199 526,25	3 200 000,00
30.20.46.6. Tuottajajärjestöjen toimintaohjelmat (KP Y)	2 200 000,00	2 200 000	1221823,29	978 176,71	2 200 000,00	0,00	1880 963,52	4 080 963,52	3 102 786,81	978 176,71
30.20.47. Kansallinen ruokaketjun kehittäminen (siirtomääräraha 3v)	0,00	0	0,00	0,00	0,00	0,00	1769 425,78	1769 425,78	1741474,03	0,00
30.20.47.1. Ruokaketjun kehittämissankkeet (KP Y)	0,00	0	0,00	0,00	0,00	0,00	1147 365,75	1147 365,75	1147 365,75	0,00
30.20.47.3. Luomualan ja lähiruuan ohjelmat (KP Y)							399 130,95	399 130,95	399 130,95	0,00
30.20.47.5. Peruna-alan kehittämis- ja menekinedistämis-toimenpiteet (KP Y)							222 929,08	222 929,08	194 977,33	0,00
30.40.40. Eräät luonnonvaratalouden korvaukset (arvion määräraha)	0,00	14 000	0,00		0,00	14 000,00				
30.40.41. Hirvieläinten aiheuttamien vahinkojen korvaaminen (siirtomääräraha 3 v)	0,00	31532	3153183	0,00	3153183	0,00	215 000,00	246 531,83	246 531,83	0,00
30.40.42. Petoeläinten aiheuttamien vahinkojen korvaaminen (siirtomääräraha 2 v)	2 610 977,90	3 869 953	3 869 952,86	0,00	3 869 952,86	0,00	4 985 000,00	8 854 952,86	8 854 952,86	0,00
30.40.48. Poikkeuksellisen tulvien aiheuttamien vahinkojen korvaaminen (siirtomääräraha 3v)							100 000,00	100 000,00	0,00	0,00

Pääluokan, momentin ja tilijaoittelun numero, nimi ja määrärahalaji	Tilinpäätös 2016	Talousarvio 2017 (TA + LTA:t)	Talousarvion 2017 määrärahojen		Tilinpäätös 2017	Vertailu Talousarvio - Tilinpäätös	Siirtomäärärahoja koskevat täydentävät tiedot			
			käyttö vuonna 2017	siirto seuraavalle vuodelle			Edellisiltä vuosilta siirtyneet	Käytettävissä vuonna 2017	Käyttö vuonna 2017 (pl. peruutukset)	Siirretty seuraavalle vuodelle
32. Työ- ja elinkeinoministeriön hallinnonala	3 903 542,46	1 794 389	1 794 388,55		1 794 388,55	0,00				
32.50.64. EU:n ja valtion rahoitusosuus EU:n rakennerahasto-, ulko- ja yhteistyö- ja muihin koheesiopolitiikan ohjelmiin (arvio määräraha)	3 903 542,46	1 794 389	1 794 388,55		1 794 388,55	0,00				
32.50.64.10. Vähävaraisten apu (KP Y)	3 903 542,46	1 794 389	1 794 388,55		1 794 388,55	0,00				
Määrärahatilit yhteensä	2 082 219 819,71	2 128 075 894	1 806 937 879,54	301 133 924,54	2 108 071 804,08	20 004 090,12	297 188 694,68	1 729 542 948,37	1 393 231 120,11	309 183 402,76

Valtion talousarvion toteutumataskelman tiedot valtuuksista ja niiden käytöstä pääluokan tarkkuudella													
Valtuudet ja niiden käyttö (1 000 €) ¹⁾								Valtuuksien käytöstä aiheutuneet talousarviomenot ja määrärahatarve (1 000 €)					
Pääluokka (numero ja nimi), johon valtuus liittyy	Aikaisempien vuosien valtuuksien käyttö ²⁾	Vuoden n valtuudet						Talousarvio- menot 2017	Määräraha- tarve 2018	Määräraha- tarve 2019	Määräraha- tarve 2020	Määräraha- tarve myöhemmi- n	Määräraha- tarve yhteensä
		Uudet valtuudet	Uusitut valtuudet	Valtuudet yhteensä	Käytetty	Käyttämättä	Uusittu 2018 T.A:ssa						
30.10.40 Maatalouden aloittamis- ja		67 500	41 271	108 771	96 105	12 666	12 666	67 742	63 000	22 310	10 978	0	164 030
Aikaisempien vuosien valtuudet	90 729							40 980	23 000	3 110	1 373	0	68 463
Vuonna n käytettävissä olleet valtuudet		67 500	41 271	108 771	96 105	12 666	12 666	26 762	40 000	19 200	9 605	0	95 567
...													
30.10.41 Maaseutuelinkeinotoiminnan		250 000	96 214	346 214	175 250	170 964	0	10 582	24 500	26 100	25 100	159 871	246 153
Aikaisempien vuosien valtuudet	2 345 147							9 799	21 545	21 689	20 733	142 871	216 637
Vuonna n käytettävissä olleet valtuudet		250 000	96 214	346 214	175 250	170 964	0	783	2 955	4 411	4 367	17 000	29 516
...													
30.10.64 EU:n ja valtion rahoitusosuus		154 300	100 851	255 151	171 476	83 675	83 675	125 667	108 500	86 000	83 000	38 482	441 649
Aikaisempien vuosien valtuudet	309 749							100 955	58 500	46 000	43 000	21 718	270 173
Vuonna n käytettävissä olleet valtuudet		154 300	100 851	255 151	171 476	83 675	83 675	24 712	50 000	40 000	40 000	16 764	171 476
...													
30.20.40 Maa- ja puutarhatalouden		30 000	0	30 000	0	0	0	1 587	0	0	0	0	1 587
Aikaisempien vuosien valtuudet	1 587							1 587	0	0	0	0	1 587
Vuonna n käytettävissä olleet valtuudet		30 000	0	30 000	0	0	0	0	0	0	0	0	0
...													
30.20.43 Ympäristökorvaukset,		20 000	264 933	284 933	74 934	209 999	40 000	273 667	290 996	290 725	73 321	26 315	955 024
Aikaisempien vuosien valtuudet	1 412 344							273 667	273 862	273 591	56 187	2 784	880 091
Vuonna n käytettävissä olleet valtuudet		20 000	264 933	284 933	74 934	209 999	40 000	0	17 134	17 134	17 134	23 531	74 933
...													
32.50.64. Vähävaraisimmille suunnattu		3 786	0	3 786	3 786	0	0	1 794	3 800	3 609	0	0	9 203
Aikaisempien vuosien valtuudet	11 539							1 794	3 623	0	0	0	5 417
Vuonna n käytettävissä olleet valtuudet		3 786	0	3 786	3 786	0	0	0	177	3 609	0	0	3 786
...													
Pääluokat yhteensä		525 586	503 269	1 028 855	521 551	477 304	136 341	481 039	490 796	428 744	192 399	224 668	1 817 646
Aikaisempien vuosien valtuudet, josta	4 171 095							428 782	380 530	344 390	121 293	167 373	1 442 368
- korkotuki- tms. valtuudet ³⁾	2 345 147							9 799	21 545	21 689	20 733	142 871	216 637
Vuonna n käytettävissä olleet valtuudet, josta		525 586	503 269	1 028 855	521 551	477 304	136 341	52 257	110 266	84 354	71 106	57 295	375 278
- korkotuki- tms. valtuudet ³⁾		250 000	96 214	346 214	175 250	170 964	0	783	2 955	4 411	4 367	17 000	29 516

¹⁾ Valtuuden ja sen käytön määräksi merkitään tehdyn tilauksen sopimushinta tai sitoumuksen määrä silloin, kun valtuus on rajattu alun perin muulla tavalla, mutta valtuuden käytön johdosta annetaan euromääräinen sitoumus. Korkotuetun lainakannan enimmäismääränä määritellyt korkotukivaltuudet ja muut vastaavat valtuudet eritellään lisäksi omilla riveillään.

²⁾ Esitetään yhteismäärä niistä aikaisempina varainhoitovuosina käytetyistä valtuuksista, joista varainhoitovuotena on aiheutunut menoja tai joista aiheutuu menoja tulevana varainhoitovuosina.

³⁾ Korkotukilainojen lainakannan enimmäismääränä tai valtionapuun oikeuttavien kustannusten enimmäismääränä tai muulla vastaavalla tavalla myönnettyjen valtuuksien määrä. Erittely esitetään vain, jos momentti (ja pääluokat yhteensä) sisältää tällä tavoin määriteltyjä valtuuksia.

3. Tuotto- ja kululaskelma

Maaseutuviraston tilinpäätöksen liite 5: Henkilöstökulujen erittely		
	2017	2016
Henkilöstökulut	9 588 076,05	9 872 113,57
Palkat ja palkkiot	9 617 242,73	9 954 809,42
Tulosperusteiset erät	0,00	0,00
Lomapalkkavelan muutos	-29 166,68	-82 695,85
Henkilösivukulut	1 584 653,17	1 769 102,21
Eläkekulut	1 492 488,17	1 600 627,20
Muut henkilösivukulut	92 165,00	168 475,01
Yhteensä	11 172 729,22	11 641 215,78
Johdon palkat ja palkkiot, josta	508 740,06	626 416,33
- tulosperusteiset erät	0,00	0,00
Luontoisedut ja muut taloudelliset etuudet	0,00	0,00
Johto	0,00	0,00
Muu henkilöstö	0,00	0,00

Maaseutuviraston tilinpäätöksen liite 6: Suunnitelman mukaisten poistojen perusteet ja niiden muutokset					
Omaisuusryhmä	Poisto- menetelmä	Poistoaika vuotta	Vuotuinen poisto % ¹⁾	Jäännösarvo € tai %	
11 Aineettomat hyödykkeet					
1140040 Itse valmistetut ja teetetyt atk-ohjelmat 7v	tasapoisto	7	14,29	ei määritelty	
1191010 Keskeneräiset aineettomat käyttöomaisuushankinnat	ei poistoaikaa				
12 Aineelliset hyödykkeet					
1270010 Asuinhuoneisto- ja toimistokelusteet 5v	tasapoisto	5	20	ei määritelty	

Maaseutuviraston tilinpäätöksen liite 7: Kansallis- ja käyttöomaisuuden sekä muiden pitkävaikutteisten menojen poistot			
	Aineettomat hyödykkeet		Yhteensä
	114 Muut pitkävaikutteiset menot	119 Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	
Hankintameno 1.1.2017	36 280 603,28	11 897 285,59	48 177 888,87
Lisäykset	12 286 870,74	3 894 315,02	16 181 185,76
Vähennykset	0,00	10 486 729,21	10 486 729,21
Hankintameno 31.12.2017	48 567 474,02	5 304 871,40	53 872 345,42
Kertyneet poistot 1.1.2017	19 043 205,25	0,00	19 043 205,25
Vähennysten kertyneet poistot	0,00	0,00	0,00
Tilikauden suunnitelman mukaiset poistot	6 480 643,19	0,00	6 480 643,19
Tilikauden suunnitelmasta poikkeavat poistot	0,00	0,00	0,00
Tilikauden arvonalennukset	0,00	0,00	0,00
Kertyneet poistot 31.12.2017	25 523 848,44	0,00	25 523 848,44
Arvonkorotukset	0,00	0,00	0,00
Kirjanpitoarvo 31.12.2017	23 043 625,58	5 304 871,40	28 348 496,98

Maaseutuviraston tilinpäätöksen liite 8: Rahoitustuotot ja -kulut				
Rahoitustuotot			Muutos	
	2017	2016	2017-2016	
Korot euromääräisistä saamisista	193 104,02	199 453,34	-6 349,32	
Muut rahoitustuotot	-34 442,08	-49 639,81	15 197,73	
Rahoitustuotot yhteensä	158 661,94	149 813,53	8 848,41	
Rahoituskulut			Muutos	
	2017	2016	2017-2016	
Korot euromääräisistä veloista	4 597,16	8 289,47	-3 692,31	
Sijoitusten ja lainasaamisten tileistäpoistot	225,37	0,00	225,37	
Rahoituskulut yhteensä	4 822,53	8 289,47	-3 466,94	
Netto	153 839,41	141 524,06	12 315,35	

Maaseutuviraston tilinpäätöksen liite 9: Talousarviotaloudesta annetut lainat					
Sektorit	Lainapääoma 31.12.2017	Lisäys 2017	Vähennys 2017	Lainapääoma 31.12.2016	Pääomamuutos 2017-2016
Yritykset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Yritykset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
- Julkiset yritykset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
- Yksityiset yritykset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Asuntoyhteisöt	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Rahoitus- ja vakuutuslaitokset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Rahalaitokset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Muut rahoituslaitokset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Rahoituksen ja vakuutuksen välitystä avustavat laitokset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Vakuutuslaitokset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Julkisyhteisöt	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Paikallishallinto	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Sosiaaliturvarahastot	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Valtionhallinto	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Kotitaloudet	416 323,71	0,00	135 906,08	552 229,79	-135 906,08
Työnantaja- ja muut elinkeinonharjoittajien kotitaloudet	416 323,71	0,00	135 906,08	552 229,79	-135 906,08
- Maatilatalouden harjoittajien kotitaloudet	416 323,71	0,00	135 906,08	552 229,79	-135 906,08
- Muut elinkeinonharjoittajien kotitaloudet	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Palkansaajakotitaloudet	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Omaisuuksien ja tulonsiirtojen saajakotitaloudet	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Laitoskotitaloudet	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Kotitalouksia palvelevat voittoa tavoittelemattomat yhteisöt	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Valtionkirkot	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Muut voittoa tavoittelemattomat yhteisöt	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Ulkomaat	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Euroopan unioni	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Muut maat ja kansainväliset järjestöt	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Yhteensä	416 323,71	0,00	135 906,08	552 229,79	-135 906,08

Maaseutuviraston tilinpäätöksen liite 10: Arvopaperit ja oman pääoman ehtoiset sijoitukset					
Maaseutuvirastolla ei ole arvopapereita ja oman pääoman ehtoisia sijoituksia.					

Maaseutuviraston tilinpäätöksen liite 11: Taseen rahoituserät ja velat							
31.12.2017	Vaihtuvakorkoiset			Kiinteäkorkoiset			Yhteensä
	Alle	1 - 5	Yli	Alle	1 - 5	Yli	
	1 vuosi	vuotta	5 vuotta	1 vuosi	vuotta	5 vuotta	
Vastaavien rahoituserät							
Euroomääräiset lainasaamiset	0,00	0,00	0,00	3 359,18	145 376,80	267 587,73	416 323,71
Rahat, pankkisaamiset ja muut rahoitusvarat	0,00	0,00	0,00	8 938,82	0,00	0,00	8 938,82
Yhteensä	0,00	0,00	0,00	12 298,00	145 376,80	267 587,73	425 262,53
31.12.2017	Vaihtuvakorkoiset			Kiinteäkorkoiset			Yhteensä
	Alle	1 - 5	Yli	Alle	1 - 5	Yli	
	1 vuosi	vuotta	5 vuotta	1 vuosi	vuotta	5 vuotta	
Vastattavien rahoituserät							
Valtion hoitoon jätetyt vieraat varat	0,00	0,00	0,00	161 644,09	0,00	0,00	161 644,09
Yhteensä	0,00	0,00	0,00	161 644,09	0,00	0,00	161 644,09

Kirjanpitoyksikön tilinpäätöksen liite 12: Valtiontakaukset ja -takuut sekä muut monivuotiset vastuut						
Maaseutuvirastolla ei ole valtiontakauksia ja -takuita						
Muut monivuotiset vastuut						
Valtion talousarvion yksityiskohtaisten perustelujen yleisten määräysten kohdan Toimintamenomäärärahat perusteella tehdyt tavanomaiset sopimukset ja sitoumukset						
€	Talousarvio- menot 2017	Määräraha- tarve 2018	Määräraha- tarve 2019	Määräraha- tarve 2020	Määräraha- tarve myöhemmin	Määräraha- tarve yhteensä
Tavanomaiset sopimukset ja sitoumukset yhteensä	1 038 502,81	1 068 634,32	1 068 634,32	1 068 634,32	1 068 634,32	4 274 537,28
Muut monivuotiset vastuut yhteensä	1 038 502,81	1 068 634,32	1 068 634,32	1 068 634,32	1 068 634,32	4 274 537,28

Maaseutuviraston tilinpäätöksen liite 13: Taseeseen sisältyvät rahastoidut varat			
Rahaston nimi	Varat	Varat	Käyttötarkoitus
	31.12.2017	31.12.2016	
Bremers Donationsfond för lantbrukstjänstemännen i Finland	8 938,82	8 902,15	Maataloushallinto- virkamiesten virkistys
Yhteensä	8 938,82	8 902,15	

Maaseutuviraston tilinpäätöksen liite 14: Taseeseen sisältyvät rahastoidut varat							
Maaseutuvirastolla ei ole taseeseen sisältyvää rahastoitua varoja.							

Maaseutuviraston tilinpäätöksen liite 15: Velan muutokset		
Maaseutuvirastolla ei ole velan muutoksia.		

Maaseutuviraston tilinpäätöksen liite 16: Velan maturiteettijakauma ja duraatio				
Maaseutuvirastolla ei ole velan maturiteettijakaumaa ja duraatioa.				

6. Allekirjoitus

Hyväksytään Maaseutuviraston tilinpäätös vuodelta 2017.

Seinäjoella 28. päivänä helmikuuta 2018

Osastonjohtaja
Ylijohtajan sijaisena

Jukka Pekonniemi

Varainhoito- ja hallintojohtaja Erja Loppi

Valtiontalouden tarkastusvirasto on tarkastanut tämän tilinpäätöksen ja tarkastuksesta on annettu tilintarkastuskertomus.

____/____